ODPIS(4)

Załącznik do uchwały
Nr 52/1895/15 z dnia
23 grudnia 2015 r.

KUJAWSKO - POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie

Program działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie na 2016 rok

Minikowo, listopad 2015 rok

Opracowanie: Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie
Dział Metodyki Doradztwa i Szkoleń

ODPIS (4)

UCHWAŁA NR 52/1895/15
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
z dnia 23 grudnia 2015 r.

w sprawie zatwierdzenia Programu działalności na 2016 rok Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 1392), art. 3 ust. 3 oraz art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2013 r., poz. 474), uchwala się, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Program działalności na 2016 rok Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się dyrektorowi Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
Piotr Całbecki

Wicemarszałek Województwa
Zbigniew Ostrowski (1)

Wicemarszałek Województwa
Dariusz Kurzawa (1)

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU
Toruń 07 -01- 2016

(6)
Stwierdzam zgodność z oryginałem
Barbara Komorowska
inspektor

ODPIS (4)

UZASADNIENIE

1. Przedmiot regulacji:

Uchwała dotyczy zatwierdzenia Programu działalności na 2016 rok Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

2. Omówienie podstawy prawnej:

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 1392), zarząd województwa wykonuje zadania nie zastrzeżone na rzecz sejmiku województwa i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych. Zgodnie z zapisami art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2013 r., poz. 474), dyrektor jednostki doradztwa rolniczego przedkłada do zatwierdzenia organowi, któremu ta jednostka podlega roczny program działalności doradczej na rok następny. Zgodnie z art. 3 ust. 3 wyżej cytowanej ustawy, wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego podlegają właściwemu zarządowi województwa.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa (łącznie z przepisami wewnętrznymi):

Zgodnie z art. 9 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2013 r., poz. 474) Program działalności na 2015 rok został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego przy Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie na posiedzeniu Rady w dniu 24 listopada 2015 roku.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Zadaniem Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie jest prowadzenie doradztwa rolniczego mającego na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności gospodarstw rolnych. Podejmowane działania i świadczone usługi uwzględnia przygotowywany przez jednostkę doradztwa rolniczego program działalności doradczej. Program działalności na 2016 rok został przedłożony do zatwierdzenia przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, przez dyrektora Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

5. Ocena skutków regulacji:

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie prowadzi samodzielną gospodarkę finansową w ramach środków pochodzących z dotacji celowych budżetu państwa, przychodów uzyskiwanych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej na wykonywanie zadań z zakresu doradztwa rolniczego oraz środków od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację projektów. Podjęcie niniejszej uchwały nie powoduje skutków finansowych dla budżetu województwa.

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU

Toruń 07-01-2016

(6)
Stwierdzam zgodność z oryginałem
Barbara Komorowska
inspektor

Spis treści

Wstęp.....3

A. Status prawny, struktura organizacyjna i zatrudnienie.....6

1.1. Podstawy prawne..... 6
1.2. Zadania Ośrodka.....6
1.3. Struktura organizacyjna i zatrudnienie.....8

B. Program działalności merytorycznej na 2016 rok.....11

I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

1. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
1.1. Upowszechnianie innowacji technologicznych w produkcji rolniczej.....16
1.2 Wspieranie rolników w organizacji i funkcjonowaniu grup producentów rolnych.....27

2. Wspieranie rolników i mieszkańców wsi w korzystaniu z zewnętrznych źródeł finansowania
2. 1. Edukacja rolników w zakresie działań PROW oraz wsparcie w pozyskiwaniu środków finasowych.....29
2.2. Doradztwo dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych.....31

3. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych środowisku
3. 1. Wykorzystanie surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej.....32
3. 2. Propagowanie proekologicznych metod produkcji żywności.....34

4. Doradztwo w zakresie prowadzenia produkcji rolniczej w zgodzie ze środowiskiem
4. 1. Pomoc rolnikom we wdrażaniu i realizacji działań rolnośrodowiskowo-klimatycznych w gospodarstwach rolnych..... 36
4.2. Doradztwo dla rolników gospodarujących na obszarach objętych Dyrektywą Azotanową (OSN)..... 38

II. Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym

1. Prowadzenie analiz sytuacji produkcyjno-ekonomicznej w gospodarstwach rolnych
1.1. Analiza dochodów i kosztów działalności rolniczej.....41
1.2. Prowadzenie rachunkowości – Polski FADN.....43
1.3. Prowadzenie rachunkowości podatkowej. 43

2. Gromadzenie danych do systemu informacji rolniczej
2 1. Gromadzenie i upowszechnianie rolniczej informacji rynkowej.....44

III. Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

1. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej
1.1. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej. 47

2. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz wspieranie inicjatyw lokalnych
2.1. Działania na rzecz zachowania tradycji kulinarnych regionu 48
2.2. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego....50
2.3. Kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego sprzyjających kompleksowej ochronie środowiska....51
2.4. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich....54

3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców obszarów wiejskich
3.1. Prowadzenie kursów i szkoleń kwalifikacyjnych....55
3.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. 56

IV. Promowanie postępu biologicznego i technologicznego w produkcji rolniczej

1. Upowszechnianie nowoczesnych rozwiązań technicznych, technologicznych i osiągnięć hodowlanych
1.1. Organizacja imprez wystawienniczo-targowych. 60
1.2. Organizacja konkursów i olimpiad wiedzy rolniczej 67
1.3. Wydawnictwa i publicystyka. 68
1.4. Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytucjami, uczelniami, szkołami, i firmami rolniczymi....69

C. Metodyka pracy i doskonalenie zawodowe

1. Ewaluacja szkoleń 75
2. Doskonalenie zawodowe 75
3. Kontrola wewnętrzna 77

D. Doskonalenie Systemu Zarządzania Jakością w pracy doradczej 77

E. Projekty planowane do realizacji w 2016 roku 79

F. Działania wewnętrzne podnoszące jakość świadczonych usług....84

G. Zestawienie planowanych działań KPODR na 2016 rok

Wstęp

Działalność Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie (KPODR) w 2016 roku w głównej mierze ukierunkowana będzie na wprowadzanie innowacji rolniczych. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 jak i pozostałe programy operacyjne oraz ogólna retoryka działań rozwojowych odnoszą się do innowacyjności i innowacji. W działalności Ośrodka w 2016 roku innowacje dotyczyć będą głównie technologii produkcji rolniczej oraz mechanizacji. W 2015 roku KPODR stał się regionalnym ogniwem ogólnopolskiej Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, z czego wynikać będzie szereg nowych zadań, w tym aktywne wspieranie tworzenia tzw. grup operacyjnych na rzecz innowacji, których finansowanie przewidziane jest z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Ważnym wydarzeniem w działalności Ośrodka w 2016 roku będzie IX Ogólnopolska Wystawa Bydła Hodowlanego. Organizowanie wystawy związane jest z odpowiednim przygotowaniem na przyjęcie najlepszych zwierząt i hodowców z całej Polski. Innym bardzo spektakularnym wydarzeniem planowanym w Minikowie na 2016 rok będą Międzynarodowe Dni Rzepaku EURORZEPAK, w których poza producentami rzepaku z województwa kujawsko-pomorskiego i innych regionów wezmą udział przedstawiciele najważniejszych europejskich stowarzyszeń producentów rzepaku. Swój udział potwierdzili w momencie opracowania programu przedstawiciele związków producentów z sześciu państw Unii Europejskiej.

Doświadczenia roku 2015 pokazały, że aplikowanie o środki z nowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 stanowi poważne wyzwanie dla rolników. Pierwsze nabory wniosków w 2015 roku na działania związane z budową i modernizacją obiektów inwentarskich nie cieszą się dużym zainteresowaniem, co nie oznacza braku zainteresowania rolników, ale pokazuje, że rolnicy mają trudności w przygotowaniu inwestycji budowlanych. Problemy rolników stanowią również wyzwania dla doradców rolniczych, którzy będą musieli zaangażować się w kompleksową obsługę rolników.

W 2015 roku KPODR w Minikowie podjął szereg starań w zakresie nowoczesnego doradztwa technologicznego poprzez tzw. system wspomagania podejmowania decyzji oraz monitoringu agrofagów w województwie kujawsko-pomorskim. Bazą dla tego doradztwa są zakupione, zainstalowane i zautomatyzowane w każdym powiecie stacje pomiarowe, które wysyłając informacje na centralny serwer umożliwią tworzenie tzw. modeli chorobowych, czy śledzenie posuch rolniczych. Rolnicy wykazują coraz większe zainteresowanie tego typu doradztwem i na 2016 rok planowane jest rozwijanie kompleksowego systemu wspólnie z naukowcami uczelni wyższych, instytutów naukowych oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

Wiele uwagi w nowej perspektywie finansowej poświęca się również rozwojowi przedsiębiorczości, tworzeniu nowych miejsc pracy oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. KPODR w Minikowie pełniąc funkcję instytucji otoczenia biznesu (IOB) planuje również w 2016 roku realizować systematyczne wsparcie dla istniejących i potencjalnych przedsiębiorców. Ważnym źródłem finansowania tych działań będą lokalne grupy działania, które w województwie kujawsko–pomorskim będą realizowały działania w ramach tzw. rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS). KPODR planuje włączyć się we wdrażanie

lokalnych strategii rozwoju na terenie całego województwa.

Pomimo licznych zapowiedzi, w dalszym ciągu nieustalone są zasady realizacji działania „Wsparcie korzystania z usług doradczych", w ramach którego doradztwo ma trafiać do rolnika, ale kontrakty będą podpisywane z jednostkami doradczymi. Jesienią 2015 roku nie są jeszcze znane zasady realizacji tego zadania, które ma być określone w osobnym rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Etapy przygotowania Programu działalności KPODR:

Krok 1. Dyskusje na temat priorytetów podczas spotkań kierowników i pracowników.
Początki planowania – oddolne pozyskiwanie informacji od rolników i innych odbiorców usług co do ich oczekiwań oraz od doradców w zakresie ich dotychczasowych doświadczeń we wdrażaniu Programu na rok 2015.

Krok 2 Konsultacje priorytetów Programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie na 2016 rok z Radą Społeczną Doradztwa Rolniczego przy KPODR w Minikowie.

Krok 3. Spotkanie kierowników Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego oraz kierowników działów merytorycznych – omówienie zasad planowania.

Krok 4. Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego planują zadania na 2016 rok uwzględniając je dla każdego z doradców oraz planują udział specjalistów z Ośrodka i ekspertów zewnętrznych w realizacji zadań.

Krok 5. Działy merytoryczne otrzymują informacje na temat zadań zaplanowanych przez Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego. Na tej podstawie budują własne zadania działu, uwzględniające oczekiwania PZDR, rolników oraz planowane zadania przez specjalistów.

Krok 6. Dział Metodyki Doradztwa i Szkoleń dokonuje połączenia poszczególnych elementów Programu, uzgadnia pomiędzy działami miejsce i sposób realizacji zadań o zbliżonym charakterze. Program zostaje uzupełniony o wstęp, definicje działań doradczych oraz tabele ilustrujące skalę zadań zaplanowanych przez poszczególne komórki organizacyjne.

Krok 7. Dyrektor po uwzględnieniu uwag przyjmuje projekt Programu na rok 2016 i decyduje o jego przedłożeniu do zaopiniowania Radzie Społecznej Doradztwa Rolniczego i zatwierdzenia przez Zarząd Województwa Kujawsko- Pomorskiego.

A. Status prawny, struktura organizacyjna i zatrudnienie

1.1. Podstawy prawne

Od dnia 14 października 2013 roku Ośrodek działa według struktury organizacyjnej określonej w Regulaminie Organizacyjnym Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie wprowadzonym przez dyrektora Ośrodka Zarządzeniem Nr 9/2013 z dnia 14 października 2013 r. i zatwierdzonym przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu Uchwałą Nr 40/1497/13 z dnia 09 października 2013 roku.

1.2. Zadania Ośrodka

Podstawowym zadaniem Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego jest udzielanie wszechstronnej pomocy rolnikom w celu zwiększania dochodów z gospodarstwa rolnego oraz podejmowanie działań mających na celu poprawę warunków życia rodzin wiejskich. Zadania te są realizowane zgodnie z art. 4 ust. 2 - 5 i art. 5 ustawy z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 474) poprzez:

- doradztwo indywidualne i grupowe,
- organizowanie szkoleń, kursów i konferencji,
- opracowywanie planów przedsięwzięć inwestycyjnych,
- organizowanie wystaw, pokazów, demonstracji i konkursów,
- prowadzenie działalności informacyjno-wydawniczej.

Celem tych działań jest:

- poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych oraz jakości produktów rolnych,
- wdrażanie i upowszechnianie najnowszych rozwiązań technologicznych oraz organizacyjnych,
- wdrażanie dobrych praktyk rolniczych,
- rozwijanie przedsiębiorczości na terenach wiejskich,
- aktywizowanie mieszkańców wsi i zachęcanie producentów rolnych do integrowania się w grupy producenckie, stowarzyszenia itp.,
- podnoszenie świadomości ekologicznej,
- działanie na rzecz odnowy wsi i zachowania dziedzictwa kulturowego.

Działania doradcze ukierunkowane są na:

- wdrażanie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej i programów rolnośrodowiskowych,
- pomoc rolnikom w ubieganiu się o przyznanie pomocy finansowej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych,
- modernizację gospodarstw rolnych poprzez wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań organizacyjnych i technologicznych,
- wdrażanie rachunkowości rolnej i Polskiego FADN,
- wspieranie rozwoju małej przedsiębiorczości na wsi,
- ochronę i zachowanie dziedzictwa kulturowego,

- ochronę naturalnego środowiska i krajobrazu przyrodniczego,
- kształtowanie proekologicznych postaw i zachowań mieszkańców wsi,
- upowszechnianie wiedzy o ekologicznych systemach produkcji żywności i rozwój rolnictwa ekologicznego,
- integrowanie się rolników w grupy producenckie,
- promocję nowoczesnych rozwiązań technicznych i technologicznych,
- upowszechnienie wiedzy o odnawialnych źródłach energii.

Ośrodek świadczy usługi w zakresie:

a) prowadzenia:

- szkoleń technologicznych zleconych przez jednostki zewnętrzne,
- szkoleń z zakresu stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy,
- szkoleń dla osób zajmujących się obrotem i konfekcjonowaniem środków ochrony roślin,
- szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym,
- kursów i szkoleń z zakresu rolnictwa ekologicznego,
- szkoleń z zakresu sanitacji wsi oraz ekologicznego zagospodarowania zagrody wiejskiej,
- kursów z zakresu agroturystyki,
- działalności wydawniczej i poligraficznej,
- reprodukcji matek pszczelich.

b) sporządzania opracowań technologicznych dla gospodarstw dotyczących:

- oceny możliwości inwestycyjnych gospodarstw rolnych,
- analiz i opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych,
- planów rolnośrodowiskowych, rolnośrodowiskowo-klimatycznych
- planów przestawienia gospodarstwa rolnego na produkcję metodami ekologicznymi lub planów produkcji w gospodarstwach ekologicznych,
- planów nawozowych dla gospodarstw uczestniczących w programach rolnośrodowiskowych,
- planów nawozowych dla gospodarstw z rozdysponowaniem nawozów organicznych (dotyczy pozwoleń, w tym zintegrowanych),
- planów przechowalnictwa nawozów naturalnych,
- planów nawożenia, ochrony roślin i żywienia zwierząt gospodarskich,
- planów technologicznych z produkcji roślinnej, zwierzęcej, warzywniczej i sadowniczej oraz działów specjalnych.

1.3. Struktura organizacyjna i zatrudnienie

Komórki organizacyjne:

Centrum w Minikowie

Dyrekcja
Dział Systemów Produkcji Rolnej i Standardów Jakościowych
Dział Przedsiębiorczości, Agroturystyki i Rozwoju Obszarów Wiejskich
Dział Ekonomiki
Dział Ekologii i Środowiska
Dział Metodyki Doradztwa i Szkoleń
Dział Informacji i Wydawnictw
Dział Administracyjno–Gospodarczy
Dział Księgowości
Dział Zastosowań Teleinformatyki
Dział Kadr i Organizacji Pracy
Stanowisko do spraw Obsługi Prawnej
Stanowisko do spraw Zarządzania Jakością
Stanowisko do spraw BHP i PPOŻ.

Oddział w Przysieku

Dyrektor Oddziału
Dział Administracyjno-Gospodarczy

Oddział w Zarzeczewie

Dyrektor Oddziału
Dział Administracyjno-Gospodarczy

Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego (PZDR) – 19 powiatów z przynależnymi do nich gminami:

- **bydgoski**, gminy: Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Koronowo, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Sicienko, Solec Kujawski;
- **inowrocławski**, gminy: Dąbrowa Biskupia, Gniewkowo, Inowrocław gm. miejska, Inowrocław gm.wiejska, Janikowo, Kruszwica, Pakość, Rojewo, Złotniki Kujawskie;
- **mogileński**, gminy: Dąbrowa, Jeziora Wielkie, Mogilno, Strzelno;
- **nakielski**, gminy: Kcynia, Mrocza, Nakło nad Notecią, Sadki, Szubin;
- **sępoleński**, gminy: Kamień Krajeński, Sępólno Krajeńskie, Sośno, Więcbork;
- **świecki**, gminy: Bukowiec, Drzycim, Dragacz, Jeżewo, Lniano, Nowe, Osie, Pruszcz Pomorski, Świecie, Świekatowo, Warlubie;
- **tucholski**, gminy: Cekcyn, Gostycyn, Kęsowo, Lubiewo, Śliwice, Tuchola;
- **żniński**, gminy: Barcin, Gąsawa, Janowiec Wielkopolski, Łabiszyn, Rogowo, Żnin.
- **brodnicki**, gminy: Bobrowo, Brodnica gm. miejska, Brodnica gm.wiejska, Brzozie, Górzno,

Bartniczka, Jabłonowo Pomorskie, Osiek, Świedziebnia, Zbiczno;

- **chełmiński**, gminy: Chełmno gm. miejska, Chełmno gm.wiejska, Kijewo Królewskie, Lisewo, Papowo Biskupie, Stolno, Unisław;
- **golubsko-dobrzyński**, gminy: Ciechocin, Golub-Dobrzyń gm. miejska, Golub-Dobrzyń gm. wiejska, Kowalewo Pomorskie, Radomin, Zbójno;
- **grudziądzki**, gminy: Grudziądz gm. wiejska, Gruta, Łasin, Radzyń Chełmiński, gm. Golub-Dobrzyń, Świecie nad Osą;
- **toruński** (z siedzibą w Chełmży), gminy: Chełmża gm. miejska, Chełmża gm. wiejska, Czernikowo, Lubicz, Łubianka, Łysomice, Obrowo, Wielka Nieszawka, gm. Zławieś Wielka;
- **wąbrzeski**, gminy: Dębowa Łąka, Książki, Płużnica, Wąbrzeźno gm. wiejska.
- **aleksandrowski**, gminy: Aleksandrów Kujawski gm. miejska, Aleksandrów Kujawski gm. wiejska, Bądkowo, Ciechocinek, Koneck, Nieszawa, Raciążek, Waganiec, Zakrzewo;
- **lipnowski**, gminy: Bobrowniki, Chrostkowo, Dobrzyń nad Wisłą, Kikół, Lipno gm. miejska, Lipno gm. wiejska, Skępe, Tłuchowo, Wielgie;
- **radziejowski**, gminy: Bytoń, Dobre, Osięciny, Piotrków Kujawski, Radziejów gm. miejska, Radziejów gm. wiejska, Topólka;
- **rypiński**, gminy: Brzuze, Rogowo, Rypin gm. miejska, Rypin gm. wiejska, Skrwilno, Wąpielsk;
- **włocławski**, gminy: Baruchowo, Boniewo, Brześć Kujawski, Choceń, Chodecz, Fabianki, Izbica Kujawska, Kowal gm. miejska, Kowal gm. wiejska, Lubanie, Lubień Kujawski, Lubraniec, Włocławek gm. wiejska.

W Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie według stanu na dzień pierwszego listopada 2015 roku zatrudnionych było 253 pracowników, w tym 128 doradców terenowych i 56 specjalistów zakładowych. Aktualnie 141 pracowników posiada uprawnienia doradcy rolniczego, a 85 doradcy rolnośrodowiskowego. Uprawnienia do doradzania z zakresu Integrowanej Ochrony Roślin posiada 37 doradców i specjalistów.

Definicje działań doradczych realizowanych przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie (opracowane na podstawie wytycznych Centrum Doradztwa Rolniczego).

1) Szkolenie – proces kształcenia, którego celem jest zdobycie lub doskonalenie umiejętności wspartych niezbędną wiedzą. Szkolenia dzielą się na stacjonarne i wyjazdowe, przy czym pierwsze z nich cechuje jedność czasu i miejsca kształcenia, nie wymagana dla wyjazdowych.

2) Konferencja – szkolenie o zasięgu regionalnym. Dominującą formą są wykłady uzupełniające dyskusję. Najczęściej wykłady się uzupełniają i dotyczą głównego celu spotkania. Konferencję prowadzi osoba, która ma dużą wiedzę pozwalającą na swobodne kierowanie dyskusją, by nie odbiegała ona od głównego celu spotkania oraz nie wybiegała przed wystąpieniami kolejnych wykładowców.

3) Kurs – pozaszkolna forma kształcenia, której ukończenie umożliwia uzyskanie lub uzupełnienie wiedzy ogólnej, umiejętności lub kwalifikacji, realizowana zgodnie z programem nauczania przyjętym przez organizatora, kończąca się egzaminem sprawdzającym opanowane wiadomości lub umiejętności.

4) Pokaz – szkolenie stacjonarne połączone z pokazem np. zadawania pasz, pracy maszyn rolniczych itp.

5) Demonstracja upowszechnieniowa, metoda demonstracji upowszechnieniowej – sposób postępowania doradcy i rolnika, który umożliwia wprowadzenie w wybranym gospodarstwie określonej innowacji rolniczej, a następnie upowszechnienie w środowisku lokalnym jej efektów.

6) Opracowania – wszelkiego rodzaju opracowania typu: analizy ekonomiczne, biznes plany, wnioski obszarowe i rolnośrodowiskowe wykonywane na zlecenie klienta.

7) Porada – usługa doradcza polegająca na:
- zapoznaniu się doradcy z problemem,
- dokonaniu analizy konkretnej sytuacji (wspólnie z klientem) w oparciu o dane dostarczone/ przedstawione przez klienta,
- przedstawieniu/ zaproponowaniu klientowi możliwości rozwiązania problemu.

Porada powinna zakończyć się rozwiązaniem problemu, z którym klient zwraca się do doradcy. Porada powinna zostać udokumentowana w sposób nie budzący wątpliwości.

8) Informacja – usługa doradcza polegająca na przekazaniu klientowi danych i dostosowaniu ich do jego potrzeb. Informacja nie podlega rejestracji.

9) Lustracja – wizyta w gospodarstwie mająca na celu:
- aktualizację danych lub uzupełnienie informacji dotyczących działalności danego gospodarstwa,
- udzielenie porady.

Lustracja umożliwia bezpośredni kontakt doradcy/specjalisty z klientem, który uzyskuje wsparcie w obiektywnej ocenie np. stanu upraw w gospodarstwie.

B. Program działalności merytorycznej na 2016 rok

1. Priorytety KPODR w Minikowie na 2016 rok

Głównym zadaniem Ośrodka w 2016 roku będzie udzielanie wszechstronnej pomocy rolnikom w celu zwiększania dochodów z gospodarstwa rolnego i działalności pozarolniczej oraz działania mające na celu poprawę warunków życia rodzin wiejskich.

W 2016 roku praca doradcza skoncentrowana będzie na upowszechnianiu innowacji technologicznych w produkcji rolniczej i osiągnięć nauk rolniczych.

Planuje się również kontynuację działalności wystawienniczo–targowej. Natomiast w ramach Centrum Techniki Rolniczej planuje się organizację szkoleń praktycznych, których celem jest ocena przydatności maszyn, urządzeń i ciągników rolniczych w gospodarstwach.

Nowy okres programowania wynikający ze zmian Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014-2020 wymagać będzie od doradztwa przekazania rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich niezbędnej wiedzy na temat planowanych zmian oraz działań KPODR dotyczących wsparcia rozwoju obszarów wiejskich.

W Centrum Dziedzictwa Kulinarnego i Turystyki Wiejskiej planuje się szkolenia z nabywania umiejętności wytwarzania, przetwarzania oraz wprowadzania na rynek produktów regionalnych, tradycyjnych i lokalnych.

Nadal jednym z ważniejszych działań jest realizacja programu „Ekologizacja wsi województwa kujawsko-pomorskiego, kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego poprzez wdrażanie w życie tzw. Dobrej Kultury Rolnej". Program obejmuje kompleksową ochronę środowiska naturalnego i kształtowanie właściwego stosunku człowieka do przyrody.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, priorytetami Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w 2016 roku będą:

Priorytet I. **Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim**

Program 1. **Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej**

Zadania

1. Upowszechnianie innowacji technologicznych w produkcji rolniczej
2. Wspieranie rolników w organizacji i funkcjonowaniu grup producentów rolnych

Program 2. **Wspieranie rolników i mieszkańców wsi w korzystaniu z zewnętrznych źródeł finansowania**

Zadania

1. Edukacja rolników w zakresie działań PROW oraz wsparcie w pozyskiwaniu środków finansowych

2. Doradztwo dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych

Program 3. **Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych środowisku**

Zadania

1. Wykorzystanie surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej
2. Propagowanie proekologicznych metod produkcji żywności

Program 4. **Doradztwo w zakresie prowadzenia produkcji rolniczej w zgodzie ze środowiskiem**

Zadania

1. Pomoc rolnikom we wdrażaniu i realizacji działań rolnośrodowiskowo-klimatycznych w gospodarstwach rolnych
2. Doradztwo dla rolników gospodarujących na obszarach objętych Dyrektywą Azotanową (OSN)

Priorytet: II. Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym

Program 1. **Prowadzenie analiz sytuacji produkcyjno-ekonomicznej w gospodarstwach rolnych**

Zadania

1. Analiza dochodów i kosztów działalności rolniczej
2. Prowadzenie rachunkowości – Polski FADN
3. Prowadzenie rachunkowości podatkowej

Program 2. **Gromadzenie danych do systemu informacji rolniczej**

Zadanie

1. Gromadzenie i upowszechnianie rolniczej informacji rynkowej

Priorytet: III. Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Program 1. **Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej**

Zadanie

1. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej

Program 2. **Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz wspieranie inicjatyw lokalnych**

Zadania

1. Działania na rzecz zachowania tradycji kulinarnych regionu
2. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego
3. Kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego sprzyjających kompleksowej ochronie środowiska
4. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich

Program 3. **Podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców obszarów wiejskich**

Zadania

1. Prowadzenie kursów i szkoleń kwalifikacyjnych
2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Priorytet: IV. Promowanie postępu biologicznego i technologicznego w produkcji rolniczej

Program 1. Upowszechnianie nowoczesnych rozwiązań technicznych, technologicznych i osiągnięć hodowlanych

Zadania

1. Organizacja imprez wystawienniczo-targowych
2. Organizacja konkursów i olimpiad wiedzy rolniczej
3. Wydawnictwa i publicystyka
4. Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytucjami, uczelniami, szkołami i firmami rolniczymi

2. Cele operacyjne na 2016 rok

Przyjęte priorytety stanowiły podstawę sformułowania celów operacyjnych:

1. Utrzymanie ogólnej liczby klientów (rolników i innych mieszkańców wsi) korzystających z indywidualnych usług doradczych (porady, lustracje, opracowania) KPODR na poziomie z 2015 roku.
2. Realizacja szkoleń KPODR mierzona liczbą zorganizowanych szkoleń i konferencji na poziomie 1 021 i liczbą uczestników nie mniejszą niż 21 200 osób.
3. Utrzymanie zainteresowania ofertą wystawienniczo-targową KPODR mierzone liczbą wystawców na poziomie 1490 i liczbą zwiedzających nie mniejszą niż 111,5 tys.
4. Realizacja miernika do Budżetu Zadaniowego mierzona liczbą odbiorców usług doradczych, informacyjnych i upowszechnieniowych na poziomie 70 000.

3. Zestawienie planowanych działań Ośrodka w 2016 roku

Działanie	Liczba działań				
	I priorytet	II priorytet	III priorytet	IV priorytet	Razem
Porady	13 373	4 620	1 757		19 750
Szkolenia	687	100	209		996
Konferencje	21	1	3		25
Opracowania	13 402	5 683	193		19 278
Pokazy	16		9		25
Lustracje	3 126		904		4 030
Demonstracje upowszechnieniowe	29				29
Konkursy				22	22
Imprezy wystawienniczo–targowe				13	13
Olimpiady				20	20
Wydawnictwa i publicystyka				565	565

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU

Toruń 07 -01- 2016

(6)

Stwierdzam zgodność z oryginałem

Barbara Komorowska
inspektor

ODPIS(4)

Priorytet I

Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 1. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Zadanie 1. Upowszechnianie innowacji technologicznych w produkcji rolniczej

Cel:

Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności rolników stosujących nowe technologie w produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Uzasadnienie:

Zarządzanie gospodarstwem rolnym w warunkach wolnego rynku Wspólnoty Europejskiej wymaga od rolników ciągłego doskonalenia swoich umiejętności. Tylko prawidłowo prowadzone, nowoczesne gospodarstwo rolne jest w stanie konkurować na unijnym rynku. W ramach zadania – Upowszechnianie innowacji technologicznych w produkcji rolniczej, Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie przekazuje rolnikom najnowszą wiedzę z zakresu technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej.

W województwie kujawsko-pomorskim zboża, w tym kukurydza, w strukturze zasiewów zajmują około 66% areału. Pozostałe rośliny pomimo mniejszego udziału w strukturze odgrywają bardzo duże znaczenie. Wynika to ze stale rosnącej tendencji specjalizacji w produkcji roślinnej. Rośnie też areał uprawy warzyw gruntowych. Jednym z ważniejszych działań doradczych w 2016 roku będą demonstracje upowszechnieniowe w zakresie technologii produkcji rzepaku, zbóż i ziemniaków, związanych z problemem zmniejszania braku wody na plonowanie roślin. Wynika to z faktu, że województwo kujawsko-pomorskie usytuowane jest w strefie o najwyższym, bo sięgającym 250 ml poziomie niedoboru wody z opadów atmosferycznych w sezonie wegetacyjnym (źródło – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy Puławy).

Ważnym zadaniem doradczym, rozpoczętym w 2014 roku jest upowszechnianie wśród rolników zasad integrowanej ochrony roślin. Integrowana ochrona roślin polega na wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod ochrony roślin, w szczególności metod niechemicznych, w sposób minimalizujący zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz środowiska. Integrowana ochrona roślin wykorzystuje w pełni wiedzę o organizmach szkodliwych dla roślin, w szczególności o ich biologii i szkodliwości, w celu określenia optymalnych terminów dla podejmowania działań zwalczających te organizmy. Do działań zwalczających organizmy szkodliwe zaliczamy również wykorzystanie organizmów pożytecznych, w tym drapieżców i pasożytów poprzez ich introdukcję. Obowiązek stosowania zasad integrowanej ochrony przez wszystkich profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin wynika między innymi z postanowień artykułu 14 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/128/WE ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1107/2009/WE dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin. Wymienione akty prawne stanowią, że państwa członkowskie powinny zapewnić, aby użytkownicy profesjonalni (rolnicy i robotnicy rolni prowadzący

gospodarstwa) mieli do dyspozycji informacje i narzędzia do monitorowania organizmów szkodliwych i podejmowania odpowiednich decyzji o właściwym zastosowaniu środka ochrony roślin korzystając z usług doradczych w zakresie integrowanej ochrony roślin. To z kolei zobowiązuje instytuty naukowo-badawcze, uczelnie rolnicze i jednostki doradztwa rolniczego do upowszechniania integrowanej ochrony celem przygotowania gospodarstw do praktycznej realizacji wymogów wyżej wymienionej Dyrektywy. Kluczowym elementem tego upowszechnienia jest monitorowanie plantacji oraz pomoc w zakresie wspomagania podejmowania decyzji o zabiegach. Pomoc taką oprócz szkoleń zapewnić mają między innymi *Programy wspomagania decyzji o zwalczaniu konkretnych organizmów szkodliwych, które opracowywane są przez Instytut Ochrony Roślin.* W Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w 2016 roku takie systemy będą wdrażane i upowszechniane w oparciu o sieć 20 stacji meteorologicznych dla zarazy ziemniaka oraz kilku patogenów w zbożach.

Doradztwo związane z produkcją roślinną realizowane będzie poprzez udzielanie porad i informacji, prowadzenie lustracji, organizacje konferencji i szkoleń oraz pokazów i polowych demonstracji upowszechnieniowych.

Podobnie jak w latach ubiegłych, rolnicy będą mieli możliwość uczestniczenia w szkoleniach w ramach Centrum Techniki Rolniczej (CTR) połączonych z pokazami najnowszych technologii. Szkolenia te cieszą się dużym uznaniem rolników i skierowane są do osób prowadzących gospodarstwa rolne. W 2016 roku w ramach CTR planuje się zorganizować 2 szkolenia, podczas których rolnicy będą mieli możliwość zapoznania się z najnowszą ofertą agregatów uprawowo-siewnych. Sadownikom zaś przedstawione zostaną najnowsze maszyny i urządzenia wykorzystywane w gospodarstwie sadowniczym.

W lutym 2016 roku będzie zorganizowane Forum Nasienne. Jest to konferencja, na której rolnicy otrzymają informacje w zakresie nowych odmian. Informacje przekazywane są na podstawie wyników porejestrowych doświadczeń odmianowych (PDO). Forum organizowane będzie we współpracy ze Stacją Doświadczalną Oceny Odmian (SDOO) w Chrząstowie, Polską Izbą Nasienną oraz znanymi hodowlami nasiennymi. Podobnie jak w roku ubiegłym, w celu dotarcia do najszerszego grona rolników, w 2016 roku planuje się zorganizowanie dodatkowo dwóch spotkań o identycznej tematyce. Na potrzeby konferencji planuje się wydanie Informatora Nasiennego.

Technologia uprawy roślin uprawnych z roku na rok jest ulepszana, tak by producenci mogli osiągać zadowalające, wysokiej jakości plony z jednoczesną jak najmniejszą ingerencją w środowisko naturalne, od której bezpośrednio zależy wysokość i jakość plonów. Najefektywniejszą metodą przekazywania i wdrażania nowych technologii i technik rolniczych są szkolenia praktyczne organizowane przez Ośrodek. Już ósmy rok z rzędu wspólnie ze Stacją Doświadczalną Oceny Odmian w Chrząstowie oraz firmami obsługującymi sektor rolniczy zorganizowane zostanie szkolenie „Co w polu piszczy?". Odbywające się corocznie w czerwcu spotkanie pokazuje producentom, szczególnie zbóż i rzepaku najaktualniejsze problemy spowodowane występowaniem chorób i szkodników. W roku 2016 spotkanie odbędzie się wiosną, by skupić się na wcześniejszej ochronie roślin uprawnych, w szczególności zbóż i roślin o mniejszym udziale w strukturze zasiewów, tj.

m.in. roślin bobowatych. Zmieniające się i coraz bardziej restrykcyjne przepisy wymagają od rolników większego zaangażowania w doborze odmian o jak najlepszych parametrach technologicznych pozwalających na zmniejszenie kosztów ochrony roślin.

Oprócz szkoleń technologicznych w ciągu okresu wegetacyjnego przeprowadza się wiele lustracji na polach uprawnych. Każdy rok jest specyficzny, przede wszystkim pod względem przebiegu warunków atmosferycznych, co powoduje pojawianie się corocznie nowych problemów i konieczność lustracji polowych.

Ważnym wydarzeniem dla producentów rzepaku będzie konferencja: Międzynarodowe Dni Rzepaku EURORZEPAK, której realizację planuje się na czerwiec 2016 roku. Na potrzeby konferencji jesienią 2015 roku założono dwie demonstracje polowe poświęcone rzepakowi ozimemu. Pierwsza demonstracja obejmuje 25 odmian. Materiał do zasiewów dostarczyły czołowe hodowle roślin m.in. Hodowla Roślin (HR) Strzelce, HR Smolice, Euralis, KWS, Rapool, Saatbau i Syngenta. Założona kolekcja jest w pełni chroniona przed agrofagami. W realizację demonstracji włączono również firmę Caldena, dzięki której wysiane odmiany rzepaku będą w pełni chronione i odżywione (makro i mikroskładniki nawozowe). Druga demonstracja to pola demonstracyjne, na których zastosowane będą programy ochrony roślin trzech czołowych firm chemicznych. Są to: BASF, BAYER, SYNGENTA. Każda z firm ma pod opieką 5 ha pola produkcyjnego i stosuje na nim swoją technologię, która zapewnia maksymalną ochronę przed szkodnikami, chwastami i chorobami. Zostanie to szczegółowo opisane i zaprezentowane uczestnikom konferencji. Podczas Międzynarodowych Dni Rzepaku odbędzie się panel dyskusyjny poświęcony problematyce związanej z uprawą rzepaku oraz neonikotynoidom i ich wpływem na organizmy pożyteczne w szczególności pszczołę miodną.

Producenci rolni zajmujący się uprawą ziemniaków jadalnych, skrobiowych i sadzeniaków będą mieli możliwość uczestniczenia w konferencji polowej pn. „Problemy agrotechniki ziemniaka związane z warunkami agrometeorologicznymi". Konferencja odbędzie się w czerwcu 2016 roku w Grubnie we współpracy z Instytutem Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy Oddział w Jadwisinie oraz Zakładem Nasiennictwa i Ochrony Ziemniaka w Boninie jak również z udziałem największych hodowli ziemniaka (Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka Sp. z o.o. z siedzibą w Strzekęcinie, Hodowla Ziemniaka Zamarte Sp. z o.o., Agrico Polska Sp. z o.o., Europlant Handel Ziemniakami Sp. z o.o. i inne). Przedstawione zostaną osiągnięcia w zakresie odporności odmian ziemniaka na patogeny z prezentacją polową odmian, innowacyjne rozwiązania w zakresie monitorowania chorób i szkodników oraz nowe rozwiązania z zakresu chemicznej ochrony ziemniaka dopuszczalnej w ramach zasad integrowanej ochrony.

Podobnie jak w latach ubiegłych planowane jest objęcie doradztwem specjalistycznym producentów owoców i warzyw, dla których to rok 2015 był bardzo trudny ze względu na niekorzystne warunki atmosferyczne (susza). Doradztwo dla sadowników i producentów warzyw koncentrować się będzie na prowadzeniu lustracji na plantacjach oraz udzielaniu porad specjalistycznych. Osobnym zagadnieniem w pracy doradczej będzie pomoc w zakładanu nowych sadów i utrzymaniem starych. Fachowe podejście do zakładania nowych sadów z drzew starych odmian pozwoli na zachowanie tych odmian oraz uniknięcie błędów

w dalszych latach prowadzenia. W listopadzie sadownicy będą mieli możliwość uczestniczenia w Zjeździe Sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego, które w 2016 roku odbędzie się po raz siódmy.

W pierwszej połowie 2015 r. w Polsce utrzymywała się spadkowa tendencja w pogłowiu krów mlecznych. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w czerwcu 2015 roku było 2 279 tys. sztuk krów, prawie 30 tys. sztuk (1,3%) mniej niż w czerwcu 2014 r. Województwo kujawsko-pomorskie zajmuje 4 miejsce pod względem pogłowia bydła w Polsce. W województwie kujawsko-pomorskim dominuje bydło mleczne. Istniejąca od kilku lat tendencja spadkowa pogłowia krów mlecznych została przerwana w bieżącym roku, w którym nastąpił wzrost populacji krów mlecznych o 4,4%. W bydle mięsnym wystąpiła sytuacja odwrotna. Pomimo długoletnich tendencji wzrostowych w roku 2015 wystąpił spadek liczby tych zwierząt o 19%. Mniejsze gospodarstwa mleczne ze względów ekonomicznych przechodzą na chów bydła mięsnego i opasów. Gospodarstwa mleczne w województwie kujawsko-pomorskim systematycznie zwiększają stada podnosząc jednocześnie wydajność mleczną krów. Zwiększająca się produkcja mleka od krowy wymaga jednak zastosowania coraz nowszych technologii żywienia, lepszych warunków dobrostanu czy też bardziej precyzyjnego podejścia do rozrodu i udoju krów. Natomiast chów bydła mięsnego wymaga właściwego zbilansowania pasz dostosowanych do wieku, masy ciała i rasy bydła. W 2016 roku hodowcy bydła mlecznego i mięsnego będą mieli możliwość uczestniczenia w konferencjach i szkoleniach, których tematyka obejmować będzie nowoczesne technologie w chowie i hodowli oraz profilaktykę chorób bydła.

Podobnie jak w latach ubiegłych planowane jest objęcie doradztwem producentów trzody chlewnej. Z danych GUS wynika, że na koniec lipca 2015 roku pogłowie świń wyniosło 1336 tys. sztuk, w tym 161 tys. sztuk loch, co stanowi 11,6% całego pogłowia świń w Polsce. W województwie kujawsko-pomorskim w 2015 roku pogłowie trzody chlewnej ogółem wzrosło o 3,3 % i wynosiło 1 339 300 sztuk. Występujące okresy dekoniunktury na rynku żywca wieprzowego spowodowane między innymi wystąpieniem chorób, a w szczególności afrykańskiego pomoru świń (ASF) i zagrożenie szerzenia się tego wirusa oraz brak ostatecznej decyzji dotyczącej możliwości stosowania białka z roślin GMO, a także stałe podnoszenie poziomu dobrostanu wymuszają na producentach trzody chlewnej szukania nowych, innowacyjnych rozwiązań mających wpływ na poprawę opłacalności produkcji. Zaplanowane porady, lustracje i szkolenia będą miały na celu zwrócenie uwagi hodowcom na lepsze wykorzystanie potencjału produkcyjnego stada podstawowego poprzez zwiększenie produkcyjności loch, lepsze wykorzystanie paszy, poprawę warunków zootechnicznych, w konsekwencji na uzyskanie wyższej dochodowości z tej produkcji. W 2016 roku planuje się zorganizowanie 2 konferencji na temat bioasekuracji, poprawy warunków środowiskowych oraz podstaw profilaktyki ogólnej stosowanej na fermach trzody. Rolnicy z województwa kujawsko-pomorskiego będą również mieli możliwość udziału w II Forum Producentów Trzody Chlewnej. Konferencja ta poświecona będzie aktualnym zagadnieniom związanym z branżą trzodziarską. Omawiane będą zagadnienia dotyczące żywienia (wykorzystanie rodzimego białka) i modernizacji budynków. Uczestnikami spotkania obok hodowców będą

przedstawiciele firm paszowych, weterynaryjnych, wyposażeniowych oraz pracownicy instytucji okołobranżowych.

Rolnicy zainteresowani hodowlą lub chowem koni będą mieli możliwość uczestniczenia w konferencji nt. „Konie w gospodarstwach rolnych – szansa na dodatkowy dochód". W 2004 roku liczba koni w Polsce wyniosła 320 952, a w 2012 była o 98 742 sztuk mniejsza. Pogłowie koni spada z roku na rok. W ostatnich latach wykorzystanie praktyczne hipoterapii w jeździectwie i powożeniu może być szansą na dodatkowy dochód w gospodarstwie. Programy rolnośrodowiskowe oraz dopłaty dają możliwość uzyskania odpowiednich środków finansowych osobom posiadającym konie. Również użytkowość rzeźna tych zwierząt nie powinna stanowić tematu „tabu". Rynek Unii Europejskiej jest otwarty dla polskich wyrobów. Hodowla konia w dzisiejszych czasach stoi przed nowymi wyzwaniami. Warto mówić o możliwościach, jakie zostały stworzone dla posiadaczy koni i podejmować próby ukierunkowania chowu tak, aby osiągnięty dochód z utrzymania koni w gospodarstwie był satysfakcjonujący i motywujący do dalszego rozwoju.

Propagowany przez Ośrodek chów gęsi w gospodarstwach przydomowych staje się coraz bardziej popularnym przedsięwzięciem. Poprzez szkolenia hodowcy podnoszą swoje umiejętności w zakresie wychowu i tuczu gęsi. Mają też okazję do integracji z innymi hodowcami i możliwość przystąpienia do bazy hodowców, która jest na stronie internetowej www.kpodr.pl. Szkolenia z przyzagrodowego chowu gęsi realizowane są od 2012 roku. Łącznie w 11 powiatach województwa kujawsko-pomorskiego przeszkolono około 300 hodowców. Zainteresowanie tym kierunkiem produkcji wskazuje na celowość kontynuacji szkoleń. Chów i tucz gęsi z wykorzystaniem rasy Białej Kołudzkiej i gęsi ras regionalnych w małych stadach może być zajęciem opłacalnym. W żywieniu można wykorzystać dostępne pasze gospodarskie jak: zielonki, odpady z upraw warzyw, poślady zbóż i rośliny strączkowe. Na szkoleniu zaprezentowana będzie technologia chowu gęsi, możliwości zbytu i ekonomiczna efektywność produkcji. Chów ten jest uzupełnieniem produkcji wielkotowarowej, która to w ponad 90% trafia na rynek niemiecki. Badania Instytutu Zootechniki Zakład Doświadczalny w Kołudzie Wielkiej potwierdzają wysoką wartość gęsiny. Polecana jest ona dla osób z chorobami naczyniowo-sercowymi. Spożycie gęsiny w Polsce jest bardzo małe, chociaż w ostatnich 4 latach wzrosło z 17 do 170 gramów /osobę rocznie.

Hodowla królików w regionie kujawsko-pomorskim ukierunkowana jest na utrzymanie ich w czystości rasy i dostarczenie właścicielom ferm towarowych zwierząt na tucz. Produkcja prowadzona jest w małych stadach w tzw. chowie przydomowym. Aby uzyskać wartościowy materiał rzeźny, odchów i tucz winien przebiegać w warunkach korzystnego dobrostanu zwierząt. Produkcja królików rzeźnych, to temat szkolenia, które zostanie zorganizowane w 2016 roku w Minikowie we współpracy z Instytutem Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy w Balicach koło Krakowa i Uniwersytetem Technologiczno–Przyrodniczym w Bydgoszczy.

W Polsce odnotowuje się dynamiczne zmiany w produkcji drobiu. Branża drobiarska inwestuje w automatyzację produkcji. Wdrażane są nowe technologie. Wzrasta produkcja i eksport mięsa drobiowego oraz w niewielkim stopniu eksport jaj. Często podaż żywca

przewyższa popyt na rynkach zewnętrznych i w kraju, co skutkuje spadkiem opłacalności produkcji. Rozwój produkcji drobiu – szanse i zagrożenia to temat konferencji, która zostanie zorganizowana w II kwartale 2016 roku w Minikowie. Współorganizatorem będzie Kujawsko-Pomorskie Zrzeszenie Hodowców Drobiu i Producentów Jaj. Partnerami konferencji będą: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Inspekcja Weterynaryjna i Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza w Warszawie.

W II kwartale 2016 roku dla hodowców szynszyli zostanie zorganizowana konferencja „Przygotowanie ferm szynszyli do programu WELFUR – ocena dobrostanu zwierząt". Jest to program opracowany przez Europejską Organizację Hodowców Zwierząt Futerkowych w Brukseli (FUR EUROPE), który realizowano na fermach lisów i norek. Ma on na celu wypracowanie jednolitych kryteriów oceny dobrostanu tak, aby warunki utrzymania zwierząt były oceniane według jednolitych – europejskich kryteriów dla wszystkich państw członków Federacji Europejskiej. Wdrażanie programu w dobrze zorganizowanej hodowli w kraju i regionie jest konieczne dla sprostania wymaganiom względem dobrostanu i dalszego rozwoju ferm szynszyli w Polsce. Planowana konferencja będzie organizowana już po raz dziewiąty. Współorganizatorem będzie Krajowy Związek Hodowców Szynszyli z siedzibą w Myślenicach. Partnerami organizacyjnymi będą Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie i Uniwersytet Technologiczno–Przyrodniczy w Bydgoszczy.

Podobnie jak w latach ubiegłych, wiele uwagi zostanie poświęcone gospodarce pasiecznej. Miód i inne produkty pszczele od dawna stanowią alternatywne źródła dochodów. Pasieka Hodowlana w Zarzeczewie w sezonie hodowlanym 2015 sprzedała około 230 matek pszczelich unasienionych naturalnie i ponad 70 matek pszczelich jednodniowych, które trafiły do pasiek na terenie województw: kujawsko-pomorskiego, łódzkiego i wielkopolskiego. Pszczoła Kraińska linii Kujawskiej charakteryzuje się dynamicznym rozwojem wiosennym, silnymi rodzinami i maksymalnym wykorzystaniem wczesnych pożytków. Przy tym pszczoły są łagodne i o mniejszej skłodności rojenia. Są to cechy szczególnie pożądane przez pszczelarzy. Matki pszczele pochodzące z pasieki hodowlanej KPODR Oddział w Zarzeczewie cieszą się dobrą opinią, dlatego też pszczelarze składają już zamówienia na 2016 rok. Do zimowli zostało przygotowanych 77 rodzin pszczelich w dwóch pasieczyskach. W Zarzeczewie 50 pni i w Gołaszewie 27 pni. W roku 2016 planuje się zwiększenie liczby rodzin pszczelich i produkcji matek. Sezon 2015 pod względem wydajności miodu okazał się lepszy niż 2014. Mimo tego osiągane wydajności są w dalszym ciągu niskie. Spowodowane jest to osłabieniem rodzin pszczelich przez warrozę. Głównym pożytkiem w rejonie Kujaw był rzepak. Natomiast pozostałe pożytki dotknięte przez suszę nie nektarowały. Wprowadzenie w 2014 roku integrowanej ochrony roślin przyczyniło się do mniejszej ilości zatruć rodzin pszczelich powodowanych insektycydami. Prowadzone konferencje, szkolenia i pokazy dotyczące prowadzenia pasieki cieszyły się dużą popularnością i dlatego będą kontynuowane w 2016 roku. Uwieńczeniem działalności pszczelarzy będzie organizowane po raz dwudziesty czwarty Forum Pszczelarzy w Przysieku oraz VI Kujawsko-Pomorskie Miodowe Lato w Zarzeczewie. Pszczelarze będą mogli korzystać ze specjalistycznych porad i lustracji. Planowane porady dotyczyć będą zabiegów związanych z poprawą higieny pasiek i witalności rodzin pszczelich. Natomiast lustracje będą miały na celu ochronę stanu

zdrowotności pasiek, a także pomoc w sytuacjach, w których pszczelarz nie jest w stanie sam rozwiązać pojawiającego się problemu.

Tematyka zadań doradczych z zakresu innowacji technologicznych została tak skonstruowana, aby rolnicy specjalizujący się w różnych dziedzinach produkcji rolniczej mieli możliwość dostępu do wszystkich interesujących ich zagadnień. W 2016 roku kontynuowane będą zadania (szkolenia, kursy, porady, lustracje i artykuły), które dają producentom rolnym możliwość pozyskiwania najnowszej wiedzy technologicznej i technicznej z produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Przeprowadzone zostaną szkolenia dotyczące dobrostanu zwierząt, które będą również realizowały postanowienia artykułu 8 pkt. 3 ustawy o ochronie zwierząt z 21 sierpnia 1997 r. (tekst jednolity – Dz. U. z 2013r. nr 0, poz.856), narzucającego celu upowszechniania przepisów ustawy przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	4 345
2.	Porady	4 669
3.	Szkolenia	273
4.	Konferencje	19
5.	Opracowania - Plan nawozowy bez (OSN, rolnośrodowiskowo-klimatycznych i ekologicznych) - *Wyliczenia DJP, wielkości płyt obornikowych i zbiorników na odchody płynne* - *Informacja o wykorzystaniu materiału siewnego odmian chronionych prawem AGNAS 1, AGNAS 2* - *Dawki pokarmowe i plan żywienia zwierząt* - *Pozostałe opracowania*	16 9 251 2 6
6.	Demonstracje (w tym poletka demonstracyjne)	29
7.	Pokazy z zakresu technologii i techniki rolniczej	16
8.	Lustracje	2 244

Tematyka ważniejszych konferencji i szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (miesiąc)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencje					
1.	Aspekty technologiczne upraw sadowniczych	I	1	50	Pieczyska
2.	VII Zjazd Sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego	XI	1	100	Teren województwa kujawsko-

					pomorskiego
3.	Konie w gospodarstwach rolnych – szansa na dodatkowe dochody	XI	1	50	Minikowo
4.	Innowacje w hodowli bydła	X	1	80	Aleksandrów Kujawski
5.	Rozwój produkcji drobiu – szanse i zagrożenia	II	1	50	Minikowo
6.	Przygotowanie ferm szynszyli do programu WELFUR – ocena dobrostanu zwierząt	VI	1	70	Minikowo
7.	Hodowla i chów gęsi Białych Kołudzkich w realiach XXI wieku	III	1	50	Kołuda Wielka
8.	Poprawa konkurencyjności gospodarstw mlecznych – żywienie, dobrostan i profilaktyka chorób bydła	XII	1	50	Minikowo
9.	II Forum Producentów Trzody Chlewnej	XI	1	100	Przysiek
10.	Forum nasienne	II	3	200	Minikowo Tuchola, Inowrocław
11.	Międzynarodowe Dni Rzepaku (EURORZEPAK 2016)	VI	1	200	Minikowo
12.	Problemy agrotechniki ziemniaka związane z warunkami agrometeorologicznymi – konferencja polowa	VI	1	100	Grubno
13.	XXIV Forum pszczelarzy	III	1	400	Przysiek
14.	Rzepak – nowe metody uprawy	II	1	60	Przysiek
15.	Uprawa kukurydzy w różnorodnych klasach wczesności i typów ziarna	IX	1	50	Grubno
16.	Poprawa produkcyjności i zdrowotności świń	III	1	50	Zarzeczewo
17.	Uproszczona uprawa gleby – szanse i zagrożenia	II	1	50	Minikowo
Szkolenia					
1.	Problemy w uprawie kalafiora i brokułu	I-III	2	100	Lipno Włocławek
2.	Problemy w uprawie i ochronie pomidorów gruntowych	IV-VI	1	30	Włocławek
3.	Ochrona pomidora gruntowego przed chorobami	III	1	30	Chromowola
4.	Monitoring występowania agrofagów na plantacjach sadowniczych	II-III	1	20	Teren województwa kujawsko-pomorskiego
5.	Aktualne tendencje w użytkowaniu kaczek	IV	1	25	Minikowo
6.	Przyzagrodowy chów gęsi	XI	2	25	Teren województwa kujawsko-pomorskiego
7.	Produkcja królików rzeźnych	IX	1	25	Minikowo
8.	Co w polu piszczy?	V	1	50	Chrząstowo
9.	Szkoła zakiszania lub akademia zdrowego wymienia	II-III	1	30	Minikowo
10.	Maszyny i urządzenia w gospodarstwie sadowniczym	III	1	50	Minikowo
11.	Agregaty uprawowo-siewne	X	1	50	Minikowo
12.	Nowości odmianowe pszenicy i pszenżyta ozimego	II	1	20	Grubno
13.	Nowości odmianowe jęczmienia i owsa	II	1	20	Grubno

14.	Innowacje w uprawie soi	III	1	20	Grubno
15.	Uprawa różnych odmian rzepaku w technologii pasowej	VI	1	20	Grubno
16.	BHP w gospodarstwie rolnym	X	1	20	Grudziądz
17.	Wykorzystanie nasion roślin bobowatych w żywieniu trzody chlewnej	I-III	5	70	Teren województwa kujawsko-pomorskiego
18.	Wymagania dobrostanu w budynkach dla zwierząt	I-XI	3	35	Teren województwa kujawsko-pomorskiego.
19.	Środki pomocowe w produkcji trzody chlewnej	II-X	2	25	Teren województwa kujawsko-pomorskiego
20.	Podstawowe prace pasieczne	X	1	30	Zarzeczewo
21.	Hodowla matek pszczelich i robienie odkładów	X	1	30	Zarzeczewo
22.	Metody poddawania matek pszczelich i leczenie rodzin pszczelich	XI	1	30	Zarzeczewo
23.	Produkty pszczele	XI	1	30	Zarzeczewo
24.	Rzepak ozimy w uprawie klasycznej i uproszczonej	V	1	30 – 40	Teren województwa kujawsko-pomorskiego
25.	Uprawa kukurydzy w różnorodnych klasach FAO	IX	1	30	Teren województwa kujawsko-pomorskiego
26.	Wpływ stosowania racjonalnego nawożenia organicznego na zawartość materii organicznej (próchnicy) w glebie	V	1	40	Cichoradz

Wydawnictwa

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Nakład
1.	„Drosophila suzukii" – ulotka	I	2000
2.	Aktualne tendencje w użytkowaniu kaczek	I	300
3.	Przygotowanie ferm szynszyli do programu WELFUR – ocena dobrostanu zwierząt	II	200
4.	Hodowla i chów gęsi Białych Kołudzkich w realiach XXI wieku	I	200
5.	Informator Nasienny	I	300
6.	Informator Kujawsko-Pomorskie Dni Pola Grubno 2016	II	2000
7.	Żyto – ulotka	III	700
8.	Dobór rozpylaczy do zabiegów ochrony roślin – ulotka	III	2000
9.	Znaczenie Ca i S dla roślin uprawnych	II	200
10.	Forum pszczelarzy (materiały konferencyjne)	I	700
11.	Konie w gospodarstwach rolnych – szansa na dodatkowe dochody	IV	200

12.	Profilaktyka w odchowie prosiąt	I	500
13.	Chwasty naszych pól	IV	1000
14.	Dbajmy o bezpieczeństwo w gospodarstwie (wznowienie)	I	1000
15.	ABC nawożenia zbóż (wznowienie)	II	2000
16.	ABC siewu zbóż (wznowienie)	I	2000
17.	VII Zjazd Sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego (materiały konferencyjne)	IV	120
18.	Poprawa konkurencyjności gospodarstw mlecznych – żywienie, dobrostan i profilaktyka chorób bydła	IV	500
19.	Żywienie w tuczu intensywnym trzody chlewnej	II/ III	700
20.	Zwalczanie pasożytów świń – fanaberie czy konieczność	III/ IV	700

Tematyka pokazów

Lp.	Działanie	Termin (miesiąc)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
1.	Ocena przeżyciowa futra szynszyli	IV	1	10	Mrocza
2.	Pokaz drobnego inwentarza w Przysieku podczas Festynu Barwy Lata, Dary Jesieni	IX	1	2000	Przysiek
3.	Pokazy pracy maszyn rolniczych	VI-VII	6	6300	Zarzeczewo, Grubno, Minikowo
4.	Pokaz czerpania miodu	VI	1	30	Zarzeczewo
5.	Pokaz kiszenia kukurydzy w rękawach foliowych	IX – X	1	10	Wylazłowo
6.	Pokaz kiszenia kukurydzy	IX – X	2	20	Makowiec, Trzebiegoszcz
7.	Zbiór groszku zielonego kombajnem	VI	1	10	Strachoń
8.	Zbiór marchwi	X	1	10	Krojczyn
9.	Bezorkowa uprawa gleby	IX – XI	2	20	Broniewek, Marianowo

Tematyka demonstracji

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
1.	Profilaktyka na fermie roślinożernych zwierząt futerkowych (demonstracja)	III	1	10	Bydgoszcz
2.	Różne systemy ochrony rzepaku ozimego – demonstracja polowa	II	1	300	Minikowo
3.	Innowacje odmianowe w rzepaku ozimym – demonstracja polowa	II	1	300	Minikowo
4.	Porównanie odmian hybrydowych rzepaku ozimego w warukach gospodarstwa rolnego	II – III	1	30	Jaranowo
5.	Porównanie odmian rzepaku ozimego	II – III	1	100	Golub

6.	Porównanie odmian przewódkowych pszenicy	II – III	1		Dobrzyń
7.	Stosowanie „Efektywnych Mikroorganizmów" jako metoda wspierająca odporność roślin na patogeny w integrowanej ochronie pszenicy ozimej	III	1	15	Rychnowo
8.	Wpływ nawozów dolistnych AGRAVITA na wielkość i jakość plonu rzepaku ozimego	III	1	15	Świecie nad Osą
9.	Porównanie polskich odmian pszenicy ozimej (5 odmian)	II – III	1	20	Bachorce
10.	Stosowanie wspomagania mikroflorą w procesach nawożenia biomasą (wg schematu : resztki pożniwne z kukurydzy + użyźniacz)	II – III	3	30	Byczyna Kolonia, Krotoszyn, Rudzik Duży
11.	Stosowanie preparatów wspomagających ukorzenianie roślin (preparaty – Agriful, Klepak)	II	3	30	
12.	Ocena możliwości produkcyjnych pszenicy ozimej i pszenżyta ozimego w warukach gospodarstwa rolnego	III	1	40	Bodzianówek
13.	Ocena możliwości produkcyjnych rzepaku ozimego w warukach gospodarstwa rolnego	III	1	40	Janowo
14.	Ocena możliwości produkcyjnych kukurydzy w warukach gospodarstwa rolnego	IV	1	40	Grochowiska
15.	Poprawa warunków środowiskowych i dobrostanu zwierzat w gospodarstwie z produkcją bydła mięsnego	II – IV	1	15	Kazanie
16.	Wpływ stosowania racjonalnego nawożenia organicznego na zawartość materii organicznej (próchnicy) w glebie	II	1	70	Cichoradz
17.	Porównanie produkcyjne odmian roślin rzepaku ozimego w warukach gospodarstwa rolnego	III	1	30	Wąpielsk
18.	Porównanie produkcyjne odmian kukurydzy w warukach gospodarstwa rolnego	III	1	100	Rypin
19.	Porównanie plonowania odmian pszenicy jarej i pszenżyta jarego w warunkach siewu przewódkowego w warunkach gospodarstwa rolnego	I – III	1	50	Grubno
20.	Porównanie plonowania odmian soi w warunkach technologii gospodarstwa rolnego	II – III	1	50	Grubno
21.	Porównanie technologii uprawy rzepaku ozimego w warunkach gospodarstwa rolnego	II	1	25	Wybczyk
22.	Porównanie odmian mieszańcowych kukurydzy w warunkach gospodarstwa rolnego	III	2	25	Biskupice, Wymysłowo
23.	Porównanie plonowania odmian populacyjnych i mieszańcowych rzepaku ozimego w warunkach gospodarstwa rolnego	II	1	25	Zelgno
24.	Porównanie odmian rzepaku ozimego w warunkach gospodarstwa rolnego	II	1	30	Nowa Wieś Królewska

Tematyka konkursów

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konkursy					
1.	Najsmaczniejsza odmiana ziemniaka	IX	1	5	Przysiek
2.	Najładniejsza odmiana ziemniaka	IX	1	5	Przysiek
3.	Ziemniak w tradycji kuchni Pomorza i Kujaw	IX	1	10	Przysiek
4.	Agroliga 2016	III-VI	1	15	teren województwa kujawsko-pomorskiego
5.	Bezpieczne Gospodarstwo Rolne	IV-V	1	80	teren wojewodztwa kujawsko-pomorskiego

Zadanie 2. Wspieranie rolników w organizacji i funkcjonowaniu grup producentów rolnych

Cel:

Pomoc w tworzeniu nowych grup producentów rolnych i wspieranie funkcjonowania istniejących.

Uzasadnienie:

We wrześniu 2015 roku minęło 15 lat od uchwalenia ustawy o grupach producentów rolnych i jej związkach. Pierwsze lata funkcjonowania ustawy pokazały, że idea wspólnego organizowania się rolników jest procesem trudnym i skomplikowanym. Ustanowienie stosownych przepisów prawnych wpłynęło na legalizację procesu gospodarczego organizowania się rolników w grupy producentów rolnych. Duże szanse rozwojowe dla polskiego rolnictwa stworzyło przystąpienie do Unii Europejskiej, co w konsekwencji spowodowało napływ pomocowych środków finansowych, w tym środków przeznaczonych dla grup producentów. Grupy producentów rolnych przyczyniają się do poprawy sytuacji dochodowej, głównie małych i średnich gospodarstw. Wspólna oferta rynkowa większej liczby gospodarstw rolnych powoduje łatwiejszy zbyt produktów oraz możliwość uzyskania wyższych cen.

W województwie kujawsko-pomorskim do rejestru grup wpisanych jest 116 grup producentów rolnych oraz 32 grupy i organizacje producentów owoców i warzyw. Klasyfikuje to województwo kujawsko-pomorskie na trzecim miejscu w kraju.

W Polsce w grupach producentów zorganizowanych jest około 27,6 tys. podmiotów rolnych. Stanowi to niewielki odsetek w porównaniu z ogólną liczbą podmiotów, które potencjalnie mogłyby być członkami takich grup (ok. 1,5 mln gospodarstw towarowych).

Niezbędne jest zatem dalsze wspieranie konsolidacji poziomej (tworzenie grup producentów rolnych) i konsolidacji pionowej (tworzenie związków grup producentów rolnych) rolników.

W 2016 r. działalność doradcza skupiona będzie przede wszystkim na udzielaniu porad oraz przeprowadzeniu szkoleń dotyczących zasad tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych w ramach działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, a także pomocy przy bieżącym funkcjonowaniu grup producentów. W działaniu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 przewiduje się funkcjonowanie grup rolnych i ogrodniczych w obrębie nowych wspólnych przepisów. W związku z tym, promocja tworzenia nowych grup producentów rolnych prowadzona będzie wśród rolników, którzy nie byli członkami grupy producentów rolnych (wstępnie uznanej grupy producentów) organizacji utworzonej ze względu na ten sam produkt lub grupę produktów, której przyznano pomoc na rozpoczęcie działalności ze środków Unii Europejskiej po 1 maja 2004 roku.

Planowane jest objęcie doradztwem około 10 grup ogrodniczych i 20 grup producentów rolnych wpisanych do rejestru grup oraz doradztwo dla 15 grup rolnych będących w trakcie organizacji.

Planuje się wydanie ulotki pt. „Zasady organizowania i funkcjonowania grup producentów rolnych w ramach PROW 2014 - 2020" w nakładzie 1000 sztuk.

Planowane działania

Lp.	Działanie	KPODR
1.	Informacje	165
2.	Porady	110
3.	Szkolenia	18
4.	Opracowania - *Przygotowanie dokumentów do założenia grupy producentów* - *Wniosek i zmiana planu dochodzenia do uznania dla grup producentów owoców i warzyw* - *Przygotowanie wniosku o uznanie za organizację producentów owoców i warzyw* - *Tworzenie grup i organizacji producentów rolnych (działanie PROW 2014-2020)*	10 2 2 10

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (miesiąc)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenia					
1	Zasady organizowania i funkcjonowania grup producentów rolnych w myśl obowiązującego prawodawstwa	I-XII	10	150	Teren województwa kujawsko-pomorskiego

Wydawnictwa

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Nakład
1	Zasady organizowania i funkcjonowania grup producentów rolnych w ramach PROW 2014-2020 - ulotka	I/ II	1000

Program 2. Wspieranie rolników i mieszkańców wsi w korzystaniu z zewnętrznych źródeł finansowania

Zadanie 1. Edukacja rolników w zakresie działań PROW oraz wsparcie w pozyskiwaniu środków finansowych

Cele:

Przekazanie rolnikom i mieszkańcom wsi informacji na temat możliwości wsparcia rozwoju obszarów wiejskich.

Nabywanie przez rolników i mieszkańców wsi umiejętności wykorzystania funduszy przeznaczonych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich.

Uzasadnienie:

Uwarunkowania dotyczące produkcji rolniczej obserwowane w okresie planowania, a zwłaszcza dekoniunktura na rynkach głównych produktów i przedłużająca się susza wywarły wyraźny wpływ na wielkości zaplanowane w niniejszym zadaniu, ponieważ wiadomo, że ich skutki obejmą także kolejne okresy wegetacyjne. Ponadto, pierwsze nabory wniosków na wsparcie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014-2020 wskazują na trudniejsze warunki dostępu do poszczególnych schematów pomocy. Z tych powodów w planowaniu przyjęto założenie, że w porównaniu z wcześniejszymi naborami, mniejsza liczba producentów rolnych podejmie decyzje o rozpoczęciu działań inwestycyjnych zobowiązując się tym samym do zwiększenia wielkości ekonomicznej gospodarstwa.

Szeroki jest natomiast zakres przyjętych zadań szkoleniowych i informacyjnych, ponieważ warunki uzyskania pomocy, kryteria wyboru wniosków i inne elementy w procedurach wnioskowania, realizacji i rozliczania pomocy są dla potencjalnych beneficjentów nowe.

W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014-2020 są przewidziane pieniądze także na pomoc w rozwoju małych gospodarstw rolnych. Działanie to ma ułatwić restrukturyzację gospodarstw rolnych stojących przed problemami strukturalnymi, szczególnie gospodarstw o niskim poziomie uczestnictwa w rynku. Takich gospodarstw w województwie kujawsko-pomorskim jest większość. Stąd też należy spodziewać się dużego

zainteresowania rolników tego rodzaju wsparciem pomimo tego, że kryteria dostępu działania mogą być trudne do spełnienia.

Liczba porad zaplanowana w omawianym zadaniu ustępuje tylko liczbie porad przewidzianych do udzielenia w sprawach związanych z innowacjami w technologiach produkcji. W niektórych Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego przewidziano nawet po kilkaset osób zainteresowanych uzyskaniem informacji od doradcy na temat wyboru optymalnego sposobu postępowania. Przyjęto, że w odniesieniu do ponad stu przypadków udzielenie rzetelnej porady albo dokładne wykonanie opracowania wymagać będzie uprzedniej lustracji gospodarstwa. W Programie działalności KPODR w Minikowie na 2016 rok założono potrzebę zorganizowania i przeprowadzenia wielu szkoleń, aby poinformować i wesprzeć rolników w ich staraniach o pozyskanie środków finansowych ułatwiających dalszy rozwój prowadzonych przez nich gospodarstw. Zaplanowana liczba spotkań szkoleniowych pozwala na przeprowadzenie przynajmniej jednego szkolenia w każdej gminie oraz spotkań o charakterze ponadgminnym.

W nowym Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich wsparcie inwestycyjne dla gospodarstw zostało podzielone na kilka typów operacji. Pierwszy nabór wniosków w ramach działania *Modernizacja gospodarstw rolnych* miało miejsce w roku 2015 i dotyczył wyłącznie inwestycji budowlanych. Natomiast, na zakup maszyn i urządzeń nabór wniosków zaplanowano w 2016 roku. Oczekiwania potencjalnych adresatów pomocy zainteresowanych zakupem maszyn i narzędzi różnią się nieco od ukierunkowania wsparcia na budynki i budowle, które są często inwestycjami bardziej kosztownymi i nieporównywalnie trudniejszymi do przeprowadzenia i rozliczenia.

W przypadku działania *Premia dla młodych rolników* zaplanowano mniejszą liczbę opracowań niż dotychczas. Młodzi rolnicy z województwa kujawsko-pomorskiego mieli w kraju udział znacznie większy niż proporcjonalny. Spowodowane jest to doświadczeniem ubiegłorocznego naboru wniosków, który ukazał wiele utrudnień dla kandydatów na młodych rolników.

Pomoc adresowana w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 do osób prowadzących małe gospodarstwa budzi już obecnie duże zainteresowanie rolników.

W przypadku *Zalesień i tworzenia terenu zalesionego* kompleksowe doradztwo świadczą specjaliści leśnictwa, którzy posiadają uprawnienia do opracowywania planów zalesiania. Liczbę opracowań o charakterze ankiet monitorujących lub sprawozdań z działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich zaplanowano w oparciu o liczbę osób korzystających z pomocy w opracowaniu wniosków.

Duża liczba opracowań w postaci wniosków o dopłaty do materiału siewnego została zaplanowana w związku z masowym korzystaniem z kwalifikowanego materiału siewnego w okresie jesieni 2015. Dotkliwa susza spowodowała, że w wielu gospodarstwach uzyskano materiał własny o bardzo złych parametrach.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	4 135
2.	Porady	3 240
3.	Szkolenia	169
4.	Opracowania - *Modernizacja gospodarstw rolnych* - *Premie dla młodych rolników* - *Restrukturyzacja i modernizacja małych gospodarstw* - *Płatności dla gospodarstw przekazujących małe gospodarstwa* - *Ankiety monitorujące/dokumentacja sprawozdawcza PROW* - *Wniosek o dopłaty do materiału siewnego* - *Wniosek o zwrot akcyzy paliwowej*	 226 86 180 55 149 424 54
5.	Lustracje	149

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (miesiąc)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenia					
1	Warunki uzyskania pomocy w ramach PROW 2014-2020	I-IV kwartał	20	400	województwo kujawsko-pomorskie

Zadanie 2. Doradztwo dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych

Cel:

Przygotowanie jak największej liczby rolników do korzystania z dopłat obszarowych.

Uzasadnienie:

W 2015 roku wnioskowanie i przyznawanie wsparcia bezpośredniego po raz pierwszy odbyło się według nowych zasad wynikających ze zreformowanej Wspólnej Polityki Rolnej. Zmieniony system wsparcia dla beneficjentów wiąże się ze zwiększeniem stopnia trudności związanego z przygotowaniem wniosku. Zmieniony formularz wniosku umożliwia występowanie o ponad dwadzieścia różnych rodzajów płatności, w tym kilku w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich. Do niektórych z nich wymagane są załączniki. W konsekwencji poprawne sporządzenie wniosków jest w wielu przypadkach trudniejsze niż

w latach poprzednich, zwłaszcza w przypadku gospodarstw większych obszarowo, objętych wymogami zazielenienia, rolników występujących o płatności do zwierząt oraz podmiotów realizujących działania rolnośrodowiskowo-klimatyczne.

W 2016 roku działania doradcze będą polegały na prowadzeniu szkoleń oraz udzielaniu porad i informacji dla podmiotów korzystających ze wsparcia bezpośredniego.

Planuje się również pomoc w przygotowaniu wniosków obszarowych i ONW.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	5 067
2.	Porady	2 760
3.	Szkolenia	104
4.	Opracowania - *Wniosek o płatność obszarową i ONW* - *Wniosek o nadanie numeru gospodarstwa*	8 515 22
5.	Lustracje	154

Program 3. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych środowisku

Zadanie 1. Wykorzystanie surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej

Cel:

Przekazanie producentom rolnym informacji o możliwościach wykorzystania naturalnych źródeł energii oraz o uprawie roślin z przeznaczeniem na cele energetyczne.

Uzasadnienie:

Jednym z kierunków rozwoju energetyki określonych w dokumencie pn. „Polityka energetyczna Polski do 2030 roku" ma być wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE), zgodnie z celami zawartymi w pakiecie klimatycznym. Do 2020 roku planuje się 15% udział OZE w zużyciu energii finalnej oraz 10% udział biopaliw, zwłaszcza II generacji.

Zwiększające się potrzeby energetyczne w połączeniu z rosnącymi cenami energii powodują, że zainteresowanie sektora rolniczego produkcją energii ze źródeł odnawialnych z roku na rok jest coraz większe. Ostatnio coraz głośniej mówi się o energetyce prosumenckiej, o tym, żeby we własnym zakresie wytwarzać energię i wykorzystywać ją przede wszystkim na własne potrzeby, a nadmiar odprowadzać do sieci. Energetyka prosumencka to przede wszystkim mikroinstalacje, zgodnie z Prawem Energetycznym to instalacje OZE o mocy do 40 kW wytwarzające energię lokalnie, szczególnie w celu pokrycia

własnego zapotrzebowania na energię. W założenia te idealnie wpisuje się rolnictwo, dające możliwość wykorzystania zarówno zasobów naturalnych jak i własnej produkcji. Wśród mieszkańców obszarów wiejskich wzrasta świadomość korzyści płynących ze źródeł odnawialnych.

Długo oczekiwana Ustawa o odnawialnych źródłach energii z dnia 20 lutego 2015 roku, po tzw. „poprawce prosumenckiej" daje podmiotom, które zainstalują system fotowoltaiczny o mocy do 10 kW, gwarancję stałej, preferencyjnej ceny za sprzedaż energii do sieci oraz gwarancję jej odbioru przez zakłady energetyczne zgodnie z tzw. systemem taryf gwarantowanych. Oznacza to, że gospodarstwa domowe i inne podmioty chcące produkować energię z systemów fotowoltaicznych uzyskają prawo do jej odsprzedaży zakładowi energetycznemu po stałej, niezmiennej cenie przez 15 lat. Ta „poprawka prosumencka" zapewne ułatwi inwestowanie w instalacje fotowoltaiczne na wsi i w małych miastach, dając inwestorom możliwość uzyskania dodatkowego przychodu. System taryf gwarantowanych zacznie obowiązywać od początku 2016 roku.

Pojawiła się także możliwość skorzystania z Programu Prosument (linia dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej), który ma za zadanie wspieranie rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Obecnie można skorzystać z „Części 2) Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii". Celem tego programu jest ograniczenie lub uniknięcie emisji CO_2 w wyniku zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł poprzez zakup i montaż małych instalacji lub mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii, do produkcji energii elektrycznej lub ciepła dla osób fizycznych oraz wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych. Formą dofinansowania w tym programie jest pożyczka i dotacja. Program ten może pozwolić na rozwój małych instalacji, takich jak: małe elektrownie wiatrowe, systemy fotowoltaiczne, kolektory słoneczne, pompy ciepła czy źródła ciepła opalane biomasą. W perspektywie wysokiego własnego zapotrzebowania na energię w gospodarstwach rolnych oraz zapowiadanego wzrostu cen należy oczekiwać dużego zainteresowania tego typu instalacjami. Ponieważ zarówno rozwiązania techniczne jak i przepisy prawne dla wielu klientów są niezrozumiałe, stąd konieczność kontynuacji realizacji tego zadania w 2016 roku.

Dostęp rolników do powyższych informacji planuje się osiągnąć poprzez szkolenia organizowane w terenie, artykuły we „Wsi Kujawsko-Pomorskiej" oraz bezpośrednie doradztwo udzielane mieszkańcom wsi, które prowadzone będzie w ramach powiatowych punktów konsultacyjnych do spraw odnawialnych źródeł energii.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	295
2.	Porady	263
3.	Szkolenia	14
4.	Konferencje	1
5.	Lustracje	17

Tematyka konferencji i ważniejszego szkolenia

Lp.	Działanie	Termin (miesiąc)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencje					
1.	XII Forum Energetyki Odnawialnej	XI	1	60	Przysiek
Szkolenie					
1.	Uprawa miskanta olbrzymiego i perzu wydłużonego na różnych typach gleby	VI	1	15	Grubno

Zadanie 2. Propagowanie proekologicznych metod produkcji żywności

Cele:

Edukacja rolników w zakresie ekologicznego systemu produkcji żywności zgodnie z obowiązującym prawodawstwem.

Upowszechnianie i promocja ekologicznych metod produkcji.

Pomoc w pozyskiwaniu funduszy unijnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 dostępnych dla producentów żywności ekologicznej.

Uzasadnienie:

Wzrastająca świadomość ekologiczna konsumentów sprawia, że rośnie zapotrzebowanie na żywność wysokiej jakości, tj. certyfikowaną żywność ekologiczną. Producenci eko-żywności są odpowiedzialni za produkcję zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, która przed wprowadzeniem na rynek konsumencki poddana jest systemowi certyfikacji.

Proces kontroli i certyfikacji w gospodarstwach ekologicznych obejmuje kontrolę całego procesu produkcji od pola do produktu finalnego, co daje konsumentowi gwarancję jakości żywności ekologicznej.

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego podejmuje działania na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz współuczestniczy w akcji promocyjnej i informacyjnej dotyczącej rolnictwa ekologicznego. Organizowane szkolenia, konferencje, wystawy, konkursy, porady i programy związane z upowszechnianiem ekologicznych metod produkcji żywności wspierają rozwój eko-rolnictwa w regionie kujawsko-pomorskim. W ostatnim czasie obserwuje się przyrost liczby gospodarstw ekologicznych w województwie kujawsko-pomorskim, tj. 384 gospodarstwa w roku 2011, 406 w roku 2012, 430 w roku 2013. Poprzez środki masowego przekazu (RTV, prasa) promuje się ekologiczny system produkcji bezpieczny dla środowiska i człowieka. Sprawia to, że wzrasta świadomość konsumentów w aspekcie żywności ekologicznej. Z myślą zarówno o producentach jak i konsumentach, Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego prowadzi bazę gospodarstw ekologicznych regionu kujawsko-pomorskiego. Powyższa baza pozwala, by eko-producenci nie byli anonimowi dla konsumentów, ułatwia poszukiwanie produktów ekologicznych w obrębie województwa kujawsko-pomorskiego.

KPODR ściśle współpracuje z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu, doradcy sukcesywnie podnoszą wiedzę z zakresu ekologicznego systemu produkcji. Od lat organizuje szereg wystaw, stoisk promocyjnych przy okazji dużych imprez masowych, podczas których prezentowane i promowane są produkty ekologiczne z regionu kujawsko-pomorskiego.

Działalność szkoleniowa w zakresie rolnictwa ekologicznego realizowana jest m.in. z wykorzystaniem gospodarstwa ekologicznego państwa Zdziarskich, które pełni rolę bazy demonstracyjno-szkoleniowej. Gospodarstwo służy do organizacji szkoleń praktycznych z zakresu rolnictwa ekologicznego dla rolników, doradców i młodzieży.

Coraz większa świadomość w zakresie ochrony środowiska naturalnego wśród producentów jak i konsumentów sprawia, że rośnie zainteresowanie ekologicznymi metodami produkcji żywności.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	152
2.	Porady	136
3.	Szkolenia	5
3.	Konferencje	1
4.	Opracowania - *Wnioski i deklaracje o płatność działalności ekologicznej/wnioski obszarowe(w tym ONW)* - *Plan działalności ekologicznej* - *Plan nawozowy* - *Aktualizacja planu działalności ekologicznej*	36 6 4
5.	Lustracje	43

Tematyka ważniejszych konferencji i szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencja					
1.	Innowacyjne technologie w rolnictwie ekologicznym	II/IV	1	60	KPODR w Minikowie
Szkolenie					
1.	Zagadnienia agrotechniczne w rolnictwie ekologicznym	II/IV	2	60	Teren woj. kujawsko-pomorskiego

Program 4. Doradztwo w zakresie prowadzenia produkcji w zgodzie ze środowiskiem

Zadanie 1. Pomoc rolnikom we wdrażaniu i realizacji działań rolnośrodowiskowo-klimatycznych w gospodarstwach rolnych

Cel:

Upowszechnianie wśród rolników wiedzy i nabywanie umiejętności z zakresu technologii produkcji rolniczych przyjaznych dla środowiska ze szczególnym uwzględnieniem programów rolnośrodowiskowo-klimatycznych.

Uzasadnienie:

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 uwzględnia w swoich działaniach wsparcie programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego. Ukierunkowane jest ono na zrównoważone gospodarowanie nawozami, działania zapobiegające erozji gleb i przyczyniające się do ochrony gleb i wód, zachowanie i ochronę cennych siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, ochronę zagrożonych zasobów genetycznych roślin uprawnych i zwierząt gospodarskich, a także ochronę różnorodności krajobrazu.

Działanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne dzieli sie na dwa podstawowe poddziałania, które z kolei zawierają w sobie poszczególne pakiety programu. W ramach poddziałania „Płatności w ramach zobowiązań rolnośrodowiskowo-klimatycznych" wparcie udzialane będzie na:

- praktyki agrotechniczne promujące zrównoważony system gospodarowania, w tym racjonalne nawożenie oraz ochronę wód przed zanieczyszczeniami, w tym odpowiednie użytkowanie gleb poprzez przeciwdziałanie utracie substancji organicznej w glebie,
- działania służące ochronie różnorodności biologicznej obszarów wiejskich, w tym ochrona cennych siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 oraz poza tymi obszarami,
- zachowanie tradycyjnych gatunków/odmian drzew owocowych.

Wprowadzone w 2015 roku pakiety w ramach poddziałania „Płatności w ramach zobowiązań rolnośrodowiskowo-klimatycznych" to:

1. Rolnictwo zrównoważone.
2. Ochrona gleb i wód.
3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych.
4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000.
5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000.

Natomiast w ramach poddziałania „Wsparcie ochrony i zrównoważonego użytkowania oraz rozwoju zasobów genetycznych w rolnictwie" pomoc udzielana będzie na zachowanie

lokalnych odmian roślin uprawnych oraz ochronę szczególnie cennych ras zwierząt gospodarskich.

Z uwagi na złożony charakter tego programu, ciągłe zmiany prawne, jak również rozpoczęcie nowego okresu programowania 2014-2020, zachodzi konieczność realizacji dalszej pracy doradczej w tym zakresie. Szczególnie istotne jest wnikliwe i rzetelne przekazanie informacji dotyczącej dostosowania do ram prawnych nowego okresu programowania, jak również zasad realizacji wprowadzanego programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego. Odpowiednio ukierunkowana tematyka szkoleniowa oraz praca doradcza przyczynia się do podniesienia skuteczności oddziaływania tego działania na środowisko. Dzięki zdobytej wiedzy oraz realizacji wymogów w ramach poszczególnych pakietów, produkcja prowadzona jest w sposób bardziej zrównoważony, a to przyczynia się również do przetrwania w krajobrazie rolniczym często wręcz unikatowych gatunków dzikiej flory i fauny. Wyjaśnianie skomplikowanych zasad dostosowania do nowych wymogów, zasad realizacji programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego oraz pomoc w przygotowaniu odpowiedniej dokumentacji, to zagadnienia których rolnicy w tym temacie oczekują od doradztwa.

W 2016 roku kontynuowane będą zadania polegające na udzielaniu doradztwa indywidualnego oraz na organizowaniu szkoleń, na których przybliżane będą zagadnienia związane z programem rolnośrodowiskowo-klimatycznym.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	1690
2.	Porady	1 571
3.	Szkolenia	72
4.	Opracowania: - *Wniosek i deklaracje o płatność rolnośrodowiskowo-klimatyczną /wnioski obszarowe (w tym ONW)* - *Plan działalności rolnośrodowiskowo-klimatycznych* - *Plan nawozowy* - *Zmiana /korekta wniosku rolnośrodowiskowo-klimatycznego* - *Aktualizacja planu nawozowego działalności rolnośrodowiskowo-klimatycznego* - *Aktualizacja planu nawozowego* - *Rejestr działań rolnośrodowiskowo-klimatycznych* - *Dokumentacja przyrodnicza (ekspertyza)*	1 603 177 1 228 12 260 18 2 20
5.	Lustracje	404

Zadanie 2. Doradztwo dla rolników gospodarujących na obszarach objętych Dyrektywą Azotanową (OSN)

Cel:

Wsparcie doradcze i edukacyjne dla rolników gospodarujących na obszarach narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Uzasadnienie:

Realizacja wymogów Dyrektywy Azotanowej w Polsce podlega ocenie Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska (DGŚ) działającej przy Komisji Europejskiej. Na początku kwietnia 2004 roku, czyli jeszcze przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, DGŚ wskazała na konieczność dokonania pełnej identyfikacji wód wrażliwych i obszarów szczególnie narażonych w Polsce. W ocenie DGŚ w 2003 roku Polska wyznaczyła zbyt małą powierzchnię obszarów szczególnie narażonych (OSN), w związku z tym została zobowiązana do dokonania ponownej analizy i poinformowania o jej wynikach Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska jeszcze przed dniem akcesji. Kolejne uwagi do procesu wdrażania dyrektywy azotanowej w kraju dotyczyły również zapisów programów działań obowiązujących na OSN.

Na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej 26 czerwca 2013 r. Komisja wniosła do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) skargę o stwierdzenie, że poprzez niewystarczające określenie wód, które mogą być dotknięte zanieczyszczeniami azotanami pochodzenia rolniczego oraz niedostateczne wyznaczenie stref zagrożenia, a także poprzez przyjęcie programów działań w rozumieniu Dyrektywy Azotanowej zawierających środki niezgodne z jej załącznikami, Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy wspomnianej Dyrektywy. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej 20 listopada 2014 r. wydał niekorzystny dla Polski wyrok w wyniku którego Polska zobowiązana została do poszerzenia obszarów zagrożonych lub zmiany sposobu wdrażania Dyrektywy Azotanowej. Następstwem orzeczenia TSUE w sprawie tzw. skargi azotanowej, nastąpiła zmiana podejścia do realizacji Dyrektywy Azotanowej w Polsce, polegająca na wdrożeniu Programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na terenie całego kraju, bez konieczności wyznaczania OSN. Zapisy dające podstawę do wprowadzenia ww. programu znalazły się w projekcie ustawy prawo wodne, która ma wejść w życie w 2016 roku.

Wśród najważniejszych obligatoryjnych działań, określonych w Programie działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych znalazły się działania odnoszące się do okresów, kiedy rolnicze wykorzystanie wszystkich nawozów zawierających azot jest zakazane; pojemności zbiorników do przechowywania nawozów naturalnych; czy ograniczenia rolniczego wykorzystania nawozów.

Podstawowym celem programu działań jest zmniejszanie zanieczyszczenia wód spowodowanego lub wywołanego przez związki azotu pochodzące ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszym zanieczyszczeniom tego rodzaju.

Podczas obowiązywania Programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, podejmowane działania będą ukierunkowane na eliminowanie błędów w praktyce rolniczej, poprzez wdrożenie obowiązkowych środków zaradczych do stosowania przez podmioty prowadzące działalność, o której mowa w projekcie ustawy Prawo Wodne. Wsparciem dla realizacji działań będą szeroko prowadzone działania informacyjne mające na celu edukowanie adresatów Programu działań w zakresie dobrych praktyk rolniczych oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów ochrony środowiska istniejących na obszarze ich gospodarowania, m.in. przez doradztwo rolnicze.

W czwartym cyklu realizacji Dyrektywy Azotanowej zostanie ustanowiony Program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, który obowiązywać będzie od 1 maja 2016 r. na terenie całego kraju. Określone w nim zasady i środki zaradcze kierowane są do podmiotów prowadzących działalność/produkcję rolną w tym działy specjalne oraz działalność, w ramach której są przechowywane lub stosowane nawozy.

W związku z dużymi zmianami, jakie wprowadzą w kraju nowe przepisy Ośrodek zobowiązany jest do informowania rolników o tychże zmianach i przygotowania gospodarstw do spełnienia wymogów ochrony przez azotanami.

Planowane w 2016 roku zadania doradcze związane będą z udzielaniem porad, prowadzeniem szkoleń i opracowywaniem planów nawożenia dla gospodarstw, których powierzchnia przekracza 100 ha.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	587
2.	Porady	624
3.	Szkolenia	32
4.	Opracowania - *Plan nawozowy*	17
5.	Lustracje	115

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenia					
1.	Ograniczanie zanieczyszczania wód azotami pochodzenia rolniczego. Okres programowania 2016-2020.	III	1	40	Minikowo

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU
07 -01- 2016
Barbara Komorowska
inspektor
Stwierdzam zgodność z oryginałem (6)

ODPIS (4)

Priorytet II

Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym

Program 1. Prowadzenie analiz sytuacji produkcyjno-ekonomicznej w gospodarstwach rolnych

Zadanie 1. Analiza dochodów i kosztów działalności rolniczej

Cele:

Analiza sytuacji ekonomicznej towarowych gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim oraz upowszechnienie wyników badań ekonomicznych wśród rolników.

Uzasadnienie:

Opracowania ekonomiczne są potrzebne do obiektywnej oceny sytuacji ekonomicznej gospodarstw rolnych. Kalkulacje rolnicze, raporty kosztów i dochodów w ramach systemu Agrokoszty oraz inne analizy pomagają rolnikom w podejmowaniu bieżących decyzji i planowaniu. Gromadzone dane w ramach systemu Agrokoszty są podstawą do wykonania analiz produkcyjno-ekonomicznych, innych opracowań i ekspertyz, krótko i średniookresowych prognoz efektów produkcyjno-ekonomicznych wybranych działalności w gospodarstwie. Rolnicy są zainteresowani określeniem najbardziej dochodowych działalności produkcyjnych występujących w gospodarstwie. Opracowane kalkulacje mają na celu ustalenie skutków zmian ekonomicznych, określenie optymalnego poziomu intensywności produkcji poszczególnych działalności oraz doboru odpowiedniej technologii. Dla administracji państwowej, organizacji rolniczych, doradców i innych zainteresowanych są obiektywną informacją o aktualnych kosztach produkcji.

Dane wynikowe są prezentowane w opracowaniu „Kalkulacje Rolnicze" w nakładzie 1 000 egzemplarzy oraz w postaci tzw. raportów porównawczych grupujących badane działalności według skali produkcji w gospodarstwach. W 2016 roku planowane jest przeprowadzenie badań w ramach systemu Agrokoszty w 154 gospodarstwach. Zapotrzebowanie na kalkulacje i inne opracowania utrzymuje się od wielu lat na stałym poziomie.

Zapotrzebowanie na sporządzanie planów inwestycyjnych dla gospodarstw ubiegających się o kredyty, głównie kredyty preferencyjne z dopłatami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) z roku na rok ulega zmniejszeniu. W 2016 roku oczekuje się dalszego zmniejszenia zapotrzebowania na opracowanie planów inwestycji. Na podstawie sporządzonego planu można stwierdzić celowość realizowanej inwestycji zgodnie z Zarządzeniem Prezesa ARiMR dotyczącym zasad udzielania kredytów inwestycyjnych z dopłatą Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do oprocentowania oraz wykazem działalności w zakresie rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego, usług dla rolnictwa oraz działów specjalnych produkcji rolnej wspomaganych przez ARiMR w postaci dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych.

Dla potrzeb Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie cztery razy w roku (styczeń, kwiecień, lipiec, październik) doradcy terenowi przeprowadzają i dostarczają do Działu Ekonomiki ankiety gospodarstwa rolnego w ilości 10 sztuk z każdego powiatu. Badania te służą wychwytywaniu sygnałów o zjawiskach rynkowych i sytuacji ekonomicznej

towarowych gospodarstw rolnych. Efektem tej pracy jest merytoryczne opracowanie wyników przygotowane przez Instytut Rozwoju Gospodarczego SGH „Koniunktura w rolnictwie".

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	752
2.	Porady	698
3.	Szkolenia	40
4.	Opracowania - *Plany przedsięwzięć* - *Kalkulacje opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej* - *Agrokoszty dla wybranych działalności rolniczych* - *Badania koniunktury gospodarstw – ankieta*	131 48 154 760

Tematyka ważniejszych konferencji i szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencje					
1.	XII Dni Przedsiębiorcy Rolnego – wspólnie z Centrum Doradztwa Rolniczego	I	1	250	Przysiek
2.	Sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych w świetle danych rachunkowych	IV	1	100	Minikowo
Szkolenia					
1.	Sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim	I-IV	30	450	Siedziby PZDR
2.	Wykorzystanie komputera w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	I-IV	7	110	Siedziby PZDR

Wydawnictwa

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Nakład
1.	Kalkulacje rolnicze 2016	I	1 000
2.	Opłacalność produkcji pszenicy ozimej i rzepaku ozimego	I	500
3.	Koszty eksploatacji maszyn rolniczych	I	500

Zadanie 2. Prowadzenie rachunkowości – Polski FADN

Cel:

Analiza sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych w makroregionie Wielkopolska i Śląsk oraz upowszechnienie wśród rolników wyników rachunkowości.

Uzasadnienie:

Podstawowym zadaniem Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych - Polski FADN jest dostarczenie do Komisji Europejskiej informacji o sytuacji produkcyjno-ekonomicznej towarowych gospodarstw rolnych w Polsce.

Wyniki rachunkowości służą między innymi do oceny wpływu skuteczności poszczególnych instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej na sytuację ekonomiczną towarowych gospodarstw rolnych w państwie członkowskim.

Rolnicy prowadzący systematycznie rachunkowość rolną mają możliwość analizy ponoszonych kosztów produkcji i uzyskiwanych dochodów. Mogą ocenić swoje gospodarstwo na tle innych gospodarstw uczestniczących w systemie rachunkowości Polski FADN.

Ponadto rolnicy nabywają umiejętności systematycznego prowadzenia i dokumentowania zapisów, co może być przydatne przy przejściu na zasady ogólne rozliczania podatku VAT oraz innych rozliczeniach finansowych.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	846
2.	Porady	2 548
3.	Opracowania - *Prowadzenie książek FADN* *-Raporty Indywidualne Gospodarstwa Rolnego* *-Raporty Dynamiczne*	1 420 1 419 1 419

Zadanie 3. Prowadzenie rachunkowości podatkowej

Cel:

Upowszechnienie wśród rolników aktualnych informacji na temat zasad opodatkowania działalności rolniczej.

Uzasadnienie:

W roku 2000 rolnicy uzyskali możliwość wyboru sposobu opodatkowania w związku z wprowadzeniem stawki podatku VAT na nieprzetworzone produkty rolnicze. System „ryczałtowy" jest niezwykle prosty lecz nie zawsze opłacalny, szczególnie w gospodarstwach,

które dużo inwestują lub prowadzą produkcję intensywną. Rosnące zainteresowanie rolników rozliczaniem podatku VAT na zasadach „ogólnych" wskazuje na potrzebę wykonywania usługi polegającej na prowadzeniu ewidencji zakupów i sprzedaży oraz sporządzania deklaracji podatkowych.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	923
2.	Porady	1 374
3.	Szkolenia	60
4.	Konferencje	1
5.	Opracowania - *Prowadzenie ewidencji rachunkowej VAT* - *Prowadzenie ewidencji rachunkowej podatek dochodowy*	 311 21

Tematyka ważniejszych konferencji i szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencje					
1.	Podatki w rolnictwie	IV	1	100	Minikowo
Szkolenia					
1.	Podatek VAT w rolnictwie	I-IV	56	800	Siedziby PZDR
2.	Podatek dochodowy w działalności pozarolniczej	I-IV	2	30	Siedziby PZDR

Wydawnictwa

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Nakład
1.	Podatki w rolnictwie	I	500
2.	Podatek VAT w rolnictwie	I	500

Program 2. Gromadzenie danych do systemu informacji rolniczej

Zadanie 1. Gromadzenie i upowszechnianie rolniczej informacji rynkowej

Cele:

Monitorowanie kształtowania się cen rynkowych podstawowych produktów rolniczych oraz środków do produkcji na rynku lokalnym.

Upowszechnianie wśród rolników informacji na temat aktualnych cen.

Uzasadnienie:

Ośrodki Doradztwa Rolniczego są zobowiązane do systematycznego przekazywania cen rynkowych do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ponadto zbierane ceny wykorzystuje się przy sporządzaniu planów inwestycyjnych i analiz ekonomicznych. Odbiorcami informacji rynkowej są także Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, media lokalne i krajowe, rolnicy indywidualni, organizacje samorządowe i rolnicze, koła łowieckie oraz firmy ubezpieczeniowe.

Cotygodniowe notowania targowiskowe zbierane są w większości powiatów. Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego wprowadzają zebrane dane do internetowej bazy cen „Notowania".

Notowania dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zbierane są co tydzień tylko z wybranych targowisk z następujących miejscowości: Brodnica, Golub-Dobrzyń, Grudziądz, Izbica Kujawska, Skrwilno i Tuchola. Po wprowadzeniu informacji do bazy „Notowania", zweryfikowane dane są łącznie przesyłane do Ministerstwa za pomocą internetowego Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej.

Notowania środków do produkcji zbierane są na zakończenie każdego kwartału i wprowadzane do bazy „Notowania". Natomiast notowania cen wybranych nawozów mineralnych dla Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR) w Brwinowie zbierane są w każdym powiecie w następujący sposób: w I półroczu dane zbierane są za każdy miesiąc, w II półroczu dane zbierane są w ujęciu kwartalnym. W Dziale Ekonomiki dane te są weryfikowane i zbiorczo wysyłane do CDR.

Okresowa analiza kształtowania się cen pozwala na określenie tendencji na lokalnym rynku dla podstawowych produktów rolniczych i środków do produkcji. Określenie prawidłowości zachodzących zmian cen pomaga rolnikom w podejmowaniu decyzji bieżących i długookresowych.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	407
2.	Indywidualne informacje rynkowe	24
3.	Notowania targowiskowe	900
4.	Notowania cen środków do produkcji	64
5.	Notowania cen nawozów mineralnych	160
6.	Analiza kształtowania się relacji cen na produkty rolnicze i środki do produkcji	12

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU
Toru 07 -01- 2016
(6)
Stwierdzam zgodność z oryginałem
Barbara Komorowska
inspektor

ODPIS (4)

Priorytet III

Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Program 1. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej

Zadanie 1. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej

Cel:

Podnoszenie stanu wiedzy mieszkańców terenów wiejskich w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności związanej z obsługą ruchu turystycznego.

Uzasadnienie:

Różnorodna problematyka związana z turystyką wiejską i agroturystyką oraz zmieniające się wymagania turystów wskazują na konieczność ustawicznego kształcenia zarówno potencjalnych usługodawców, jak i osób prowadzących działalność z zakresu turystyki. O konkurencyjności agroturystyki na wymagającym rynku turystycznym w znacznym stopniu decydują takie umiejętności jak: tworzenie atrakcyjnej i dobrej jakościowo oferty skierowanej do konkretnego odbiorcy, promocja i reklama oraz zarządzanie. Z tego względu zaplanowano szkolenia o różnorodnej tematyce, zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez zainteresowanych mieszkańców terenów wiejskich.

Dobra jakościowo oferta turystyczna wsi nie może być kształtowana wyłącznie staraniami pojedynczego przedsiębiorcy. Z tego względu rozwój oferty agroturystycznej regionu wymaga zaangażowania większości mieszkańców oraz lokalnych władz samorządowych. Istotne jest stworzenie sieci współpracy, żeby można było zachowując odrębność prawną i organizacyjną poszczególnych podmiotów zaoferować na rynku produkt stanowiący, z punktu widzenia turysty, kompletny pakiet. Pakiet ten powinien zawierać elementy odpowiadające podstawowym potrzebom turystycznym oraz potrzebom wtórnym, umożliwiającym realizację podróży i pobytu turystycznego. Niestety, nieumiejętność lub wręcz niechęć do nawiązywania współpracy jest nadal zjawiskiem powszechnym. Z tych względów do ważnych działań zaplanowanych na rok 2016 należą spotkania z mieszkańcami atrakcyjnych turystycznie terenów wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego, zainteresowanymi działalnością agroturystyczną i tworzeniem produktów sieciowych oraz marki regionu. Aby ułatwić proces tworzenia produktów sieciowych planuje się organizację wyjazdu studyjnego szlakiem najciekawszych produktów sieciowych. Wyjazd studyjny ma być dla uczestników bezpośrednią formą zobaczenia jak działają produkty sieciowe w Polsce, jakie są założenia ich funkcjonowania oraz jak wygląda współpraca między usługodawcami tworzącymi dany produkt.

Ważnym elementem indywidualnego doradztwa w zakresie agroturystyki i turystyki wiejskiej są lustracje. W związku z powyższym w 2016 roku planuje się wykonać łącznie 289 lustracji gospodarstw agroturystycznych oraz obiektów turystyki wiejskiej. Lustracje służą również aktualizacji serwisu internetowego promującego obiekty turystyki wiejskiej w województwie kujawsko-pomorskim. Ma on w 2016 roku przejść proces modernizacji dostosowując funkcjonalność serwisu do obecnych potrzeb turystów.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	678
2.	Porady	415
3.	Szkolenia	27
4.	Lustracje	289

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Temat	Termin (miesiąc)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenia					
1.	Zakładanie i prowadzenie działalności agroturystycznej – wymogi	II – III kwartał	2	30	woj. kujawsko-pomorskie
2.	Budowa turystycznego produktu sieciowego	II – IV kwartał	4	80	woj. kujawsko-pomorskie

Program 2. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz wspieranie inicjatyw lokalnych

Zadanie 1. Działania na rzecz zachowania tradycji kulinarnych regionu

Cele:

Zachęcenie mieszkańców obszarów wiejskich do podejmowania działań na rzecz zachowania i promowania dziedzictwa kulinarnego.

Edukacja wytwórców produktów lokalnych i tradycyjnych w zakresie przetwórstwa produktów rolnych.

Uzasadnienie:

W ramach działania zaplanowano szkolenia mające pomóc w przygotowaniu i sprzedaży lokalnych potraw i produktów oraz edukację wytwórców produktów regionalnych zainteresowanych podjęciem lub rozwojem dodatkowej działalności.

Szczególne znaczenie w 2016 roku mają zapisy w nowym Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 na temat tworzenia inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych. W ramach tworzonych strategii rozwoju lokalnego wiele lokalnych grup działania w Polsce jest zainteresowanych tworzeniem inkubatorów na swoim terenie. Centrum Dziedzictwa Kulinarnego i Turystyki Wiejskiej w Minikowie, zarejestrowane jako działalność marginalna, lokalna i ograniczona, jako jedno z niewielu stanowi przykładowy

model przyszłego inkubatora. Pracownicy Ośrodka spotykają się z wieloma zapytaniami na temat tworzenia zakładów przetwórstwa spożywczego. Zaplanowana jest ogólnopolska konferencja pn. „Inkubator kuchenny - narzędzie legalnej sprzedaży produktów rolnych".

Planowane są dalsze działania mające na celu identyfikację produktów tradycyjnych na terenie województwa oraz rejestrację wybranych na Liście Produktów Tradycyjnych prowadzonej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Planowane działania mają na celu zachęcenie do poszukiwań dobrze zachowanej tradycji kujawsko-pomorskiej kuchni. Ponadto ważnym działaniem jest organizacja etapu regionalnego konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów" w Minikowie podczas targów „Lato na Wsi". Jednocześnie odwiedzając powyższe targi uczestnicy konkursy mają okazję zaprezentować i sprzedawać swoje produkty.

Planowane działania

Lp.	Działania	Liczba
1.	Informacje	332
2.	Porady	138
3.	Szkolenia	26
4.	Konferencje	1
5.	Opracowania - *Dokumentacja rejestrowa dla produktów i wytwórców*	10

Tematyka konferencji i ważniejszych szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (miesiąc)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencja					
1.	Inkubator kuchenny - narzędzie legalnej sprzedaży produktów rolnych	II	1	80	Minikowo
Szkolenia					
1.	Kultywowanie tradycji kulinarnych regionu	I-IV	5	60	Teren województwa kujawsko-pomorskiego
2.	Zasady legalnej sprzedaży produktów lokalnych	IV	1	20	Minikowo

Zadanie 2. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego

Cel:

Kształtowanie najistotniejszych elementów dziedzictwa kulturowego w sposób pozwalający zachować wartości życia wiejskiego, tożsamość wsi i regionów.

Uzasadnienie:

Dziedzictwo kulturowe zarówno materialne, jak i niematerialne odgrywa ważną, choć nie zawsze uświadomioną rolę w życiu każdego człowieka. To dorobek minionych pokoleń, do którego współcześni dodają swój udział. W ten sposób dziedzictwo kulturowe odzwierciedla interakcje między ludźmi a otoczeniem na przestrzeni dziejów i często ma odmienne znaczenie dla różnych grup ludzi. Ta odmienność pozwala identyfikować się z regionem, stanowi o tożsamości mieszkańców.

Działania, które podejmuje Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego skupiają się na dziedzictwie regionalnym, które kształtuje tożsamość społeczną i buduje poczucie więzi w obrębie małych ojczyzn. Przekazy, praktyki, wiedza i umiejętności posiadane, kultywowane i odtwarzane, w połączeniu z historią i przyrodą zapewniają lokalnym społecznościom poczucie tożsamości.

Działania w zakresie zachowania niematerialnego dziedzictwa kulturowego KPODR planuje zrealizować poprzez udzielanie porad i prowadzenie szkoleń. Zakres tematyczny szkoleń oraz ich ilość jest konsultowana z przedstawicielami zainteresowanych grup odbiorców. Szkolenia mają na celu nie tylko przekazanie wiedzy i umiejętności, ale również integrację lokalnej społeczności.

Materialną część dziedzictwa kulturowego, którą stanowią wyroby rękodzieła i rzemiosła tradycyjnego, KPODR promuje poprzez organizowanie imprez, podczas których twórcy i osoby zajmujące się rzemiosłem tradycyjnym prezentują je i promują region.

Dziedzictwo kulturowe pozostanie żywe, jeśli będzie istotne dla danej społeczności. Działania KPODR zachęcają i inspirują mieszkańców do podejmowania inicjatyw służących praktykowaniu, przyswajaniu i przekazywaniu wiedzy oraz umiejętności związanych z kulturą i tradycją regionów.

Planowane działania

Lp.	Działania	Liczba
1.	Informacje	260
2.	Porady	69
3.	Szkolenia	28
4.	Lustracje	5

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (miesiąc)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenia					
1.	Kultywowanie tradycji rękodzielniczych - dekoracje okazjonalne	marzec, październik, grudzień	13	130	woj. kujawsko-pomorskie
2.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego, szkolenia wyjazdowe	maj	10	400	Minikowo
3.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego, szkolenie wyjazdowe	sierpień	1	30	Zarzeczewo
4.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego, szkolenia wyjazdowe	wrzesień	3	120	Przysiek
5.	Kultywowanie tradycji rękodzielniczych	marzec, grudzień	2	60	Przysiek

Zadanie 3. Kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego sprzyjających kompleksowej ochronie środowiska

Cele:

Upowszechnianie idei ochrony środowiska wśród mieszkańców wsi i przedstawicieli samorządów.

Promocja zasobów przyrodniczych województwa kujawsko-pomorskiego.

Uzasadnienie:

Polska jako członek Unii Europejskiej kładzie duży nacisk na bardzo ważny aspekt, jakim jest ochrona środowiska. Zachęca mieszkańców wsi do podejmowania działań począwszy od rzetelnej edukacji, aż po praktyczne działania w zakresie ochrony wody, gleby, powietrza, a także otaczającego nas krajobrazu. Szczególną uwagę poświęca gospodarce wodno-ściekowej, gospodarce nawozami oraz właściwemu zagospodarowaniu odpadów ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych w tym azbestu oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Dlatego Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego jest organizatorem licznych działań edukacyjnych poświęconych powyższej problematyce. W 2016 roku KPODR będzie organizatorem szkoleń dotyczących bezpiecznego usuwania azbestu, a także działań mających na celu przybliżenie istniejących rozwiązań i obowiązujących przepisów prawnych wzbogaconych dodatkowo licznymi wydawnictwami. Dużym zainteresowaniem cieszy się od lat organizowane przez Ośrodek Forum Ochrony Środowiska. Konferencja ta skierowana będzie do przedstawicieli samorządów województwa kujawsko-pomorskiego. Słuchacze mają możliwość uzyskania odpowiedzi na nurtujące ich pytania od samych wykładowców, którzy są autorytetami i praktykami w dziedzinie ochrony środowiska w zakresie gospodarki odpadami, jak i gospodarki wodno-ściekowej.

Jednym z ważniejszych działań realizowanych przez Ośrodek jest autorski program pn. „Ekologizacja wsi województwa kujawsko-pomorskiego, kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego poprzez wdrażanie w życie tzw. Dobrej Kultury Rolnej". W 2016 roku program będzie obejmował kompleksową ochronę środowiska naturalnego, kształtowanie właściwego stosunku człowieka do przyrody, kompleksowe działania związane z ochroną środowiska poprzez ograniczenie wypływu zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego do środowiska, począwszy od gospodarstw rolnych. Skierowany jest on co roku do kolejnej, nowej grupy odbiorców regionu kujawsko-pomorskiego. W gospodarstwach przez okres kilku miesięcy realizowane będą działania praktyczne opracowane w formie działań naprawczych przez specjalistów i doradców z Ośrodka w dziedzinie ochrony środowiska (selektywna zbiórka odpadów, kompostowanie odpadów organicznych, wydzielenie i oznakowanie odpadów i substancji niebezpiecznych, właściwe zagospodarowanie i składowanie nawozów organicznych i mineralnych, proekologiczna produkcja warzyw, owoców i ziół, estetyka zagrody szeroko rozumiana oraz kształtowanie krajobrazu rolniczego – nowe nasadzenia, mała retencja itd.). Powyższe działania poparte są licznymi lustracjami, poradami, szkoleniami, pokazami kompostowania oraz wydawnictwami. Aby osiągnąć właściwy efekt ekologiczny działania realizowane są w formie konkursu o zasięgu gminnym i wojewódzkim. Program kończy coroczna konferencja i uroczyste wręczenie nagród wojewódzkim laureatom konkursu.

Kolejnym działaniem wspierającym kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa sprzyjającym ochronie środowiska jest podejmowanie przez Ośrodek przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej wspomagającej zrozumienie zależności między człowiekiem, jego działalnością i przyrodą. W ramach działań przewidziany jest szereg zadań zmierzających do aktywizowania mieszkańców regionu w kierunku własnego odkrywania zasobów przyrodniczych Kujaw i Pomorza, a poprzez to do uwrażliwiania na stan środowiska naturalnego. Działania realizowane są w formie animacji przyrodniczych, imprezy masowej na temat zasobów przyrodniczych Natura 2000, jaką stało się „Święto Łąk". Wszystkie wymienione zadania wspierane są wortalem przyrodniczym www.skarbiecprzyrody.pl , który prezentuje przyrodę województwa kujawsko-pomorskiego.

Aktywizację mieszkańców regionu wspierać będą powstałe w ramach projektu: Ośrodek Edukacji Przyrodniczej i Rozwoju Zielonej Gospodarki „Dolina Noteci" oraz ścieżka dydaktyczna „Na Krawędzi Doliny Noteci". Ośrodek wyposażony został w sprzęt edukacyjny. Utworzono stronę internetową www.dolinanoteci.com wraz z wieloma nowoczesnymi funkcjami wspierającymi, takimi jak wirtualny spacer, aplikacja do ściągnięcia na telefon komórkowy. Są też filmy i zdjęcia przyrodnicze wykonane na ścieżce dydaktycznej i w jej sąsiedztwie oraz drukowane materiały dydaktyczne, które będą wspierały animacje przyrodnicze.

Planowane działania

Lp.	Działania	Liczba
1.	Informacje	644
2.	Porady	492
3.	Szkolenia	43
4.	Konferencje	2
5.	Opracowania - Plany naprawcze dla gospodarstw ochrony środowiska	135
6.	Pokazy	9
	Lustracje	610

Tematyka ważniejszych konferencji i szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencje					
1.	Zarządzanie gospodarką odpadami	II	1	100	Przysiek
2.	Ekologizacja obszarów wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego	IV	1	60	Minikowo
Szkolenia					
1.	Ochrona środowiska w gospodarstwie rolnym	I-IV	3	60	Teren województwa kujawsko-pomorskiego
2.	Ekologiczne zagospodarowanie zagrody wiejskiej w celu ograniczenia wypływu substancji pochodzenia rolniczego i socjalno- bytowego do środowiska	I-IV	8	120	8 gmin województwa kujawsko-pomorskiego

Wydawnictwa

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Nakład
1.	Forum ochrony środowiska - materiały konferencyjne	II	400
2.	Folder z zakresu ekologii i ochrony środowiska	III i IV	1000
3.	Broszury z zakresu ekologii (2 tematy)	III i IV	2000

Tematyka pokazów

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Pokaz					
1.	Kompostowanie odpadów organicznych pochodzących z gospodarstwa	II	6	90	8 gmin województwa kujawsko-pomorskiego

Zadanie 4. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich

Cel:

Poprawa jakości życia oraz wzmocnienie kapitału społecznego na obszarach wiejskich.

Uzasadnienie:

Jednym z działań, które realizowane będzie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020) jest „LEADER", czyli wspierany ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS). W ramach instrumentu RLKS w 2016 roku możliwa będzie obsługa i wspieranie przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego lokalnych przedsiębiorców oraz tworzenie inicjatyw na obszarach wiejskich mających na celu integrację społeczeństwa oraz wzrost przedsiębiorczości na wsi.

Ważnym aspektem współpracy Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z podmiotami działającymi na wsi są imprezy wystawienniczo-targowe, na których za każdym razem promowane są inicjatywy lokalne na obszarach wiejskich. Jak co roku podczas festynu Barwy Lata, Dary Jesieni Ośrodek zorganizuje konkurs na najatrakcyjniejsze stoisko z produktami regionalnymi i rękodziełem ludowym dla Lokalnych Grup Działania (LGD).

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	250
2.	Porady	126
3.	Szkolenia	13
4.	Opracowania - *Przygotowanie dokumentacji do uzyskania pomocy finansowej*	3

Tematyka ważniejszego szkolenia

Lp.	Działanie	Termin (miesiąc)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenie					
1	Możliwość uzyskania dofinansowania na przedsięwzięcia służące lokalnej społeczności	III kwartał	1	15	Przysiek

Program 3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców obszarów wiejskich

Zadanie 1. Prowadzenie kursów i szkoleń kwalifikacyjnych

Cel:

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników i osób związanych z produkcją rolniczą.

Uzasadnienie:

Wprowadzenie do powszechnego użycia chemicznych środków ochrony roślin stworzyło wrażenie łatwego zwalczania organizmów szkodliwych dla roślin i ochrony plonów. Pomimo tego po użyciu pestycydu przy życiu pozostają osobniki charakteryzujące się podwyższonym poziomem odporności na dany środek. Populacja szkodników wkrótce się odradza, ale jest odporniejsza na użyty środek ochrony roślin. To z kolei zmusza rolnika do stosowania pestycydów o działaniu bardziej radykalnym.

Środki ochrony roślin należą do najbardziej szkodliwych związków, na których działanie są narażeni rolnicy. Ich niewłaściwe stosowanie i przechowywanie stwarza poważne zagrożenie, także dla zwierząt i środowiska. W celu uniknięcia, bądź ograniczenia negatywnych skutków działania, konieczna jest znajomość zasad właściwego postępowania.

Zasady stosowania środków ochrony roślin w produkcji rolniczej reguluje Ustawa o środkach ochrony roślin z dnia 8 marca 2013. Określa ona warunki, które trzeba spełnić, aby ochrona ta była skuteczna, a jednocześnie bezpieczna dla ludzi. Dotyczą one między innymi obowiązku ukończenia szkolenia przez operatora opryskiwacza w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie. Zaświadczenie jest ważne przez 5 lat i upoważnia do wykonywania zabiegów środkami ochrony roślin oraz do zakupu środków ochrony roślin zaliczanych do toksycznych i bardzo toksycznych dla ludzi.

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z upoważnienia Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Bydgoszczy prowadzi szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie. Szkolenia organizowane są zgodnie z zapotrzebowaniem. Program szkolenia podstawowego i uzupełniającego określony jest w załączniku nr 4 do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 maja 2013 roku. Prowadzone są również obowiązkowe szkolenia dla dystrybutorów środków ochrony roślin w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin.

Szkolenia w zakresie „Bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym" realizowane będą w 2016 roku w miarę zapotrzebowania. Ich celem jest uświadomienie producentom rolnym, jak ważne jest dbanie o bezpieczeństwo osób pracujących w gospodarstwie rolnym oraz pokazanie zagrożeń, których skutki często są nieodwracalne.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	380
2.	Szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	45
3.	Szkolenia w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin	2
4.	Szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym	1

Zadanie 2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Cel:

Przygotowanie mieszkańców obszarów wiejskich do podejmowania nowych aktywności zawodowych ułatwiających znalezienie pozarolniczego źródła dochodu.

Uzasadnienie:

W ostatnich latach na polskiej wsi już ponad 60% mieszkańców deklaruje brak jakichkolwiek związków z produkcją rolniczą. Osoby te również nie uzyskują dochodów z prowadzenia produkcji rolniczej. Z drugiej strony tylko około 15% rolników deklaruje, że rolnictwo jest ich głównym źródłem dochodów. W tym świetle dla rozwoju obszarów wiejskich istotne są kwestie związane z pozarolniczym rozwojem wsi i działalności gospodarczej. Niski udział działalności pozarolniczej w strukturze zatrudnienia na obszarach wiejskich, niższy niż w miastach poziom dochodów mieszkańców wsi, wysoki poziom bezrobocia (w tym również ukrytego) oraz wyższy niż w miastach odsetek osób zagrożonych ubóstwem wskazują na potrzebę wsparcia działań ułatwiających mieszkańcom znalezienie pracy poza rolnictwem bez zmiany miejsca zamieszkania. Niezbędne jest zatem wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich.

Z punktu widzenia realizacji celów niniejszego zadania ważne jest przekazywanie rolnikom, domownikom rodzin rolniczych oraz pozostałym mieszkańcom obszarów wiejskich wiedzy, która pomoże w różnicowaniu działalności, zakładaniu i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także w tworzeniu miejsc pracy na wsi. Nowa perspektywa unijnego programowania na lata 2014-2020 daje możliwości szerokiego wykorzystania funduszy w kierunku rozwoju przedsiębiorczości na wsi, jednak beneficjenci, którzy planują pozyskać wsparcie finansowe mają trudności z przygotowaniem dokumentacji aplikacyjnej. Dlatego też

doradztwo specjalistów Ośrodka na etapie planowania rozwoju działalności i dalej na etapie pozyskiwania funduszy unijnych jest priorytetowe.

Doradztwo w zakresie przedsiębiorczości ma być swego rodzaju kontynuacją zadań związanych z reorientacją zawodową mieszkańców wsi, ale również poszerzeniem wiedzy z zakresu zarządzania, marketingu zarówno tradycyjnego, jak i internetowego. Planowane do realizacji szkolenia i warsztaty związane z tą tematyką umożliwią rolnikom prowadzącym działalność gospodarczą lub planującym założyć firmę skuteczniej wejść na rynek, zwiększyć konkurencyjność oraz usprawnić funkcjonowanie swoich działalności gospodarczych. Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego chcąc zachęcić rolników do skuteczniejszego prowadzenia swojej działalności i radzenia sobie z coraz bardziej wymagającym rynkiem zbytu będzie organizował szkolenia z zakresu marketingu, zarządzania. Wsparcie to szczególnie będzie kierowane do podmiotów działających w branży przetwórstwa rolno-spożywczego, której rozwój zapewni sprawne funkcjonowanie łańcucha żywnościowego, budowanie trwałych powiązań integracyjnych pomiędzy rolnikami a przetwórstwem, co przełoży się m.in. na pewność zbytu i stabilność cen produktów rolnych. Ze względu na konieczność uświadamiania osobom prowadzącym działalność w zakresie przetwórstwa potrzeby profesjonalizacji podejmowanych zadań z tematyki jakości żywności i sprzedaży produktów rolno-spożywczych niezbędne jest wdrożenie działań doradczo-szkoleniowych.

Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości realizowane będzie również w ramach inicjatywy LEADER. Lokalne Grupy Działania zobowiązane są do przeznaczenia 50% środków pochodzących z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 na wsparcie przedsiębiorczości. W związku z powyższym planuje się objąć doradztwem osoby chcące pozyskać środki finansowe na utworzenie lub rozwój działalności gospodarczej w ramach tego źródła finansowania.

Działania planowane do realizacji w ramach niniejszego zadania ułatwią różnicowanie działalności, zakładanie i rozwój małych przedsiębiorstw, a także tworzenie nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	1014
2.	Porady	517
3.	Szkolenia	24
4.	Opracowania - *Przygotowanie dokumentacji do uzyskania pomocy finansowej na rozwój działalności gospodarczej* - *Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej* - *Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług*	5 16 9

	rolniczych - *Rozwój działalności pozarolniczej* - *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw*	6 9

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (miesiąc)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenia					
1	Biznesplan dla działalności pozarolniczej w oparciu o możliwosci finansowania PROW 2014-2020	III-IV kwartał	3	60	Minikowo, Przysiek, Zarzeczewo
2	Treninig kompetencji psychospołecznych dla przedsiębiorców pt.: Zaplanuj swój sukces	IV kwartał	3	75	Przysiek
3	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	II kwartał	2	34	gmina Żnin

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU

Toruń 07 -01- 2016

(6)

Stwierdzam zgodność z oryginałem
Barbara Komorowska
inspektor

ODPIS

Priorytet IV

Promowanie postępu biologicznego i technologicznego w produkcji rolniczej

Program 1. Upowszechnianie nowoczesnych rozwiązań technicznych, technologicznych i osiągnięć hodowlanych

Zadanie 1. Organizacja imprez wystawienniczo-targowych

Cel:

Upowszechnienie innowacyjnych rozwiązań technicznych i technologicznych, promocja postępu biologicznego w produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz popularyzacja pozarolniczej działalności na obszarach wiejskich poprzez organizowanie wystaw, konkursów i olimpiad rolniczych oraz działalność publicystyczną i wydawniczą.

Uzasadnienie:

Przemiany organizacyjne i modernizacyjne, jakie nastąpiły w polskim rolnictwie po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej wymagają od rolnika wszechstronnej wiedzy i umiejętności. Dotyczy to nie tylko rolników, ale w równym stopniu również nauczycieli zawodów rolniczych, uczniów i studentów oraz doradców rolnych. Zdobyta przed laty wiedza w szkole czy na uczelni jest cenna, ale wymaga ciągłej aktualizacji. Ponadto mechanizmy gospodarki rynkowej wymuszają na rolnikach potrzebę racjonalnego wydatkowania środków finansowych na planowane inwestycje. Nowa perspektywa finansowa na lata 2014-2020 jest w dużym stopniu ukierunkowana na innowacyjne rozwiązania, szczególnie w produkcji mleka i trzody. Dlatego, aby zapewnić rolnikom ciągły dopływ aktualnej wiedzy i dostęp do innowacyjnych rozwiązań, Ośrodek w swoim Programie działalności na 2016 rok będzie organizował oprócz szkoleń i konferencji, targi i wystawy rolnicze, podczas których można będzie zapoznać się z postępem technologicznym i biologicznym, skonfrontować różne rozwiązania i oferty, po to, aby zoptymalizować planowane inwestycje i zakupy w gospodarstwach.

Wysoka frekwencja i zainteresowanie rolników tymi przedsięwzięciami świadczy o celowości ich organizowania. W imprezach targowo-wystawienniczych corocznie uczestniczy ponad 100 tys. osób, głównie rolników i ponad 1000 wystawców. Imprezy te oprócz korzyści edukacyjnych i informacyjnych przysparzają wymiernych korzyści finansowych, co nie jest bez znaczenia dla działalności Ośrodka.

Biorąc powyższe pod uwagę, targi i wystawy rolnicze będą również w 2016 roku ważnym punktem Programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Planuje się zorganizowanie 13 imprez wystawienniczo-targowych, w których udział weźmie ponad 111 tys. osób i co najmniej 1 490 wystawców.

Harmonogram imprez wystawienniczo – targowych w 2016 roku

Miejsce	Data	Nazwa imprezy	Liczba	
			wystawców	zwiedzających w tys.
Przysiek	5 marca	XXIV Forum Pszczelarzy	40	0,5
Przysiek	19 marca	VII Jarmark Wielkanocny	120	3
Minikowo	7 - 8 maja	Targi Turystyczno-Ogrodnicze „Lato na Wsi"	230	20
		XVII Regionalna Kujawsko-Pomorska Wystawa Zwierząt Hodowlanych		
Zarzeczewo	4-5 czerwca	„Dni Otwartych Drzwi" - Targi Ogólnorolne	200	20
Przysiek/Grubno	18 - 19 czerwca	Kujawsko – Pomorskie Dni Pola Targi Regionalne	180	20
Minikowo	2 - 3 lipca	XXXIX Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe AGRO- TECH	400	35
		IX Ogólnopolska Wystawa Bydła Hodowlanego		
Zarzeczewo	21 sierpnia	Kujawsko-Pomorskie Miodowe Lato	40	3
Przysiek	10 września	Barwy Lata, Dary Jesieni	130	5
Minikowo	11 listopada	Święto Gęsi na Krajnie	50	3
Przysiek	10 grudnia	X Jarmark Adwentowy	100	2
		Ogółem	1490	111,5

Kolekcje roślin uprawnych, pola demonstracyjne, pokazy pracy maszyn rolniczych, fora dyskusyjne oraz finały wojewódzkie konkursów rolniczych, a także katalogi targowe, foldery promocyjne, wydawnictwa tematyczne, publikacje prasowe wzbogacają program imprez wystawienniczo-targowych KPODR.

XXIV Forum Pszczelarzy

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie wraz z Regionalnym Związkiem Pszczelarzy w Toruniu już od dwudziestu trzech lat organizuje Forum Pszczelarzy w Oddziale KPODR w Przysieku. Patronat nad tą imprezą sprawuje Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Wojewoda Kujawsko-Pomorski.

W ostatnich latach zjeżdżają do Przysieka pszczelarze ze środkowej i północnej Polski i jest ich od 1000 do 1200 osób. Takie zainteresowanie imprezą nieczęsto spotyka się na innych konferencjach czy spotkaniach. Osób, które przyjeżdżają na Forum Pszczelarzy, nie trzeba zapraszać. Jak często powtarzają uczestnicy, oni czekają cały rok, aby wreszcie ponownie spotkać się w Przysieku i posłuchać oraz porozmawiać o pszczelarstwie. Te rodzinne spotkania mają na celu przekazanie młodemu pokoleniu pasji „pszczołowania".

Podczas konferencji pszczelarze pogłębiają swoją wiedzę na fachowe tematy dotyczące przede wszystkim całej gospodarki pasiecznej, zdrowia pszczół czy aktualnej sytuacji rynkowej w pszczelarstwie. Do wygłoszenia wykładów i podzielenia się doświadczeniami z tego zakresu są zapraszani wykładowcy z różnych wyższych uczelni, naukowcy z instytutów zajmujący się pszczelarstwem, jak również przedstawiciele Polskiego Związku Pszczelarskiego i Regionalnych Związków Pszczelarzy. Dzielą się również postępem prac w pasiece hodowlanej w Zarzeczewie Oddziale Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, która hoduje pszczoły linii Kraińskiej Kujawskiej. Wielokrotnie goszczono dyrektora Zespołu Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego z Pszczelej Woli pod Lublinem. Szkoła ta ma bardzo duży wpływ na przyszłość pszczelarstwa, ponieważ jest w niej jedyne Technikum Pszczelarskie w Polsce i w Europie.

Towarzyszący konferencji początkowo niewielki kiermasz sprzętu pszczelarskiego, przez te ponad dwadzieścia lat przekształcił się w całkiem spore targi pszczelarskie. Obecnie podczas specjalistycznych targów pokazuje swoje towary i produkty od 40 do 55 wystawców. Najczęściej są wystawiane ule, miodarki, etykiety, środki przeciw warrozie, węza pszczela, izolatory, ubrania pasieczne, drobny sprzęt pszczelarski, fachowe czasopisma, różne miody oraz pyłek i kit pszczeli.

Ważnym celem spotkań jest wymiana doświadczeń między pszczelarzami. Zarówno burzliwe dyskusje, jak i zdobyta na wykładach wiedza przyczynia się do poprawiania stanu gospodarki pasiecznej. W tę marcową sobotę Przysiek na kilka godzin zamienia się w wielki pszczeli ul, w którym jest licznie, gwarno i panuje niepowtarzalna, rodzinna atmosfera, a rozmowom nie ma końca.

VII Jarmark Wielkanocny

Celem imprezy jest promocja produktów lokalnych, tradycyjnych, regionalnych i rękodzieła ludowego w aspekcie tradycji i obrzędów związanych z okresem Świąt Wielkanocnych.

Podczas jarmarku prezentują się wystawcy z ww. produktami oraz producenci i przetwórcy ekologiczni z całego regionu.

Co roku rozstrzygany jest w czasie imprezy Wojewódzki Konkurs Pisanek Wielkanocnych oraz odbywają się pokazy rękodzielnicze – wykonywania pisanek i ozdób wielkanocnych, co ma służyć zachowaniu dziedzictwa kulturowego i aktywizacji mieszkańców obszarów wiejskich.

Imprezie towarzyszy występ zespołu folklorystycznego.

Targi Turystyczno-Ogrodnicze „Lato na Wsi"

Targi „Lato na Wsi" są imprezą wielotematyczną o charakterze edukacyjno-promocyjnym, której głównym celem jest zaprezentowanie mieszkańcom województwa kujawsko-pomorskiego pozarolniczej działalności na obszarach wiejskich, tradycji kulturowych, walorów przyrodniczych regionu, a także ekologicznych metod produkcji żywności i możliwość wykorzystania energii odnawialnej.

Głównym organizatorem jest Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego przy współudziale Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, Kół Gospodyń Wiejskich, Lokalnych Grup Działania, starostw oraz parków krajobrazowych.

Zakres tematyczny targów: tradycje kulturowe województwa, dziedzictwo kulinarne, wystawa ogrodnicza i drobnych zwierząt futerkowych, twórczość ludowa, odnawialne źródła energii, produkty gospodarstw ekologicznych, ochrona naturalnego środowiska.

Imprezy towarzyszące: wojewódzki konkurs „Nasze Kulinarne Dziedzictwo–Smaki Regionów", wystawa i degustacja tradycyjnych potraw i produktów lokalnych, regionalna wystawa zwierząt hodowlanych.

Zakładane cele: promocja postępu hodowlanego, pozarolniczej działalności na obszarach wiejskich m.in. lokalnych grup działania, gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych,

stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich, popularyzacja walorów przyrodniczo-kulturowych województwa oraz działań prośrodowiskowych.

Planowana liczba wystawców 230 i zwiedzających około 20 tys. osób.

XVII Regionalna Kujawsko – Pomorska Wystawa Zwierząt Hodowlanych w Minikowie

Na wystawie prezentowane będą świnie, owce, drób wodny i grzebiący oraz roślinożerne zwierzęta futerkowe (króliki i szynszyle). Zwierzęta oceniane będą przez komisje sędziowskie złożone z pracowników Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie, Polskiego Związku Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej- POLSUS w Warszawie, Uniwersytetu Technologiczno–Przyrodniczego w Bydgoszczy oraz Regionalnego Związku Hodowców Owiec i Kóz w Bydgoszczy.

Za najlepsze zwierzęta w wybranych kategoriach zostaną przyznane czempiony i wiceczempiony, za które hodowcy otrzymają puchary.

Wystawa ta będzie okazją dla hodowców do pokazania postępu hodowlanego w poszczególnych kategoriach zwierząt.

W drugim dniu wystawy odbędzie się prezentacja zwierząt na ringu. Poprowadzą ją przewodniczący poszczególnych komisji oceny.

Wystawa zwierząt cieszy się rosnącym zainteresowaniem hodowców i zwiedzających. Oglądają ją corocznie dziesiątki tysięcy osób.

Celem wystawy jest pokazanie gatunków, ras i odmian zwierząt utrzymywanych obecnie w kraju i regionie kujawsko-pomorskim oraz przedstawienie postępu hodowlanego w prezentowanych kategoriach zwierząt.

Dni Otwartych Drzwi w Zarzeczewie

Dni Otwartych Drzwi są imprezą wystawienniczo-targową wpisaną na stałe do kalendarza rolniczych wystaw. Umożliwiają one bezpośredni kontakt rolników z producentami środków do produkcji rolnej, usługodawcami, firmami obsługującymi rolnictwo i naukę, co ułatwia zdobycie wiedzy niezbędnej do podejmowania racjonalnych decyzji inwestycyjnych w gospodarstwie.

Praktyka pokazuje, że targi są jedną z najbardziej popularnych form prezentowania nowości rolniczych.

Zakres tematyczny: prezentacja oferty handlowej i nowości (ciągniki, maszyny, urządzenia, pasze, środki do produkcji rolnej, nawozy, przetwórstwo rolno-spożywcze, materiały budowlane, usługi rolnicze), doradztwo specjalistyczne z zakresu produkcji roślinnej i zwierzęcej, pokazy pracy maszyn rolniczych, konkursy dla rolników i wystawców.

Zakładane cele: pogłębienie wiedzy z zakresu innowacji technicznych i technologicznych oraz wskazanie możliwości korzystania z programów wspierających rolnictwo i obszary wiejskie.

Planowana liczba wystawców około 200, zwiedzających 20 tys. osób.

Kujawsko-Pomorskie Dni Pola w Grubnie

Kujawsko-Pomorskie Dni Pola w Grubnie są imprezą cykliczną o kilkunastoletniej tradycji, promującą postęp biologiczny w produkcji roślinnej (demonstracje polowe, kolekcja odmian, pokazy, fora dyskusyjne, stoiska informacyjno-konsultacyjne firm hodowlano-nasiennych itp.). Jej głównymi celami są:

- zapoznanie rolników z najnowszymi osiągnięciami w zakresie hodowli roślin uprawnych,
- poprawa efektywności gospodarowania poprzez praktyczne wykorzystanie nowości technicznych i technologicznych prezentowanych na wystawie,
- poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez wdrażanie bardziej efektywnych technologii gospodarowania,
- zacieśnianie współpracy pomiędzy nauką i praktyką rolniczą, bezpośrednie konsultacje z naukowcami, doradcami i specjalistami różnych dziedzin rolniczych,
- zachęcenie rolników do wdrażania programów rolnośrodowiskowych i stosowania w szerszym zakresie zasady wzajemnej zgodności.

Zakres tematyczny:

- kolekcja odmian – około 200 odmian i gatunków roślin uprawnych,
- pokazy pracy maszyn polowych,
- wystawa firm hodowlano-nasiennych i chemicznych oraz maszyn i sprzętu rolniczego,
- stoiska informacyjno-promocyjne instytucji naukowo-badawczych i obsługi rolnictwa

Planowana liczba wystawców około 180 i zwiedzających 20 tys. osób.

XXXIX Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe „AGRO-TECH" Minikowo

Targi AGRO-TECH są wielotematyczną, specjalistyczną, rolniczą imprezą opartą na trzech filarach:

- technika rolnicza,
- hodowla roślin i zwierząt,
- agroenergetyka.

Głównym celem największej w Polsce północnej imprezy wystawienniczo-targowej jest prezentacja najnowszych rozwiązań technicznych oraz osiągnięć hodowlanych w produkcji roślinnej i zwierzęcej, a także wspieranie procesów modernizacyjnych i rozwojowych gospodarstw rolnych. Szeroki program targów połączony z forami dyskusyjnymi, pokazami pracy maszyn i fachowym doradztwem z różnych dziedzin rolnictwa i obszarów wiejskich, stwarza rolnikom dobrą okazję do poszerzenia swojej wiedzy, wymiany doświadczeń, a także zebrania potrzebnych informacji niezbędnych do podejmowania decyzji w procesie inwestowania i unowocześniania gospodarstw rolnych w celu zwiększenia ich konkurencyjności.

O dużym znaczeniu imprezy świadczy stale rosnąca liczba wystawców i zwiedzających. Ważnym elementem targów jest informacja i doradztwo na temat nowego okresu finansowania Pogramu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020. W ostatnich latach w targach AGRO-TECH brało udział około 400 wystawców i 35 tys. zwiedzających. Stoisko

informacyjno-promocyjne będzie miało podobnie jak w latach ubiegłych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz z podległymi agencjami rolniczymi.

Zakres tematyczny targów obejmuje wszystkie ważniejsze dziedziny produkcji rolnej od hodowli roślin poprzez uprawę, pielęgnację, nawożenie, ochronę roślin, technikę rolniczą, agroenergetykę, budownictwo inwentarskie, a kończąc na hodowli zwierząt.

Choć głównym organizatorem targów jest Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, to w organizację imprezy zaangażowanych jest wiele instytucji i organizacji rolniczych, w tym m. in.: DLG AgroFood, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Polski Związek Hodowców Bydła Mięsnego, Kujawsko-Pomorski Związek Hodowców Bydła, Przedsiębiorstwo Nasienne ROLNAS oraz Rolniczy Przegląd Techniczny – współorganizator pokazów pracy maszyn.

Imprezy towarzyszące: Ogólnopolska Wystawa Bydła Hodowlanego, „Dni Pola" w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Chrząstowie, pokazy pracy maszyn rolniczych, podsumowanie wojewódzkich konkursów rolniczych, forum rolnicze.

IX Ogólnopolska Wystawa Bydła Hodowlanego w Minikowie

Na wystawie będą prezentowane krowy i jałówki ras mlecznych pochodzące z najlepszych stad z obszaru całej Polski. Razem będzie ocenianych około 140 sztuk bydła mlecznego. Województwo kujawsko-pomorskie, które organizuje Ogólnopolską Wystawę jest wyróżnione i z jego obszaru może być wybranych 50% ocenianych sztuk bydła. Spośród ocenianych zwierząt zostaną wytypowane superczempiony, czempiony i wiceczempiony w poszczególnych kategoriach.

Ogólnopolska Wystawa Zwierząt Hodowlanych przyciąga zwiedzających z całego kraju, wśród których są osoby bezpośrednio związane z rolnictwem, pasjonaci sztuki rolniczej, jak również inne zainteresowane osoby. Celem wystawy jest pokazanie postępu hodowlanego, wymiany doświadczeń technologicznych, promocji polskiego mleka i innych produktów mlecznych.

Kujawsko-Pomorskie Miodowe Lato w Zarzeczewie

W roku 2016 Kujawsko-Pomorskie Miodowe Lato w Zarzeczewie będzie organizowane przez Regionalny Związek Pszczelarzy Ziemi Kujawsko-Dobrzyńskiej przy współpracy z Oddziałem w Zarzeczewie. Jest to impreza, której celem jest promocja miodów i innych produktów pasiecznych, popularyzacja spożycia miodów oraz uświadomienie uczestnikom ważnej roli pszczół i owadów zapylających w przyrodzie. Z wymienionymi zagadnieniami uczestnicy zapoznają się podczas prelekcji, pokazów, warsztatów, konkursów. Dużym zainteresowaniem cieszą się pokazy i warsztaty budowania gniazd dla pszczół dziko żyjących, przygotowywania naturalnych preparatów ochrony roślin i dań z wykorzystaniem miodu. Wielu słuchaczy gromadzą prelekcje dotyczące roli owadów zapylających w przyrodzie, właściwego stosowania środków ochrony roślin, zastosowania produktów pasiecznych. Pokaz wirowania miodu skupia zarówno pszczelarzy, jak i osoby niezwiązane z pszczelarstwem. Jest atrakcyjny dla dorosłych i dla dzieci.

Każdego roku pszczelarze zgłaszają do konkursu różne gatunki miodów, spośród których komisja konkursowa wybiera Miód Sezonu. Poddają także ocenie konkursowej stoiska sprzedaży, w ten sposób doskonalą umiejętności promocji pozyskanych produktów pszczelich, właściwego ich konfekcjonowania zgodnego z obowiązującymi przepisami. Uczestnicy Miodowego Lata również biorą udział w konkursach, w których mogą wykazać się wiedzą dotyczącą życia pszczół.

W święcie biorą udział pszczelarze z terenu województwa kujawsko-pomorskiego i województw ościennych, twórcy ludowi, przedsiębiorcy, Lokalne Grupy Działania, Koła Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenia.

Barwy Lata, Dary Jesieni

Celem imprezy jest popularyzacja produktów regionalnych, tradycyjnych, rękodzieła ludowego oraz przedsiębiorczości na wsi. Podczas wydarzenia promują się wystawcy, przetwórcy, rolnicy ekologiczni, urzędy gmin, koła gospodyń wiejskich oraz lokalne grupy działania z całego województwa.

W czasie imprezy obchodzone jest także „święto ziemniaka". Odbywa się związany z nim konkurs „Ziemniak w tradycji Pomorza i Kujaw" na najlepszą potrawę z ziemniaka oraz konkurs ekspercki i konsumencki na najsmaczniejszą jego odmianę.

Lokalne Grupy Działania rywalizują w konkursie na najlepsze stoisko LGD.

Nagrody i wyróżnienia przyznawane są także hodowcom zwierząt w ramach wystawy, która jest co roku organizowana podczas imprezy „Barwy Lata, Dary Jesieni" w Przysieku.

Organizowane są konkursy dla publiczności oraz odbywają się prezentacje zespołów ludowych.

Święto Gęsi na Krajnie

Cykliczna impreza organizowana od kilku lat przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, promująca tradycje kulinarne regionu, poprzez zachęcenie do spożywania potraw i produktów z gęsiny. Biorą w niej udział lokalni wytwórcy, w tym koła gospodyń wiejskich, hodowcy, a także restauratorzy. Odwiedzający mają możliwość zakupu i degustacji tradycyjnych produktów. Odbywają się również pokazy kulinarne, prowadzone przez profesjonalnych kucharzy, prezentujące przygotowywanie potraw z gęsiny. Podczas imprezy są organizowane konkursy i zabawy dla dzieci.

X Jarmark Adwentowy

Celem imprezy jest promocja produktów lokalnych, tradycyjnych, regionalnych i rękodzieła ludowego w aspekcie tradycji i obrzędów związanych z okresem Świąt Bożego Narodzenia.

Podczas jarmarku prezentują się wystawcy z ww. produktami oraz producenci i przetwórcy ekologiczni z całego regionu.

Co roku rozstrzygany jest w czasie imprezy Wojewódzki Konkurs Szopek Bożonarodzeniowych oraz odbywają się pokazy rękodzielnicze – wykonywania stroików

i ozdób świątecznych, co ma służyć zachowaniu dziedzictwa kulturowego i aktywizacji mieszkańców obszarów wiejskich.

Imprezie towarzyszy występ zespołu folklorystycznego.

Zadanie 2. Organizacja konkursów i olimpiad wiedzy rolniczej

Cel:

Podstawowym celem organizowania konkursów i olimpiad wiedzy rolniczej jest upowszechnianie przykładów dobrego, nowoczesnego gospodarowania oraz zachęcania rolników do ciągłego podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych.

Uzasadnienie:

Ciągły postęp techniczny i organizacyjny oraz konkurencja na rynku rolniczym stawia przed rolnikami coraz wyższe wymagania i konieczność ciągłego uzupełniania wiedzy. Konkursy stanowią element promocji najlepszych rolników i firm działających na rynku lokalnym. Ich osiągnięcia i sukcesy działają mobilizująco nie tylko na najbliższe otoczenie, ale także na osoby i instytucje odpowiedzialne za dalszy rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego. Liczny udział rolników w tych imprezach świadczy również o tym, że przyznane nagrody i wyróżnienia są dla nich formą uznania i satysfakcji za osiągane wyniki produkcyjne bądź posiadaną wiedzę. Konkursy i olimpiady mają z reguły zasięg wojewódzki, a zwycięzcy niektórych z nich jak Agroliga, Bezpieczne Gospodarstwo Rolne są nominowani do olimpiad i konkursów krajowych.

Konkursy i olimpiady rolnicze w 2016 roku

Nazwa konkursu/olimpiady	Termin	Liczba uczestników	Współorganizator
Agroliga 2016	marzec, czerwiec	15	Redakcja AGRO, TVP
Bezpieczne Gospodarstwo Rolne	kwiecień, maj	80	KRUS, PIP
AGROWCZASY (konkurs na najlepsze gospodarstwo agroturystyczne w woj. kujawsko-pomorskim)	czerwiec-wrzesień	25	Urząd Marszałkowski
Ekologizacja wsi województwa kujawsko-pomorskiego	kwiecień-listopad	120	WFOŚiGW
Poznaję produkt ekologiczny	maj	200	WFOŚiGW
Z ekologią na ty	maj	200	WFOŚiGW
Z ekologią w domu i zagrodzie	czerwiec	200	WFOŚiGW
Ekologia i Ochrona Środowiska	czerwiec – lipiec	200	WFOŚiGW
Człowiek i środowisko	sierpień	200	WFOŚiGW
Ekologiczne zagospodarowanie zagrody wiejskiej	listopad	8	WFOŚiGW

Rolnik – Farmer Roku 2016	lipiec-wrzesień	20	Stowarzyszenie Rolnik – Farmer Roku
Nasze Kulinarne Dziedzictwo Smaki Regionów	maj	80	Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego Urząd Marszałkowski
Wojewódzka Olimpiada Wiedzy Rolniczej (eliminacje powiatowe, finał)	listopad (eliminacje powiatowe, finał) grudzień - finał	500	PZDR
Ogółem uczestników		**1848**	

Wojewódzka Olimpiada Wiedzy Rolniczej

Olimpiada Wiedzy Rolniczej jest dobrą i atrakcyjną formą edukacji sprawdzającą wiedzę z zakresu rolnictwa. Dwuetapowość olimpiady (olimpiady powiatowe i finał wojewódzki) umożliwia wzięcie udziału większej liczbie rolników. W olimpiadzie udział biorą właściciele gospodarstw rolnych oraz osoby gospodarujące razem z rodzicami, w wieku od 18 do 40 lat. W listopadzie 2016 r. przeprowadzone będą eliminacje powiatowe, natomiast finał odbędzie się w grudniu w Przysieku. Uczestnicy eliminacji powiatowych i finału wojewódzkiego odpowiadają na pytania teoretyczne i praktyczne z zakresu technologii produkcji, ekonomiki, polityki rolnej, ochrony środowiska, BHP w rolnictwie, przedsiębiorczości, wielofunkcyjnego rozwoju terenów wiejskich.

Planuje się, że w eliminacjach powiatowych i finale wojewódzkim olimpiady uczestniczyć będzie około 500 rolników. W olimpiadach, które mają charakter edukacyjny uczestniczą również rodziny, znajomi uczestników, młodzież szkolna oraz władze lokalne jako obserwatorzy, co przyczynia się do popularyzacji olimpiady, jak również poszerzania wiedzy.

Zadanie 3. Wydawnictwa i publicystyka

Cel:

Wspieranie działalności doradczej, szkoleniowej, popularyzacja wiedzy rolniczej.

Uzasadnienie:

Publikacje periodyczne i nieperiodyczne są jedną z form komunikacji i informacji rolniczej adresowanej do beneficjentów programów doradczych, organizacji rolniczych i samorządowych oraz dla doradców Ośrodka.

Wspierają one proces kształcenia i zdobywania wiedzy rolników, mieszkańców wsi i doradców rolnych, a także upowszechniania postępu rolniczego. Stanowią one materiały uzupełniające podczas konferencji, seminariów i szkoleń, a także są wykorzystywane jako materiały informacyjne na wystawach rolniczych, dożynkach i innych wydarzeniach rolniczych. Są one również przekazywane nieodpłatnie uczniom szkół rolniczych i innym zainteresowanym osobom.

W 2016 roku planuje się wydać „Wieś Kujawsko–Pomorską" w nakładzie 3200 egzemplarzy miesięcznie w pełnym kolorze, biuletyn internetowy „Aktualności" oraz około 20 tytułów wydawnictw nieperiodycznych (ulotki, broszury) i innych publikacji (plakaty, zaproszenia), materiały konferencyjne.

Przekazywanie informacji w formie cyklicznego, wydawanego co miesiąc wydawnictwa, który jest dostarczany do tych samych odbiorców, głównie w formie prenumeraty rocznej umożliwia w sposób uporządkowany i systematyczny przekazywanie wiedzy rolniczej. Te same cele realizowane są poprzez stronę internetową Ośrodka. Strona ta odwiedzana jest miesięcznie średnio przez około 2500 zainteresowanych.

W każdym miesiącu około 6 000 osób korzysta z informacji (unijnych, technologicznych, ekonomicznych, prawnych, ekologicznych) zamieszczonych we *„Wsi Kujawsko-Pomorskiej"* oraz na stronie internetowej. Przekazywana jest również tą drogą informacja o imprezach organizowanych przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego (targi, konferencje, szkolenia, pokazy, konkursy itd.) umożliwiających poszerzenie wiedzy przez rolników.

„Wieś Kujawsko-Pomorska" zdobyła I miejsce w latach 2007, 2008, 2009, 2013 w ogólnopolskim konkursie „Najlepsze wydawnictwo wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego".

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Wywiady RTV	35
2.	Artykuł w wydawnictwie obcym	17
3.	Artykuł w wydawnictwie KPODR	477
4.	Wydawnictwo periodyczne (np. Wieś Kujawsko-Pomorska, Aktualności - internetowy biuletyn informacyjny)	2
5.	Wydawnictwo nieperiodyczne (np. broszura, ulotka, folder, katalog, plakat)	34

Zadanie 4. Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytucjami, uczelniami, szkołami i firmami rolniczymi

Cel:

Wzmocnienie efektu działań doradczych, integracja podmiotów działających na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich.

Uzasadnienie

Na rzecz rolnictwa działa szereg organizacji samorządowych, związków producentów, instytucji, uczelni, szkół i firm rolniczych.

Głównym partnerem w projektowaniu i realizacji działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich jest Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu. Podejmowanie wspólnych działań w oparciu o program doradczy województwa kujawsko-pomorskiego obniża koszty organizacji różnych przedsięwzięć i działań doradczych, a tym samym zwiększa liczbę beneficjentów organizowanych przedsięwzięć rolniczych. Ponadto wspólne działania przyspieszają pracę w różnego rodzaju komisjach, ułatwiają przepływ informacji oraz integrują środowisko wiejskie. Ośrodek współpracuje też z innymi organami administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego, takimi jak np.: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW), Senat Rzeczypospolitej Polskiej, urzędy gmin i urzędy miast oraz urzędy miast i gmin, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy i Nakle nad Notecią, Wojewódzki Inspektorat Weterynarii (WIW), stacje sanitarno-epidemiologiczne, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ), Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (WIORiN). Głównym zakresem współpracy są m. in.: wykłady, szkolenia, opracowania i analizy ekonomiczne, wspólne działania na rzecz agroturystyki i turystyki wiejskiej, dziedzictwa kulinarnego, a także udział w posiedzeniach komisji rolnictwa, ocena wprowadzonych nowelizacji w rozporządzeniach.

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego (KPODR) w Minikowie współpracuje z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), Agencją Rynku Rolnego (ARR) i Agencją Nieruchomości Rolnych (ANR) w zakresie bieżącego informowania i wyjaśniania spraw związanych z pomocą finansową z budżetu krajowego i Unii Europejskiej oraz sytuacji rynkowej w rolnictwie. Współpraca ta polega na organizowaniu wspólnych szkoleń, konferencji, stoisk informacyjno-promocyjnych na targach. Ośrodek organizuje konkursy i szkolenia wraz z Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) oraz Zakładem Ubezpieczeń Społecznych (ZUS).

Wspólne redagowanie miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska", przygotowywanie stoisk informacyjno-promocyjnych na targach, organizacja szkoleń są to np. działania, które dotyczą współpracy z izbami rolniczymi oraz z Krajową Radą Izb Rolniczych (KRIR). Współpraca z Regionalnymi Zarządami Gospodarki Wodnej (RZGW) polega na udziale w posiedzeniach, szkoleniach i jest w zakresie stosowania wymagań ograniczających zanieczyszczenie na obszarach szczególnie narażonych (OSN).

Współpraca z uczelniami i szkołami dotyczy m.in. udziału w szkoleniach i konferencjach, wspólnej realizacji przedsięwzięć na rzecz odnawialnych źródeł energii (OZE) i z zakresu dziedzictwa kulinarnego i agroturystyki, przekazywania informacji dotyczących badań naukowych do praktyk rolniczych, przygotowywania stoisk informacyjno-promocyjnych na targach, badań ankietowych.

Współpraca z lokalnymi i regionalnymi organizacjami wspierania przedsiębiorczości dotyczy m.in. upowszechniania informacji na temat realizowanych działań wspierających przedsiębiorczość, stoisk promocyjnych produktów lokalnych i tradycyjnych.

KPODR współpracuje także ze związkami zawodowymi i społeczno-zawodowymi organizacji rolników w zakresie organizowania kursów, szkoleń, konkursów, wystaw oraz przekazywania informacji na temat stanu rolnictwa w województwie kujawsko-pomorskim.

Planowane działania

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Informacje	42
2.	Udział w posiedzeniu, zebraniu i spotkaniu (np. Rady Gminy, powiatu, spotkaniach KGW, zebraniach wiejskich, spotkaniach w instytucjach zewnętrznych itp.)	281
3.	Udział w komisji konkursowej	71
4.	Udział w imprezie okolicznościowej (np.dożynki)	133
5.	Udział w targach - przygotowanie stoiska KPODR	27
6.	Udział w komisji klęskowej	20

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU
Toruń 07 -01- 2016
(6)
Stwierdzam zgodność z oryginałem
Barbara Komorowska
inspektor

ODPIS

Wydawnictwa zaplanowane na 2016 rok

Lp.	Tytuł	Autor	Nakład egz.	Liczba stron/ w tym kolor	Format	Osoba odpowiedzialna	Termin wydania (kwartał)	Źródło finansowania
1	Wieś Kujawsko-Pomorska	praca zbiorowa	38.400	52-58	A4	Leszek Piechocki	miesięcznik	sprzedaż, reklamy
2	Aktualności - dwutygodnik internetowy	praca zbiorowa	1.200	-	-	Marek Radzimierski	cały rok	budżet Ośrodka
3	Forum pszczelarzy (materiały konferencyjne)	zespół autorów	700	20/0	A5	Piotr Stelmaszak	I	zewnętrzne
4	Forum ochrony środowiska *(materiały konferencyjne)*	zespół autorów	400	48/2	B5	Małgorzata Grabczyńska	II	zewnętrzne
5	Aktualne tendencje w użytkowaniu kaczek	Marek Adamski, Joanna Kuźniacka Janusz Wojciechowski	300	18/3	A5	Janusz Wojciechowski	I	KPODR
6	Przygotowanie ferm do programu WELFUR-ocena dobrostanu zwierząt	Marek Nowak, Jacek Zawiślak, Natasza Święcicka, Anna Mońko	200	18/4	A5	Anna Mońko	II	KPODR
7	Hodowla i chów gęsi Białych Kołudzkich w realiach XXI wieku	Halina Bielińska, Jakub Badowski, Anna Mońko Janusz Wojciechowski	200	20/3	A5	Janusz Wojciechowski	I	KPODR
8	Znaczenie Ca i S dla roślin uprawnych	Piotr Szulc	200	10	A 5/3	Piotr Szulc	II	KPODR
9	Konie w gospodarstwach rolnych-szansa na dodatkowe dochody	Marzena Nowacka	200	20/5	A5	Marzena Nowacka	IV	KPODR
10	Profilaktyka w odchowie prosiąt	Marzena Nowacka Zbigniew Szemczak	500	15/3	A5	Marzena Nowacka	I	KPODR
11	Informator Nasienny	Beata Kaliska, Adam Piszczek i inni	300	40/20	A5	Adam Piszczek	I	firmy nasienne
12	Chwasty naszych pól	Natalia Narewska	1000	60/60	B6	Natalia Narewska	IV	KPODR
13	Żyto - ulotka	Marek Radzimierski	700	40/12	A3	Piotr Stelmaszak	III	KPODR
14	Dobór rozpylaczy do zabiegów ochrony roślin *(wznowienie)*	Andrzej Siennicki	2000	2/2	A3	Piotr Stelmaszak	III	KPODR
15	Dbajmy o bezpieczeństwo w gospodarstwie *(wznowienie)*	Andrzej Siennicki	1000	32/0	A5	Piotr Stelmaszak	I	KPODR
16	ABC nawożenia zbóż *(wznowienie)*	Marek Radzimierski	2000	2/2	A3	Piotr Stelmaszak	II	KPODR

17	ABC siewu zbóż *(wznowienie)*	Marek Radzimierski	2000	2/2	A3	Piotr Stelmaszak	I	KPODR
18	Drosophila suzuki - ulotka	Małgorzata Kołacz	2000	2/2	A4/3	Małgorzata Kołacz	I	KPODR
19	VII Zjazd Sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego *(materiały konferencyjne)*	Małgorzata Kołacz i współautorzy	120	32/12	A5	Małgorzata Kołacz	IV	KPODR
20	Poprawa konkurencyjności gospodarstw mlecznych - żywienie, dobrostan i profilaktyka chorób bydła	Stanisław Pater i inni	500	30/3	A5	Stanisław Pater	IV	KPODR
21	Zasady organizowania i funkcjonowania grup producentów rolnych w ramach PROW 2014-2020 - ulotka	Tomasz Bieliński	1000	4/4	A5	Tomasz Bieliński	I -II	KPODR
22	Broszury z zakresu ekologii (2 tematy)	Bożena Błaszczyńska	2000	24	A5	Bożena Błaszczyńska	III-IV	zewnętrzne
23	Folder z zakresu ekologii i ochrony środowiska	Bożena Błaszczyńska Agnieszka Dobosz-Idzik	1000	2/2	A4	Bożena Błaszczyńska Agnieszka Dobosz-Idzik	III-IV	zewnętrzne
24	Kalkulacje Rolnicze 2016	Zespół specjalistów	1 000	60	A4	Waldemar Poświata	I	działalność statutowa
25	Opłacalność produkcji pszenicy ozimej i rzepaku ozimego	Zespół specjalistów	500	20	A4	Waldemar Poświata	I	działalność statutowa
26	Koszty eksploatacji maszyn rolniczych	Waldemar Poświata	500	30	A5	Waldemar Poświata	I	działalność statutowa
27	Podatki w rolnictwie	Marzena Ryterska-Chyła	500	30	A4	Marzena Ryterska-Chyła	I	działalność statutowa
28	Podatek VAT w rolnictwie	Marzena Ryterska-Chyła	500	30	A4	Marzena Ryterska-Chyła	I	działalność statutowa
29	Informator targowy „DOD Zarzeczewo"	Leszek Piechocki	500	16/10	A5	Leszek Piechocki	II	wystawcy
30	Informator „Dni Pola" w Grubnie	Liliana Czerwińska	1000	44/12	B5	Piotr Stelmaszak	II	wystawcy
31	Folder promocyjny AGRO-TECH	Jerzy Białczyk, Jarosław Domiński	1200	6/6	630/297	Jerzy Białczyk	I	targi
32	Informator targowy „AGRO-TECH"	Sylwia Stasiszyn Jarosław Domiński	1500	200/30	A5	Jerzy Białczyk	II	wystawcy
33	Katalog ogólnopolskiej wystawy hodowlanej - bydło	Związek Hodowców Bydła Jarosław Domiński	500	50/4	A5	Marta Adamowicz Jarosław Domiński	II	Federacja Hodowców Bydła
34	Katalog regionalnej wystawy hodowlanej	zespół autorów ze Związku Hodowców	500	50/4	A5	Marta Adamowicz Janusz Wojciechowski Jarosław Domiński	II	związkli branżowe
35	Kalendarz KPODR na 2017 r.	Jarosław Domiński	500	1/1	A2	Jarosław Domiński	IV	budżet Ośrodka

36	Folder reklamowy Dni Pola	Piotr Stelmaszak	500	2/2	A4	Piotr Stelmaszak	II	zewnętrzne
37	Żywienie w tuczu intensywnym trzody chlewnej	Marzena Nowacka Zbigniew Szemczak	700	20/5	A4	Marzena Nowacka Zbigniew Szemczak	II-III	KPODR
38	Zwalczanie pasożytów świń – fanaberie czy konieczność	Marzena Nowacka Zbigniew Szemczak	700	20/5	A4	Marzena Nowacka Zbigniew Szemczak	III-IV	KPODR

C. Metodyka pracy i doskonalenie zawodowe

1. Ewaluacja szkoleń

Cel:

Podnoszenie jakości świadczonych usług szkoleniowych i doradczych przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Uzasadnienie:

Wdrożona polityka jakości i przyjęte zobowiązania wobec klientów wymagają dbałości o jakość świadczonych usług szkoleniowych i doradczych.

Wyniki przeprowadzonych ewaluacji są istotnym elementem działalności w zakresie doskonalenia zawodowego. Są one szansą na poszerzenie wiedzy i umiejętności. Pozwalają na określenie potrzeb szkoleniowych dla doradców w zakresie merytorycznym jak i metodycznym. Wyzwalają wśród pracowników Ośrodka potrzebę samokształcenia, co wpływa na poziom świadczonych usług. Pracownicy zgodnie z planem szkoleń biorą udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych. Są one nie tylko atrakcyjne, ale także potrzebne i wpływają na zwiększenie efektywności doradców.

2. Doskonalenie zawodowe

Cel:

Podnoszenie kwalifikacji kadry Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego niezbędnych do świadczenia usług na wysokim poziome oraz wprowadzanie nowych zgodnie z zapotrzebowaniem na rynku usług doradczych.

Uzasadnienie:

Od 2014 roku obowiązuje Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W ramach niego uruchamiane są działania oraz poddziałania umożliwiające mieszkańcom obszarów wiejskich zdobywanie pomocy finansowej. Pracownicy powiatowych zespołów doradztwa rolniczego oraz pracownicy merytoryczni Oddziałów muszą na bieżąco podnosić swoje kwalifikacje z zakresu funduszy Unii Europejskiej. Wymagane więc jest ciągłe podnoszenie kwalifikacji kadry doradczej. Te wyzwania i nowe oraz obowiązujący system zarządzania jakością w Kujawsko-Pomorskim Osrodku Doradztwa Rolniczego powodują, że doskonalenie zawodowe oraz jego monitoring jest nieodłącznym elementem pracy doradczej.

Co roku Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie przesyła własną ofertę szkoleń dla doradców wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego. Po szczegółowym prześledzeniu oferty wraz z kierownikami merytorycznymi działów opracowywany jest roczny plan szkoleń dla pracowników Ośrodka, w którym zawarte są szkolenia, kursy, konferencje, seminaria itp. zarówno zewnętrzne jak i wewnętrzne.

Ciągłe doskonalenie zawodowe pracowników Ośrodka pozwala na prowadzenie szkoleń i wykonywanie usług doradczych na wysokim poziomie.

Planowane działania

Szkolenia wewnętrzne dla pracowników Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie

Lp.	Tematyka szkoleń	Liczba szkoleń	Termin (miesiąc)	Miejsce realizacji	Uczestnicy	Wykładowca
1.	Ograniczanie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzenia rolniczego. Okres programowania 2016-2020	1	marzec	Minikowo	doradcy terenowi (po 1 osobie z PZDR)	Natalia Narewska wykładowca RZGW
2.	Budynki inwentarskie – wymogi prawne i zootechniczne	3	styczeń-listopad	Minikowo Przysiek Zarzeczewo	doradcy	Zbigniew Szemczak
3.	„Ekologiczne zagospodarowanie zagrody wiejskiej"	1	marzec	Minikowo	doradcy terenowi ds. ekologii i ochrony środowiska	Bożena Błaszczyńska
4.	Analiza Raportu Indywidualnego Gospodarstwa Rolnego	3	luty-marzec	Minikowo Przysiek Zarzeczewo	doradcy ds. Polskiego FADN (ekonomiści powiatowi)	Audytor IERiGŻ-PIB specjaliści zakładowi Działu Ekonomiki
5.	Podatek od towarów i usług ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień w rolnictwie	12	styczeń-grudzień	siedziby PZDR	doradcy i specjaliści zakładowi	specjaliści zakładowi Działu Ekonomiki
6.	Warsztaty szkoleniowo-organizacyjne Polskiego FADN	1	czerwiec	Minikowo	doradcy ds. polskiego FADN (wszyscy)	Audytor IERiGŻ-PIB specjaliści zakładowi Działu Ekonomiki
7.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	4	marzec, czerwiec, wrzesień, listopad	Minikowo	doradcy i specjaliści zakładowi	specjaliści zakładowi Działu Ekonomiki
8.	Zasady prowadzenia książek rachunkowych Polski FADN	1	styczeń	Minikowo	doradcy i specjaliści zakładowi	specjaliści zakładowi Działu Ekonomiki
9.	Planowanie rozwoju gospodarstwa rolnego	1	czerwiec	Minikowo	doradcy i specjaliści zakładowi	specjaliści CDR w Brwinowie O/Poznań

3. Kontrola wewnętrzna

Cel:

Ocena jakości realizowanych usług szkoleniowych, doradczych i wystawienniczo-targowych oraz prawidłowego stosowania aktów normatywnych, procedur, instrukcji obowiązujących w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego.

Uzasadnienie:

Złożoność zadań oraz skala działalności Ośrodka wymaga prowadzenia kontroli wewnętrznej. W Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego corocznie określa się plan kontroli wewnętrznych, po realizacji których sporządza się protokoły kontroli oraz roczne sprawozdanie z przeprowadzonych kontroli. Poprzez kontrolę zwiększa się nadzór nad właściwym wykorzystaniem zasobów Ośrodka, prawidłowym wykonywaniem zadań doradczych, szkoleniowych, upowszechnieniowych. Kontrole wewnętrzne pozwalają na ustalenie przyczyn i skutków ewentualnych nieprawidłowości oraz ich usunięcie lub przeciwdziałanie w przyszłości.

D. Doskonalenie Systemu Zarządzania Jakością w pracy doradczej

Cel:

Utrzymanie certyfikowanego Systemu Zarządzania Jakością w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego zgodnego z nową Normą 9001:2008 oraz poprawa zadowolenia klienta w zakresie świadczonych usług przez KPODR.

Uzasadnienie:

Ośrodek w 2016 roku będzie poddany auditowi ponownej certyfikacji, który ma potwierdzić funkcjonowanie systemu zarządzania jakością zgodnie z Normą 9001:2008 oraz zgodnie z zakresem Certyfikacji, jakim jest: „Realizacja usług doradczych, szkoleniowych i wystawienniczo-targowych dla rolników i mieszkańców wsi".

System jakości pozwolił nie tylko na ujednolicenie dokumentacji wewnętrznej Ośrodka, ale również na badanie i monitorowanie zapotrzebowania na usługi świadczone przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, a co się z tym wiąże dbałość o jakość tych usług oraz zadowolenie klienta. Podejmowane działania w 2016 roku pozwolą na doskonalenie istniejącego systemu, co wzmocni jakość świadczonych usług i zadowolenie klienta, a przede wszystkim markę firmy na rynku. Utrzymanie Certyfikowanego systemu zarządzania jakością w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego jest więc koniecznością, zwłaszcza w dobie zagrożenia, jakim staje się konkurencja ze strony prywatnych firm świadczących usługi doradcze.

Planowane działania:

- Zaplanowanie i przeprowadzenie auditów wewnętrznych w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w 2016 r.
- Analizy kwartalne realizacji Celów Jakości na 2016r.
- Opracowanie Przeglądu Systemu Zarządzania Jakością.
- Szkolenie doskonalące dla audytorów wewnętrznych.
- Szkolenie z obowiązującej w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego dokumentacji Systemu Zarządzania Jakością dla pracowników Ośrodka.

Działania wewnętrzne

Rodzaj działania	Liczba działań
Opracowanie planu audytów	1
Opracowanie przeglądu systemu zarządzania jakością	1
Opracowanie kwartalnych sprawozdań z realizacji celów jakości	4
Przeprowadzenie auditów wewnętrznych w KPODR	ok. 53
Przeprowadzenie szkoleń z SZJ	2

E. Projekty planowane do realizacji w 2016 roku

Tytuł projektu	Produkty (liczba działań i liczba uczestników)	Rezultaty	Okres realizacji	Koszt zadania uzyskane dofinansowanie i jego źródła
„Ekologizacja wsi woj. kujawsko-pomorskiego, kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego poprzez wdrażanie w życie tzw. Dobrej Kultury Rolnej"	Seminarium wojewódzkie – 60 osób Konkurs o zasięgu wojewódzkim – 1 dla 8 gospodarstw Konkurs o zasięgu gminnym – 8 w ośmiu gminach dla 120 gospodarstw Szkolenia dla uczestników konkursu – 16 szkoleń w 8 gminach dla 240 osób Pokaz kompostowania odpadów organicznych – 8 pokazów w 8 gminach dla 120 osób Prowadzenie 120 demonstracji dotyczących ekologicznego zagospodarowania zagrody wiejskiej (estetyka zagrody, sanitacja, gospodarka odpadami, profilaktyka zdrowia, ochrona krajobrazu)	Projekt skierowany do docelowej grupy gospodarstw rolnych zlokalizowanych na terenie woj. kuj.-pom. w 8 wybranych gminach po 15 w każdej. Programem objętych zostało 120 gospodarstw, w których realizowana będzie kompleksowa ochrona środowiska związana z ograniczeniem wypływu zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego i socjalno - bytowego do środowiska. W tym celu opracowane zostaną dla każdego gospodarstwa programy naprawcze. W ramach programu każde gospodarstwo prowadzić będzie selektywną zbiórkę odpadów z wydzieleniem i oznaczeniem odpadów niebezpiecznych, założy kompostownik, zadba o szeroko rozumianą estetykę zagrody, dokona nowych nasadzeń itd.	luty-30 listopada 2016	68.500,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu
„Promocja żywności proekologicznej na rynku konsumenckim"	Seminarium wojewódzkie – dla 60 osób Szkolenia - 8 szkoleń dla 160 osób Warsztaty ekologiczne- 3 dla 60 osób	Wzrost świadomości rolnika w tematyce związanej z przestawianiem produkcji konwencjonalnej na ekologiczną oraz odbiorców, czyli konsumentów	1 marca 2016 – 30 listopada 2016	14.000,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu

	Promocja produktów ekologicznych na wystawie targowej „Lato na wsi" – 1 wystawa	umiejących odróżnić produkty od siebie. Promocja tych produktów na rynku. Zapoznawanie odbiorców z obowiązującymi przepisami prawnymi dotyczącymi rolnictwa ekologicznego oraz nowym oznakowaniem.		
„Ogólnopolskie spotkania ekologiczne" oraz Imprezy Ekologiczne	Forum Ochrony Środowiska – konferencja ponadwojewódzka nt. „Zarządzanie gospodarką odpadami w świetle obowiązujących przepisów prawnych" dla 100 osób Materiały konferencyjne nt. „Zarządzanie gospodarką odpadami w świetle obowiązujących przepisów prawnych" -250 szt.	Wzorem lat ubiegłych zaplanowano konferencję ponadwojewódzką przeznaczoną dla samorządowców województwa kujawsko-pomorskiego i województw ościennych, przybliżającą gospodarkę odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi oraz zmianami zachodzącymi w prawodawstwie.	kwiecień-wrzesień 2016	6.300,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu
Wydawnictwa z zakresu ekologii i ochrony środowiska	3 wydawnictwa (foldery i broszura) - po 1500 szt.	Foldery i broszura wykorzystywane zostaną w pracy doradczej i szkoleniowej jako uzupełnienie i utrwalenie wiedzy.	maj-listopad 2016	10.000,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu
Konkursy z zakresu wiedzy ekologicznej	Konkursy – 5 (Minikowo, Zarzeczewo, Przysiek) dla 1000 osób, przewidziano po 40 nagród na każdy konkurs	Konkursy opracowane w formie pytań testowych skierowane zostaną do osób uczestniczących w imprezach organizowanych przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Roplniczego. Działania konkursowe mają na celu nie tylko sprawdzenie wiedzy ekologicznej, ale także jej pogłębienie. Rezultat stanowić będą	1 maja 2016 – 30 września 2016	14.000,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu

		osoby, które prawidłowo odpowiedzą na pytania konkursowe i otrzymają nagrody rzeczowe w postaci drzewek i krzewów ozdobnych.		
Rośliny Inwazyjne – Barszcz Sosnowskiego	Przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń oraz organizacja konferencji	4 Szkolenia – dla 60 osób 1 Konferencja - dla 40 rolników	marzec-październik 2016	20.000,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu
BIORÓŻNORODNI, BIOŚWIADOMI, BIOODPOWIEDZIALNI W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM (BIO+)	Szkolenia - 8	Przygotowanie i przeprowadzenie 8 szkoleń dla 110 osób o tematyce produkcji ekologicznej i przyrodniczej w formie animacji i zajęć praktycznych.	styczeń-kwiecień 2016	60.591,00 zł Regionalny Program Operacyjny
Nowoczesny serwis agroturystyczny www.agroturystyka.kpodr.pl	1 zmodernizowany serwis agroturystyczny 100 ankietyzowanych gospodarstw agroturystycznych i obiektów turystyki wiejskiej	Polepszenie dostępu do informacji na temat gospodarstw agroturystycznych i turystyki wiejskiej dla klientów oraz aktualizacja danych gospodarstw.	styczeń – grudzień 2016	17.000,00 zł Sekretariat regionalny KSOW – Pomoc Techniczna Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Tworzenie i funkcjonowanie grup na rzecz innowacji w rolnictwie.	25 uczestników wyjazdu studyjnego dla potencjalnych uczestników grup operacyjnych na rzecz rozwoju innowacji w rolnictwie.	Nawiązanie sieci kontaktów pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w rozwój rolnictwa oraz poznanie dobrych praktyk z zakresu współpracy i wdrażania innowacji.	maj-czerwiec 2016	85.400,00 zł KSOW-SIR – Pomoc Techniczna Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Szanujmy owady zapylające	400 osób – uczestnicy pokazów, warsztatów i prelekcji podczas „Miodowego Lata" w Zarzeczewie	Wzrost świadomości przyrodniczej i podniesienie poziomu wiedzy uczestników w zakresie roli owadów zapylających.	maj-wrzesień 2016	11.450,00 zł Sekretariat regionalny KSOW – Pomoc Techniczna Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Najlepsze produkty	25 uczestników wyjazdu studyjnego	Podniesienie poziomu wiedzy z	sierpień – październik	20.000,00 zł

sieciowe – dobre praktyki	szlakiem najlepszych produktów sieciowych	zakresu budowania produktów sieciowych, poznanie dobrych praktyk, nawiązanie kontaktów.	2016	Sekretariat regionalny KSOW – Pomoc Techniczna Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
„Współczesna kultura ludowa"- konkursy połączone z wystawami prac konkursowych nawiązujące do obrzędowości świąt bożonarodzeniowych oraz wielkanocnych	100 uczestników Konkursu pisanek wielkanocnych 1 wystawa pokonkursowa pisanek 80 uczestników Konkursu szopek bożonarodzeniowych 2 wystawy pokonkursowe szopek (Przysiek, Toruń) 120 uczestników warsztatów rękodzielniczych podczas Jarmarku Wielkanocnego i Bożonarodzeniowego	Popularyzacja tradycji związanych ze Świętami Bożego Narodzenia i Wielkanocy, podniesienie umiejętności w zakresie przygotowywania świątecznych dekoracji	marzec – kwiecień i grudzień 2016	26.000,00 zł Sekretariat regionalny KSOW – Pomoc Techniczna Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Kurs tkania produktów sieciowych	25 uczestników kursu dla właścicieli obiektów oraz innych podmiotów zaangażowanych w rozwój turystyki wiejskiej w zakresie budowania produktów sieciowych	Podniesienie poziomu wiedzy, umiejętności, kompetencji i motywacji z zakresu budowania produktów sieciowych w turystyce	styczeń – wrzesień 2016	74.300,00 zł Sekretariat regionalny KSOW – Pomoc Techniczna Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Upowszechnianie wiedzy na temat legalnej sprzedaży produktów lokalnych i tradycyjnych z branży rolno- spożywczej oraz tworzenie kanałów sprzedaży	120 uczestników warsztatów praktycznych z wytwarzania produktów pochodzenia zwierzęcego oraz zajęć teoretycznych na temat wykorzystania nowych przepisów prawnych w legalnej sprzedaży produktów	Podniesienie poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu wytwarzania produktów pochodzenia zwierzęcego i ich legalnej sprzedaży	czerwiec – grudzień 2016	25.000,00 zł Sekretariat centralny KSOW - Pomoc Techniczna Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Upowszechnianie wiedzy na temat innowacyjnych	60 uczestników warsztatów praktycznych z wytwarzania produktów pochodzenia zwierzęcego oraz szkoleń na temat	Podniesienie poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu wytwarzania produktów pochodzenia	wrzesień 2016 – marzec 2017	43.000,00 zł KSOW-SIR – Pomoc Techniczna Programu

przedsięwzięć w zakresie rynków zbytu i przygotowania produktów rolnych do sprzedaży z wykorzystaniem inkubatora kuchennego.	wykorzystania nowych przepisów prawnych w legalnej sprzedaży produktów	zwierzęcego i ich legalnej sprzedaży		Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Upowszechnianie wiedzy na temat innowacyjnych przedsięwzięć w zakresie rynków zbytu i przygotowania produktów rolnych do sprzedaży z wykorzystaniem inkubatora kuchennego.	20 uczestników	Organizacja warsztatów praktycznych z wytwarzania produktów pochodzenia zwierzęcego oraz zajęcia teoretyczne na temat wykorzystania nowych przepisów prawnych w legalnej sprzedaży produktów.	październik – grudzień 2016	13.000,00 zł Sekretariat regionalny KSOW– Pomoc Techniczna Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

F. Działania wewnętrzne podnoszące jakość świadczonych usług

Działalność wewnętrzna Ośrodka nastawiona jest na poprawę jakości świadczonych usług oraz doskonalenia umiejętności pracowników, służy także bezpieczeństwu pracy. Szczególnie o rodzajach i liczbie działań przedstawiono w tabeli poniżej.

Działania wewnętrzne

Rodzaj działania	Liczba działań
Opracowanie programu działalności KPODR	1
Opracowanie sprawozdania z realizacji rocznego programu działalności KPODR	1
Opracowanie planu szkoleń dla pracowników KPODR	1
Opracowanie harmonogramu ewaluacji	1
Opracowanie raportów indywidualnych z ewaluacji	20
Opracowanie planu kontroli wewnętrznych	1
Opracowanie sprawozdania z kontroli wewnętrznych	1

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU

Toru 07 -01- 2016

(6)
Stwierdzam zgodność z oryginałem
Barbara Komorowska
inspektor

ODPIS(4)

G. Zestawienie planowanych działań KPODR na 2016 rok

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 1. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Działania		KPODR Razem	PT	PE	PR	PS	PM	Działy Razem
Zadanie 1. Upowszechnianie innowacji technologicznych w produkcji rolniczej								
Informacje		**4345**	860				5	**865**
Porady		**4669**	1217		2			**1219**
Szkolenia		**273**	26					**26**
Konferencje		**19**	18					**18**
Opracowania:	Plan nawozowy (bez OSN, rolnośrodowiskowo-klimatycznych i ekologicznych)	**16**	1					**1**
	Wyliczenie DJP, wielkości płyt obornikowych i zbiorników na odchody płynne	**9**	3					**3**
	Dawki pokarmowe i plan żywienia zwierząt	**2**	2					**2**
	Informacja o wykorzystaniu materiału siewnego odmian chronionych prawem AGNAS 1, AGNAS 2	**251**	3					**3**
	Pozostałe opracowania	**6**	1					**1**
Pokazy z zakresu technologii i techniki rolniczej		**16**	9					**9**
Demonstracje (w tym poletka demonstracyjne)		**29**	10					**10**
Lustracje		**2244**	662					**662**
Zadanie 2. Wspieranie rolników w organizacji i funkcjonowaniu grup producentów rolnych								
Informacje		**165**	20					**20**
Porady		**110**	60					**60**
Szkolenia		**18**	15					**15**
Opracowania:	Przygotowanie dokumentów do założenia grupy producentów	**10**	10					**10**
	Wniosek i zmiana planu dochodzenia do uznania dla grupy producentów owoców i warzyw	**2**	2					**2**
	Przygotowanie wniosku o uznanie za organizację producentów owoców i warzyw	**2**	2					**2**
	Tworzenie grup i organizacji producentów rolnych (działanie PROW 2014-2020)	**10**	10					**10**

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 2. Wspieranie rolników i mieszkańców wsi w korzystaniu z zewnętrznych źródeł finansowania

Działania		KPODR Razem	PT	PE	PR	PS	PM	Działy Razem
Zadanie 1. Edukacja rolników w zakresie działań PROW oraz wsparcie w pozyskiwaniu środków finansowych								
Informacje		**4135**	80	300	300		10	**690**
Porady		**3240**	43	107	68		5	**223**
Szkolenia		**169**			2			**2**
Opracowania	Modernizacja gospodarstw rolnych	**226**		10	2			**12**
	Premie dla młodych rolników	**86**		2	2			**4**
	Restrukturyzacja i modernizacja małych gospodarstw	**180**		8				**8**
	Płatności dla gospodarstw przekazujących małe gospodarstwa	**55**		8				**8**
	Ankiety monitorujące/ dokumentacja sprawozdawcza z działań PROW	**149**						-
	Wniosek o dopłaty do materiału siewnego	**424**	9					**9**
	Wniosek o zwrot akcyzy paliwowej	**54**						-
Lustracje		**149**	10		2			**12**
Zadanie 2. Doradztwo dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych								
Informacje		**5067**	100	100	60	42	10	**312**
Porady		**2760**	165		11	32	10	**218**
Szkolenia		**104**			1			**1**
Opracowania	Wniosek o płatność obszarową i ONW	**8515**	155	45	50	10	10	**270**
	Wniosek o nadanie numeru gospodarstwa	**22**						-
Lustracje		**154**						-

Program 3. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych środowisku

Zadanie 1. Wykorzystanie surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej								
Informacje		**295**	60					**60**
Porady		**263**	18					**18**
Szkolenia		**14**	1					**1**
Konferencje		**1**	1					**1**
Lustracje		**17**	2					**2**

Zadanie 2. Propagowanie proekologicznych metod produkcji żywności								
Informacje		152				30		30
Porady		136				42		42
Szkolenia		5				3		3
Konferencje		1				1		1
Opracowania:	Wnioski i deklaracje o płatność działalności ekologicznej/ wnioski obszarowe (w tym ONW)	36				4		4
	Plan działalności ekologicznej	6				4		4
	Aktualizacja planu działalności ekologicznej	4						-
Lustracje		43				20		20

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 4. Doradztwo w zakresie prowadzenia produkcji rolniczej w zgodzie ze środowiskiem

Działania		KPODR Razem	PT	PE	PR	PS	PM	Działy Razem
Zadanie 1. Pomoc rolnikom we wdrażaniu i realizacji działań rolnośrodowiskowo-klimatycznych w gospodarstwach rolnych								
Informacje		1690	80			30	5	115
Porady		1571	93			35	5	133
Szkolenia		72						-
Opracowania	Wnioski i deklaracje o płatność rolnośrodowiskowo-klimatyczną/ wnioski obszarowe (w tym ONW)	1603	57			5	10	72
	Plan działalności rolnośrodowiskowo-klimatycznych	177	22					22
	Plan nawozowy	1228	35			6	15	56
	Zmiana/korekta wniosku rolnośrodowiskowo-klimatycznego	12	3					3
	Aktualizacja planu działalności rolnośrodowiskowo-klimatycznego	260	8			3	10	21
	Aktualizacja planu nawozowego	18	6					6
	Rejestr działań rolnośrodowiskowo-klimatycznych	2						-
	Dokumentacja przyrodnicza (ekspertyza)	20						-
Lustracje		404	11					11
Zadanie 2. Doradztwo dla rolników gospodarujących na obszarach objętych Dyrektywą Azotanowa (OSN)								
Informacje		587	50					50
Porady		624	52					52
Szkolenia		32	1					1
Opracowania: Plan nawozowy		17	10					10
Lustracje		115	4					4

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 1. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Działania		KPODR Razem	AL	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	PZDR Razem
Zadanie 1. Upowszechnianie innowacji technologicznych w produkcji rolniczej																						
Informacje		**4345**	100	230	200	240	110	300	100	230	130	70	180	330	50	230	150	230	65	200	335	**3480**
Porady		**4669**	70	450	75	420	92	75	238	225	33	161	140	155	60	390	70	210	70	390	126	**3450**
Szkolenia		**273**	14	7	11	14	11	6	12	16	3	18	19	12	15	22	9	9	14	30	5	**247**
Konferencje		**19**							1													**1**
Opracowania:	Plan nawozowy (bez OSN, rolnośrodowiskowo-klimatycznych i ekologicznych)	**16**			2				3							3		5			2	**15**
	Wyliczenie DJP, wielkości płyt obornikowych i zbiorników na odchody płynne	**9**														2					4	**6**
	Dawki pokarmowe i plan żywienia zwierząt	**2**																				**-**
	Informacja o wykorzystaniu materiału siewnego odmian chronionych prawem AGNAS 1, AGNAS 2	**251**	13	12	8	12		8	23		6	30			20	20	25	20		11	40	**248**
	Pozostałe opracowania	**6**							5													**5**
Pokazy z zakresu technologii i techniki rolniczej		**16**								5			2									**7**
Demonstracje (w tym poletka demonstracyjne)		**29**	1				2	2	1				6	2					1	4		**19**
Lustracje		**2244**	95	58	115	90	34	20	90	213	3	75	67	145	7	265	80	45	35	80	65	**1582**
Zadanie 2. Wspieranie rolników w organizacji i funkcjonowaniu grup producentów rolnych																						
Informacje		**165**			10							70		20		20		10		5	10	**145**
Porady		**110**								13			2	13				9		10	3	**50**
Szkolenia		**18**											1					1		1		**3**
Opracowania	Przygotowanie dokumentów do założenia grupy producentów	**10**																				**-**
	Wniosek i zmiana planu dochodzenia do uznania dla grupy producentów owoców i warzyw	**2**																				**-**
	Przygotowanie wniosku o uznanie za organizację producentów owoców i warzyw	**2**																				**-**
	Tworzenie grup i organizacji producentów rolnych (działanie PROW 2014-2020)	**10**																				**-**

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 2. Wspieranie rolników i mieszkańców wsi w korzystaniu z zewnętrznych źródeł finansowania

Działania		KPODR Razem	AL	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	PZDR Razem
Zadanie 1. Edukacja rolników w zakresie działań PROW oraz wsparcie w pozyskiwaniu środków finansowych																						
Informacje		**4135**	140	300	200	120	70	300	240	120	110	105	215	150	50	235	170	200	170	150	400	**3445**
Porady		**3240**	90	70	75	100	75	75	274	195	39	186	315	238	80	135	100	210	80	480	200	**3017**
Szkolenia		**169**	6	10	8	5	10	3	22	13	3	7	17	10	8	7	8	7	4	15	4	**167**
Opracowania	Modernizacja gospodarstw rolnych	**226**	5	10	10		4	10	14	11	4	25	35	1	12		10	15	6	17	25	**214**
	Premie dla młodych rolników	**86**			2			3	14	9	4	25	7	1			2	4		5	6	**82**
	Restrukturyzacja i modernizacja małych gospodarstw	**180**	5	12	10			10	10	14	8	12	49	1		3	10	10	4		14	**172**
	Płatności dla gospodarstw przekazujących małe gospodarstwa	**55**						5	8	3	5	6						10	2		8	**47**
	Ankiety monitorujące/ dokumentacja sprawozdawcza z działań PROW	**149**	5	4	5		2	12	14		6	25	14	3	12	3	8	11	5		20	**149**
	Wniosek o dopłaty do materiału siewnego	**424**	27	15	10	6	35	15	23	17	18	18	13	5	20	25	25	25	30	46	42	**415**
	Wniosek o zwrot akcyzy paliwowej	**54**	9													2	40				3	**54**
Lustracje		**149**	6		29			10	16									45			31	**137**
Zadanie 2. Doradztwo dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych																						
Informacje		**5067**	300	270	150	300	275	400	400	145	140	70	135	210	300	280	100	100	130	600	450	**4755**
Porady		**2760**	30	85	80	180	85	85	237	115	53	168	114	55	80	245	30	350	50	420	80	**2542**
Szkolenia		**104**	6	10	3		4	5	16	7	1	7	6		3	4	8	6	2	9	6	**103**
Opracowania	Wniosek o płatność obszarową i ONW	**8515**	670	415	600	280	380	300	570	530	210	450	700	270	200	420	410	420	290	720	410	**8245**
	Wniosek o nadanie numeru gospodarstwa	**22**			4				13									5				**22**
Lustracje		**154**			65		8		15			50									16	**154**

Program 3. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych środowisku

Zadanie 1. Wykorzystanie surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej

Działania		KPODR Razem	AL	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	PZDR Razem
Informacje		**295**	30		20			30	10	10		10		20	10	10	40	10	20	5	10	**235**
Porady		**263**	10	4	15	40	2	10	31	27		15	5	20	5	10	10	16	10	5	10	**245**
Szkolenia		**14**	1	1	1			1	3	1		1		1		1			1	1		**13**
Konferencje		**1**																				**-**
Lustracje		**17**							10							5						**15**

Zadanie 2. Propagowanie proekologicznych metod produkcji żywności

Informacje		**152**	45		10							10		20		5	20		10	2		**122**
Porady		**136**	11	2				2		14		25		10	3	5	5	3	7	7		**94**
Szkolenia		**5**										2										**2**
Konferencje		**1**																				**-**
Opracowania	Wnioski i deklaracje o płatność działalności ekologicznej/ wnioski obszarowe (w tym ONW)	**36**		8								10		3		3		5	1	2		**32**
	Plan działalności ekologicznej	**6**																2				**2**
	Aktualizacja planu działalności ekologicznej	**4**											2			2						**4**
Lustracje		**43**		2								5	2			5	5	2	2			**23**

Program 3. Doradztwo w zakresie prowadzenia produkcji rolniczej w zgodzie ze środowiskiem

Zadanie 1. Pomoc rolnikom we wdrażaniu i realizacji działań rolnośrodowiskowo-klimatycznych w gospodarstwach rolnych

Informacje		**1690**	60	100	80	80	40	150	30	30	60	150	40	50	30	35	100	50	70	320	100	**1575**
Porady		**1571**	51	70	45	60	40	85	87	61	20	104	100	122	60	33	100	180	40	90	90	**1438**
Szkolenia		**72**		10			1	3	4	7	1	4	6	3	3	1	8	2		13	6	**72**
Opracowania	Wnioski i deklaracje o płatność rolnośrodowiskowo-klimatyczną/wnioski obszarowe (w tym ONW)	**1603**	105	57	70	45	17	99	36	10	40	100	150	83	30	15	155	175	30	244	70	**1531**
	Plan działalności rolnośrodowiskowo-klimatycznych	**177**	12	6	2		6	9	7	2	6	20			6			37	5	24	13	**155**
	Plan nawozowy	**1228**	54	33	25	45	3	82	42	6	40	30	150	64	30	20	110	120	40	188	90	**1172**
	Zmiana/ korekta wniosku rolnośrodowiskowo-klimatycznego	**12**						3	3									3				**9**
	Aktualizacja planu działalności rolnośrodowiskowo-klimatycznego	**260**	7	7	16	4	3		19	3		10	75		6	15	4	8	10	12	40	**239**
	Aktualizacja planu nawozowego	**18**																		12		**12**
	Rejestr działań rolnośrodowiskowo-klimatycznych	**2**																			2	**2**
	Dokumentacja przyrodnicza (ekspertyza)	**20**																		20		**20**
Lustracje		**404**	7	22	30	25	6	15	17	10		30				15	100	50	9	20	37	**393**

Zadanie 2. Doradztwo dla rolników gospodarujących na obszarach objętych Dyrektywą Azotanową (OSN)

Informacje		**587**	75		20	60		30	30				57			10	100		30	100	25	**537**
Porady		**624**	45		5	40		14	25	10			226			30	50		15	80	32	**572**
Szkolenia		**32**	6			4			1	1			6			1	5			4	3	**31**
Opracowania	Plan nawozowy	**17**							2							5						**7**
Lustracje		**115**			5				21				60			15	10					**111**

Priorytet II: Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym

Program 1. Prowadzenie analiz sytuacji produkcyjno-ekonomicznej w gospodarstwach rolnych

Działania		KPODR Razem	PT	PE	PR	PS	PM	Działy Razem
Zadanie 1. Analiza dochodów i kosztów działalności rolniczej								
Informacje		**752**		200				**200**
Porady		**698**		125			2	**127**
Szkolenia		**40**		2				**2**
Opracowania	Plany przedsięwzięć	**131**		14				**14**
	Kalkulacje opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	**48**		10				**10**
	Agrokoszty dla wybranych działalności rolniczych	**154**		40				**40**
	Badania koniunktury gospodarstw - ankieta	**760**						**-**
Zadanie 2. Prowadzenie rachunkowości - Polski FADN								
Informacje		**846**		200	50			**250**
Porady		**2548**	40	300		22	24	**386**
Opracowania	Prowadzenie książek FADN	**1420**	20	294	10	12	12	**348**
	Raporty Indywidualne Gospodarstwa Rolnego	**1419**	20	295		11	12	**338**
	Raporty Dynamiczne	**1419**	20	295		11	12	**338**
Zadanie 3. Prowadzenie rachunkowości podatkowej								
Informacje		**923**		200		12	5	**217**
Porady		**1374**		135		8	1	**144**
Szkolenia		**60**		3				**3**
Konferencje		**1**		1				**1**
Opracowania	Prowadzenie ewidencji rachunkowej VAT	**311**		72			1	**73**
	Prowadzenie ewidencji rachunkowej podatek dochodowy	**21**		6			1	**7**

Program 2. Gromadzenie danych do systemu informacji rolniczej

Zadanie 1. Gromadzenie i upowszechnianie rolniczej informacji rynkowej							
Informacje	**407**		100				**100**
Indywidualne informacje rynkowe	**24**		24				**24**
Notowania targowiskowe	**900**		52				**52**
Notowania cen środków do produkcji	**64**		4				**4**
Notowania cen nawozów mineralnych	**160**		8				**8**
Analizy kształtowania się relacji cen na produkty rolnicze i środki do produkcji	**12**		12				**12**

Priorytet II: Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym

Program 1. Prowadzenie analiz sytuacji produkcyjno-ekonomicznej w gospodarstwach rolnych

Działania		KPODR Razem	AL.	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	PZDR Razem
Zadanie 1. Analiza dochodów i kosztów działalności rolniczej																						
Informacje		**752**	30		10	100		60	40		40	20		20			20	62	40	10	100	**552**
Porady		**698**	20	20	15	20	18	18	46	32	12	80	31	42	12	20	30	20	15	30	90	**571**
Szkolenia		**40**	2	3	2	2	1	2	2	2	2	4	1	2	2	2	2	1	2	2	2	**38**
Opracowania	Plany przedsięwzięć	**131**	4	5	1	3	4	10	14	2	2	3	7	4	0	2	8	6	5	12	25	**117**
	Kalkulacje opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	**48**	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	**38**
	Agrokoszty dla wybranych działalności rolniczych	**154**	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	**114**
	Badania koniunktury gospodarstw - ankieta	**760**	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	**760**
Zadanie 2. Prowadzenie rachunkowości - Polski FADN																						
Informacje		**846**	30		30		50	132	10	60	30	70						62	20	70	32	**596**
Porady		**2548**	84	140	136	210	118	132	104	132	60	140	86	40	80	164	80	124	98	140	94	**2162**
Opracowania	Prowadzenie książek FADN	**1420**	42	70	68	95	59	66	52	66	30	70	43	20	40	82	40	62	50	70	47	**1072**
	Raporty Indywidualne Gospodarstwa Rolnego	**1419**	42	70	68	105	59	66	52	66	30	70	43	20	40	82	40	62	49	70	47	**1081**
	Raporty Dynamiczne	**1419**	42	70	68	105	59	66	52	66	30	70	43	20	40	82	40	62	49	70	47	**1081**
Zadanie 3. Prowadzenie rachunkowości podatkowej																						
Informacje		**923**	30	60	100	50	50	66	20	20	30	30	0	20	0	30	20	50	50	50	30	**706**
Porady		**1374**	42	48	103	155	86	66	45	71	20	118	65	63	17	70	40	30	61	70	60	**1230**
Szkolenia		**60**	6	3	3	3	3	2	3	3	3	5	3	3	2	3	2	2	1	4	3	**57**
Konferencje		**1**																				**-**
Opracowania	Prowadzenie ewidencji rachunkowej VAT	**311**	13	10	19	10	14	4	7	7		22	23	20	5	22		4	2	42	14	**238**
	Prowadzenie ewidencji rachunkowej podatek dochodowy	**21**		2										1		4				6	1	**14**

Program 2. Gromadzenie danych do systemu informacji rolniczej

Zadanie 1. Gromadzenie i upowszechnianie rolniczej informacji rynkowej

	KPODR Razem	AL.	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	PZDR Razem
Informacje	**407**	30	45	10	50	30		10		20					15	12	15		40	30	**307**
Indywidualne informacje rynkowe	**24**																				**-**
Notowania targowiskowe	**900**	52	52	104	52	52	52	52	52	52			56			52	52	52	64	52	**848**
Notowania cen środków do produkcji	**64**	4	4		4	4	4	4	4			4	4		4	4	4	4	4	4	**60**
Notowania cen nawozów mineralnych	**160**	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	**152**
Analizy kształtowania się relacji cen na produkty rolnicze i środki do produkcji	**12**																				**-**

Priorytet III: Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Program 1.Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej

Działania		KPODR Razem	PT	PE	PR	PS	PM	Działy Razem
Zadanie 1. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej								
Informacje		**678**			460			**460**
Porady		**415**			205			**205**
Szkolenia		**27**			6			**6**
Lustracje		**289**			195			**195**
Program 2. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz wspieranie inicjatyw lokalnych								
Zadanie 1. Działania na rzecz zachowania tradycji kulinarnych regionu								
Informacje		**332**			130			**130**
Porady		**138**			24			**24**
Szkolenia		**26**			1			**1**
Konferencje		**1**			1			**1**
Opracowania	Dokumentacja rejestrowa dla produktów i wytwórców	**10**			5			**5**
Zadanie 2. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego								
Informacje		**260**			110			**110**
Porady		**69**			4			**4**
Szkolenia		**28**			2			**2**
Lustracje		**5**						**-**
Zadanie 3. Kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego sprzyjających kompleksowej ochronie środowiska								
Informacje		**644**				329		**329**
Porady		**492**				110		**110**
Szkolenia		**43**				5	2	**7**
Konferencje		**2**				2		**2**
Opracowania	Plany naprawcze dla gospodarstw ochrony środowiska	**135**						**-**
Pokazy		**9**						**-**
Lustracje		**610**				153		**153**
Zadanie 4. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich								
Informacje		**250**			55			**55**
Porady		**126**			34			**34**
Szkolenia		**13**			2			**2**
Opracowania	Przygotowanie dokumentacji do uzyskania pomocy finansowej	**3**			3			**3**

Priorytet III: Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Program 3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców obszarów wiejskich

Działania		KPODR Razem	PT	PE	PR	PS	PM	PI	Działy Razem
Zadanie 1. Prowadzenie kursów i szkoleń kwalifikacyjnych									
Informacje		**380**					10		**10**
Porady		**48**					3		**3**
Zadanie 2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich									
Informacje		**1014**			846				**846**
Porady		**517**			229				**229**
Szkolenia		**24**			9				**9**
Opracowania	Przygotowanie dokumentacji do uzyskania pomocy finansowej na rozwój działalności gospodarczej	**5**			5				**5**
	Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	**16**		4	6				**10**
	Rozwój przedsiębiorczości - Rozwój usług rolniczych	**9**		4					**4**
	Rozwój działalności pozarolniczej	**6**			2				**2**
	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	**9**			5				**5**

Priorytet III: Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Program 1. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej

Działania		KPODR Razem	AL	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	PZDR Razem
Zadanie 1. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej																						
Informacje		**678**	10		20			10	3		5	10	10	10	20	25	10	30	10	5	40	**218**
Porady		**415**	5		10	5		5	4	10	2	25	22	15	10	30	10	40	5	5	7	**210**
Szkolenia		**27**	2		1					1			1	1	1	7		2	4	1		**21**
Lustracje		**289**	8		6			5	1	5	2	5	5	2	6	10	10	20	3		6	**94**
Program 2. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz wspieranie inicjatyw lokalnych																						
Zadanie 1. Działania na rzecz zachowania tradycji kulinarnych regionu																						
Informacje		**332**	12	15				10	5	15	5		30		20	10		20	20	10	30	**202**
Porady		**138**	8		5				2	10	2		15	8	10	10		15	3	20	6	**114**
Szkolenia		**26**	4		2	2				4			2			1			2	3	5	**25**
Konferencje		**1**																				**-**
Opracowania	Dokumentacja rejestrowa dla produktów i wytwórców	**10**											5									**5**
Zadanie 2. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego																						
Informacje		**260**	10					10		15			5	10	10	10		20	20	10	30	**150**
Porady		**69**	5					10	2				5		10	5		5	2	15	6	**65**
Szkolenia		**28**	4					1		3			1	2	1	1		5	2	1	5	**26**
Lustracje		**5**														5						**5**
Zadanie 3. Kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego sprzyjających kompleksowej ochronie środowiska																						
Informacje		**644**	10	30	10				40		15	35	30	10	50	10	30	15		10	20	**315**
Porady		**492**	5	30	15					35	30		42	42	20	10	35	60		58		**382**
Szkolenia		**43**	2	2	1					4	2		8	4	4		3	2		4		**36**
Konferencje		**2**																				**-**
Opracowania	Plany naprawcze dla gospodarstw ochrony środowiska	**135**		15						15	15		15	15	15		15	15		15		**135**
Pokazy		**9**		1						1	1		1	1	1		1	1		1		**9**
Lustracje		**610**		45						45	45		47	45	75		50	60		45		**457**
Zadanie 4. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich																						
Informacje		**250**	10		30			10		15			10			10	20	10	20	10	50	**195**
Porady		**126**	5						10	5		11	22		6	10	5	15	-	3	-	**92**
Szkolenia		**13**				1				1		3	2					4				**11**
Opracowania	Przygotowanie dokumentacji do uzyskania pomocy finansowej	**3**																				-

ODPIS

Priorytet III: Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Program 3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców obszarów wiejskich

Działania		KPODR Razem	AL	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	PZDR Razem
Zadanie 1. Prowadzenie kursów i szkoleń kwalifikacyjnych																						
Informacje		**380**	20				30	100			100	10			5	5	80	15	5			**370**
Szkolenia		**48**	2	4	1		4	2	4	1	2	3		2	1	6	5	3	1	2	2	**45**
Zadanie 2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich																						
Informacje		**1014**	20		30			10		15			10	20	5	10	20	15		5	8	**168**
Porady		**517**	19		10	20			22	6		17	22	40	20	15	35	15	5	26	16	**288**
Szkolenia		**24**				4		6					1		1	1					2	**15**
Opracowania	Przygotowanie dokumentacji do uzyskania pomocy finansowej na rozwój działalności gospodarczej	**5**																				**-**
	Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	**16**						2	2												2	**6**
	Rozwój przedsiębiorczości - Rozwój usług rolniczych	**9**							2												3	**5**
	Rozwój działalności pozarolniczej	**6**							2												2	**4**
	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	**9**							2												2	**4**

Priorytet IV: Promowanie postępu biologicznego i technologicznego w produkcji rolniczej

Program 1. Upowszechnianie nowoczesnych rozwiązań technicznych, technologicznych i osiągnięć hodowlanych

Działania	KPODR Razem	PT	PE	PR	PS	PI	Działy Razem
Zadanie 1. Organizacja imprez wystawienniczo-targowych							
Informacje	**50**	50					**50**
Impreza wystawienniczo-targowa	**13**	3		1		8	**12**
Zadanie 2. Organizacja konkursów i olimpiad wiedzy rolniczej							
Informacje	**10**	10					**10**
Konkursy	**22**	6		2	7	1	**16**
Olimpiady	**20**					1	**1**
Zadanie 3. Wydawnictwa i publicystyka							
Wywiady RTV	**35**	18		3	10	4	**35**
Artykuł w wydawnictwie obcym	**17**	2				2	**4**
Artykuł w wydawnictwie KPODR	**477**	154	26	88	13	28	**309**
Wydawnictwo periodyczne (np. Wieś Kujawsko-Pomorska, Aktualności - internetowy biuletyn informacyjny)	**2**					2	**2**
Wydawnictwo nieperiodyczne (np.broszura, ulotka, folder, katalog, plakat)	**34**	7	4		3	20	**34**
Zadanie 4. Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytucjami, uczelniami, szkołami i firmami rolniczymi							
Informacje	**42**	10			25		**35**
Udział w posiedzeniu, zebraniu i spotkaniu (np. Rady Gminy, powiatu, spotkaniach KGW, zebraniach wiejskich, spotkaniach w instytucjach zewnętrznych itp.)	**281**	16		13	15	3	**47**
Udział w komisji konkursowej	**71**	15		3	14	1	**33**
Udział w imprezie okolicznościowej (np.dożynki)	**133**	8		3			**11**
Udziałw targach - przygotowanie stoiska KPODR	**27**	10		1		5	**16**
Udział w komisji klęskowej	**20**	3					**3**

Priorytet IV: Promowanie postępu biologicznego i technologicznego w produkcji rolniczej

Program 1. Upowszechnianie nowoczesnych rozwiązań technicznych, technologicznych i osiągnięć hodowlanych

Działania	KPODR Razem	AL	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	PZDR Razem
Zadanie 1. Organizacja imprez wystawienniczo-targowych																					
Informacje	50																				-
Impreza wystawienniczo-targowa	13												1								1
Zadanie 2. Organizacja konkursów i olimpiad wiedzy rolniczej																					
Informacje	10																				-
Konkursy	22											1				5					6
Olimpiady	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19
Zadanie 3. Wydawnictwa i publicystyka																					
Wywiady RTV	35																				-
Artykuł w wydawnictwie obcym	17				1							2	2			3	4			1	13
Artykuł w wydawnictwie KPODR	477	12	12	9	6	8	7	16	14	3	6	8	5	4	9	6	6	5	19	13	168
Wydawnictwo periodyczne (np. Wieś Kujawsko-Pomorska, Aktualności - internetowy biuletyn informacyjny)	2																				-
Wydawnictwo nieperiodyczne (np.broszura, ulotka, folder, katalog, plakat)	34																				-
Zadanie 4. Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytucjami, uczelniami, szkołami i firmami rolniczymi																					
Informacje	42														5					2	7
Udział w posiedzeniu, zebraniu i spotkaniu (np. Rady Gminy, powiatu, spotkaniach KGW, zebraniach wiejskich, spotkaniach w instytucjach zewnętrznych itp.)	281	2	14	4	2	4	9	25	16	2	8	33	10	4	35	12	25	8	8	13	234
Udział w komisji konkursowej	71	1		5	4	2	1	4	3			1	1			6	3	5		2	38
Udział w imprezie okolicznościowej (np.dożynki)	133	4	6	5	6	6	6	10	7	4	6	6	6	4	9	8	9	4	3	13	122
Udziałw targach - przygotowanie stoiska KPODR	27							1	1	2			3		1					3	11
Udział w komisji klęskowej	20	2						2											13		17

WOJEWÓDZKI MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU
Toru 07-01-2016
Barbara Komorowska
Inspektor
Stwierdzam zgodność z oryginałem